

DOLENJSKI LIST

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OKRAJA NOVO MESTO

LASTNIK IN IZDAJATELJ: Okrajni odbor SZDL Novo mesto - Izhaja vsak četrtek - Posamezna številka 20 din - LETNA NAROČNINA 900 din, polletna 450 din, četrtletna 225 din; plačljiva je vnaprej - Za inozemstvo 1800 din oziroma štiri ameriške dolarje - TEKOČI RACUN pri Narodni banki, podružnici v Novem mestu številka 606-11/3-24

Štev. 17-18 (579-80) Leto XII.
NOVO MESTO, 27. APRILA 1961

UREJUJE uredniški odbor - Glavni in odgovorni urednik Tone Gošnik - NASLOV UREDNISTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg št. 3 (vhod iz Dilančeve ulice) - Poštni predal Novo mesto 33 - TELEFON uredništva in uprave št. 127 - Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo - TISKA Casopisna podjetje "Delo" v Ljubljani

Še nekaj dni, pa bodo zaplapolale po vsej domovini, po vsem svobodnem svetu rdeče proletarske zastave, simboli našega boja, uspehov in upani.

Spet se bodo ustavili stroji v tovarnah in rudnikih, na poljih in v delavnicah; delovni ljudje mest in vasi bodo odložili vsakdanja opravila in ne bo cloveka, ki se ne bi spomnil praznika dela. Vihrajoče zastave, v novo zelenje odeta narava, rože v gumbnicah in smeh v očeh - naši prvi maji, naši zmagoviti maji...

Je nekaj praznika, spomina na odhod fantov in mož v partizane. Kovinar, ki je dolge tedne oblikoval pločevino za pravkar izgotavljeni avtomobil IMV-Turist v Novem mestu, bo iz domačega Podgorja zadovoljno opazoval živahen promet. Mlade delavke in delavci, ki teden za tednom izdelujejo in zavijajo zdravila, silvalne stroje, kopljejo kremenčeve peske ali pošiljajo v svet

okraju pa smo za obdobje 1961-1965 pogumno zapisali: konec leta 1965 bo dosegel narodni dohodek na prebivalca v okraju 301.540 dinarjev. Medtem ko smo v obdobju od 1956-1960 pričakali dohodek v okraju za 99,5 odstotka, ga bomo v novi petletki kar za 128,4 odstotka. Ne pozabimo, da so žulji naših rok in privlačnost naših glav skriti v zanimivih številkah: lani smo

stične zveze zlasti po njenem V. kongresu in zadnjem plenarnem, sproščena in ustvarjalna razgibanost na vseh področjih v vseh naših komunah in skoraj vseh podjetjih ter kolektivih - vse to kaže, da smo sredi najživahnjega kipenja in vrenja. V gospodarskih, zdravstvenih, prosvetnih, kulturno propagandnih in vseh drugih področjih postavljajo najnovejšo spremembo nove mejnike v poglabljanju delavskega in družbenega upravljanja. Vsakdo izmed nas ima pri tem velikem poslanstvu svoje mesto, svoj delovni prostor in vsakdo nosi del skupne odgovornosti, da bomo dosegli visoki in najplemenitejši namen revolucije: osvoboditev

Prvomajski pozdravi

Številne izdelke iz naših bukev, vsi ti bodo med veselimi praznovalec prvega maja. Srečavali se bomo v prijetnih družbah, na avtomobilski cesti ali v planinskih kočah; na prvomajski paradi v Ljubljani bodo vihrali tudi naši sindikalni prapori...

S ponosom in z mirno zavestjo, da prispeva svoj delež v graditvi srečne domovine, se bo delovni clovek Dolenjske, Bele krajine in Spodnjega Posavja tudi letos veselo ozrl na prehojeno pot. Nekoč - ne pozabimo, da je bil ta »nekoč« šele pred dobrimi dvajsetimi leti! - je imelo delo in kruh na področju sedanjega novomeškega okraja le nekaj tisoč ljudi. Zdaj je v okraju v rednem delovnem razmerju 29.200 prebivalcev in samo lani se je na novo zaposlilo v domačih podjetjih in zavodih nad 1.500 delavk in delavcev. Komaj 15 let je tega, kar je znal narodni dohodek na prebivalca v sedanjem okraju le nekaj deset tisočakov na leto; lani se je dvignil že na 135.979 dinarjev, v program petletnega razvoja gospodarstva v

ustvarili v okraju dobrih 49 milijard dinarjev bruto proizvodnje, že čez kratkih pet let pa bomo dosegli na leto 105 milijard vrednosti! V tem je zajet trud naših delavcev in delavk v industriji, kmetijstvu, gozdarstvu in gradbeništvu, prometu in trgovini, gostinstvu in obrti. V bitki za boljše jutrišnji dan dosegamo resnično izredno vreden, izredno uspešen in pomembnejše uspehe.

Nihče pri tem seveda še ne more reči, da je naredil že vse in dovolj. Prav narobe! Novi gospodarski ukrepi, prestražanje oblasti v imenu ljudstva in oblasti ljudstva samega, zgodovinsko pomembne spremembe v delitvi dohodka, ki bodo do kraja pomele z zastaralo mezdno miselnostjo, aktivno politično delo Sociali-

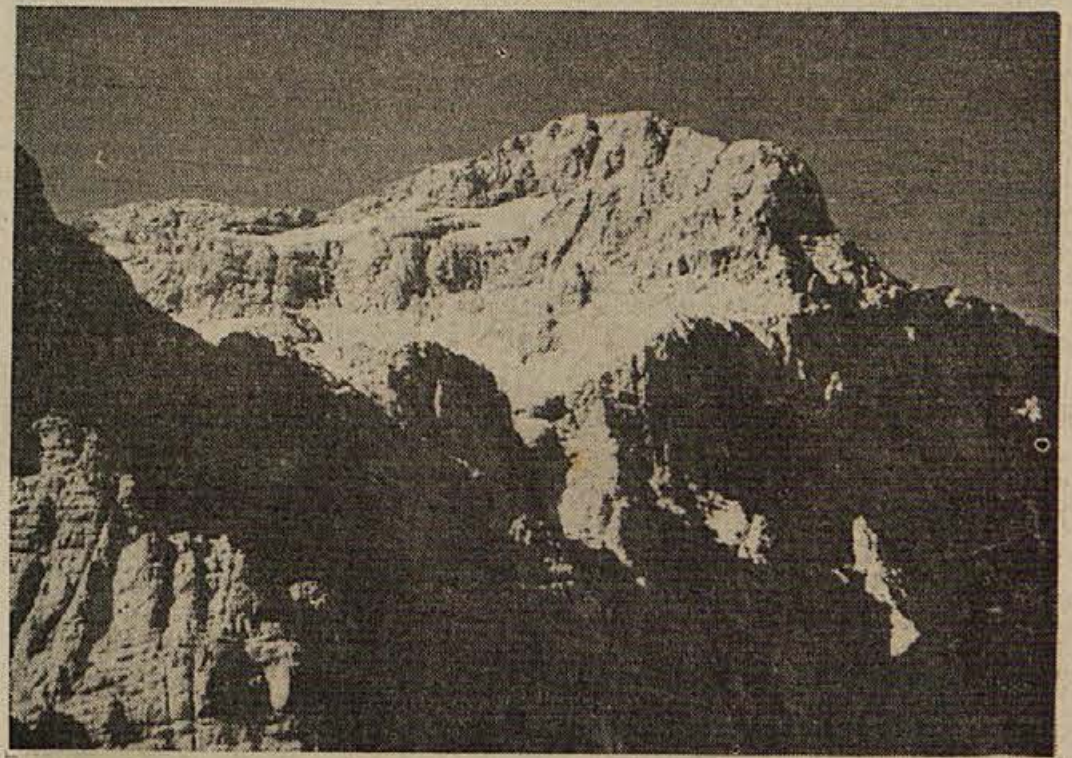
stične zveze zlasti po njenem V. kongresu in zadnjem plenarnem, sproščena in ustvarjalna razgibanost na vseh področjih v vseh naših komunah in skoraj vseh podjetjih ter kolektivih - vse to kaže, da smo sredi najživahnjega kipenja in vrenja. V gospodarskih, zdravstvenih, prosvetnih, kulturno propagandnih in vseh drugih področjih postavljajo najnovejšo spremembo nove mejnike v poglabljanju delavskega in družbenega upravljanja. Vsakdo izmed nas ima pri tem velikem poslanstvu svoje mesto, svoj delovni prostor in vsakdo nosi del skupne odgovornosti, da bomo dosegli visoki in najplemenitejši namen revolucije: osvoboditev

stične zveze zlasti po njenem V. kongresu in zadnjem plenarnem, sproščena in ustvarjalna razgibanost na vseh področjih v vseh naših komunah in skoraj vseh podjetjih ter kolektivih - vse to kaže, da smo sredi najživahnjega kipenja in vrenja. V gospodarskih, zdravstvenih, prosvetnih, kulturno propagandnih in vseh drugih področjih postavljajo najnovejšo spremembo nove mejnike v poglabljanju delavskega in družbenega upravljanja. Vsakdo izmed nas ima pri tem velikem poslanstvu svoje mesto, svoj delovni prostor in vsakdo nosi del skupne odgovornosti, da bomo dosegli visoki in najplemenitejši namen revolucije: osvoboditev

stične zveze zlasti po njenem V. kongresu in zadnjem plenarnem, sproščena in ustvarjalna razgibanost na vseh področjih v vseh naših komunah in skoraj vseh podjetjih ter kolektivih - vse to kaže, da smo sredi najživahnjega kipenja in vrenja. V gospodarskih, zdravstvenih, prosvetnih, kulturno propagandnih in vseh drugih področjih postavljajo najnovejšo spremembo nove mejnike v poglabljanju delavskega in družbenega upravljanja. Vsakdo izmed nas ima pri tem velikem poslanstvu svoje mesto, svoj delovni prostor in vsakdo nosi del skupne odgovornosti, da bomo dosegli visoki in najplemenitejši namen revolucije: osvoboditev

stične zveze zlasti po njenem V. kongresu in zadnjem plenarnem, sproščena in ustvarjalna razgibanost na vseh področjih v vseh naših komunah in skoraj vseh podjetjih ter kolektivih - vse to kaže, da smo sredi najživahnjega kipenja in vrenja. V gospodarskih, zdravstvenih, prosvetnih, kulturno propagandnih in vseh drugih področjih postavljajo najnovejšo spremembo nove mejnike v poglabljanju delavskega in družbenega upravljanja. Vsakdo izmed nas ima pri tem velikem poslanstvu svoje mesto, svoj delovni prostor in vsakdo nosi del skupne odgovornosti, da bomo dosegli visoki in najplemenitejši namen revolucije: osvoboditev

stične zveze zlasti po njenem V. kongresu in zadnjem plenarnem, sproščena in ustvarjalna razgibanost na vseh področjih v vseh naših komunah in skoraj vseh podjetjih ter kolektivih - vse to kaže, da smo sredi najživahnjega kipenja in vrenja. V gospodarskih, zdravstvenih, prosvetnih, kulturno propagandnih in vseh drugih področjih postavljajo najnovejšo spremembo nove mejnike v poglabljanju delavskega in družbenega upravljanja. Vsakdo izmed nas ima pri tem velikem poslanstvu svoje mesto, svoj delovni prostor in vsakdo nosi del skupne odgovornosti, da bomo dosegli visoki in najplemenitejši namen revolucije: osvoboditev

Osvobodilna fronta je živo življenje samo

Pred 20 leti je fašistični okupator zapisal slovensko ljudstvo smrti. V tistih najbolj črnih dneh žalostne zgodovine slovenskega naroda je v ljudstvu vzplamtel duh oboroženega odpora proti tujim nasilnikom. Prižgala ga je Komunistična partija Jugoslavije, ki ji je stal na čelu tovariš Tito. V slavnem revolucionarnem boju vseh narodov Jugoslavije za svobodo in neodvisnost, za novo ljudsko oblast, za demokratične pravice in človekovo dostojanstvo, ki je vseboval že od vsega začetka tudi vse prvine socialistične revolucije, je imela danes pred 20 leti ustanovljena OSVOBODILNA FRONTA SLOVENSKEGA NARODA usodno vlogo.

»Osvobodilna fronta ni bila za zeleno mizo ustvarjena politična koalicija. Nikdar ni bila svojevoljna politična kombinacija posameznikov. Ni rezultat vnaprej pripravljenih načrtov in se nikoli ni hranila z gostobesednimi programi, izmišljenimi v zaprašenih kabinetih. Osvobodilna fronta je življenje samo. Ona je tunska gesta naroda, njegovih osnovnih ljudskih sil v trenutku, ko se je na narod zavedel, da se pričinja boj za obstanek... Če bi hoteli kratko odgovoriti, zakaj je zmagala Osvobodilna fronta, bi mogli reči: zmagal je njen ljudski, revolucionarno-demokratični značaj. Zmagala je zaradi tega, ker je bila OF vedno v prvi vrsti demokratična zveza delavcev, kmetov, delovne inteligence in vseh tistih patriotskih sil v slovenskem narodu, ki so pojmile, da je osvobodilna vstaja ljudskih množic pod vojskovodstvom demokratičnih sil edina pot k nacionalni osvoboditvi slovenskega in vseh jugoslovanskih narodov. V tem je moč in zgodovinsko poslanstvo Osvobodilne fronte...»

S temi besedami je tovariš Edvard Kardelj na I. kongresu OF v Ljubljani 15. julija 1945 označil bistvo poslanstva Osvobodilne fronte. V vrstah Ljudske fronte Jugoslavije je OF slovenskega naroda do kraja izpolnila svojo zgodovinsko nalogo. Kot Socialistična zveza delovnega ljudstva Slovenije nadaljuje svoje poslanstvo: postala je ena najzavnejših oblik političnega samoupravljanja, v katerem uresničujemo vse naše demokratične pravice. V njenih vrstah razvijamo vso našo ustvarjalno dejavnost in socialistično zavest.

Zvesti velikim pridobitvam naše revolucije z novimi delovnimi uspehi slavimo dvajseto obletnico ustanovitve Osvobodilne fronte slovenskega naroda.

(Na sliki: Triglav in njegova severna stena - simbol Osvobodilne fronte)

Danes slavnostna seja v Novem mestu

Občinski odbor Socialistične zveze v Novem mestu se bo sestel danes ob 12. uri v dvo-

Ponos kolektiva KREMEN

Od januarja do konca letošnjega marca so v vseh obratih podjetja KREMEN dosegli rekordno proizvodnjo 16.793 ton nekovinskih rud in proizvodov, od tega samo v marcu 6.906 ton. Uspeh prvega trimesečja je za 5.031 ton večji kot lani v istem razdobju.

rani Sindikalnega doma na slavnostno sejo, katere se bodo udeležili tudi predstavniki ljudskih odborov, vodstev organizacij, društev in kolektivov. Prebrano bo referat o Osvobodilni fronti, voditeljci delovnih ljudi v borbi in socialistični izgradnji. Proslava bo hkrati počastitev 20-letnice začetka revolucije.

V soboto proračun in plan v Trebnjem

Na skupni seji obeh zborov ObLO v Trebnjem, ki bo v soboto, 29. aprila, bodo razpravljali o letošnjem občinskem družbenem planu in o odloku za občinski proračun za 1961. Po poročilih komisije za gospodarstvo bodo odborniki razpravljali še o poročilih za predpise in organizacijska vprašanja ter poslušali tudi poročilo komisije za imenovanja.

Spominska padoščica heroju Vinku Paderšiču

V nedeljo, 7. maja, bo ob 10. uri v Dolnjem Suhadolu nad Brusnicami pomembna krajevna slavnost. Krajevni odbor Zveze borcev bo odkril narodnemu heroju Vinku Paderšiču in njegovemu bratu Rudiju na hiši, kjer sta živela, spominsko ploščo. Odkritje bo povezano s kulturnim programom. Kasneje bo v Suhadolu in Brusnicah prosta zabava. Kra-

jevni odbor vabi na slavlje bivše soborce in znance obeh bratov ter vse ostale državljane. Dostop do Doljega Suhadola je možen z avtomobili.

Pozdravi vojakov

Slovenski fantje, ki služijo vojaški rok na Visu, čestitajo vsemu delovnemu ljudstvu Slovenije za 1. maj, pozdravljajo pa starše ter domače fante in dekleta. Alojz Kozan, Jože Absc, Janez Dremelj, Jože Babnik.

Fantje iz Bihača

Franc Pavlovič, Franc Gerjevič, Sinko ter Tone Nemanjč, vojniki iz Bihača, čestitajo in pozdravljajo za 1. maj.

VREME

od 27. apr. do 7. maja 1961
Do 29. aprila nestalno vreme s pogostimi padavinami, nato za 2 do 3 dni zboljšanje vremena z močnimi razjasnitvami.
Od 2. ali 3. maja dalje zopet nestalno vreme s pogostimi padavinami (po večini krajevno plohe).

V. M.

PRIHODNJA ŠTEVILKA

Dolenjskega lista bo zaradi prvomajskega oddiha v tiskarni izšla v četrtek 11. maja 1961.

Uredništvo in uprava lista

VSEM NAROČNIKOM, BRALCEM, SODELAVCEM, DOPIŠNIKOM IN VSEM DRUGIM PRIJATELJEM NAŠEGA LISTA ČESTITAMO ZA PRAZNIK DELA IN JIM ZELIMO PRIJETEN PRVOMAJSKI ODDIH!

UREDNIŠTVO IN UPRAVA
DOLENJSKEGA LISTA

(Nadaljevanje na 5. strani)

Vlado Lamuč: MAJ (1961)

Dolenjska pred 20 leti

Kot prispevek k znamenitim dogodkom iz prvih dni revolucije pred 20 leti objavljamo danes članek, ki ga je napisal za ZBORNIK 1941 tovariš Franc Pirkovič-Cort, sekretar OK ZKS našega okraja in član CK ZK Slovenije. ZBORNIK 1941 bo izšel letos v Beogradu, vseboval pa bo vrsto dragocenih spisov iz prvih dni vstaje in začetka oboroženega upora proti okupatorjem.

Po napadu na Jugoslavijo v aprilu 1941 je bilo na področju Dolenjske precej vojaških enot, ki so pustile vojaški material razmetan ob glavni cesti Brežice-Novomesto. Največ vojaškega materiala je bilo v samem Novem mestu, kjer naj bi se formirala divizija, ki bi morala stopiti v borbo z nemškimi ali italijanskimi okupatorji. Revno ljudstvo Dolenjske je z velikimi upi pričakovalo spremembe; pod vplivom nemške propagande so ljudje pričakovali, da jim bo nov nemški red prinesel boljše kos kruha, kot so ga imeli v bivši Jugoslaviji. Ko so se pojavile v dolenjskih vaseh prve motorizirane nemške enote, so jih ljudje sprejemali z mešanimi čustvi. Del prebivalstva je vedel, kaj pomeni nemška okupacija. Tisti, ki so bili zaslepljeni s hitlerjansko propagando Kočevčarjev in tistih delavcev, ki so prej odhajali na sezonsko delo v Nemčijo in zanjo propagirali, pa so pričakovali od pri-

hoda Nemcev uresničitve vsega tega, o čemer so nemški agenti govorili, da se bo zgodilo: da bo nastopila vsesplošna zaposlitev in blaginja, da bo za vsakega dovolj kruha, namazaneža z nemškimi maslom.

Posamezni člani Partije na Dolenjskem in njeni simpatizerji, ki so poznali fašistično nevarnost, so imeli silno težak položaj. V prvem trenutku nemške okupacije ni bilo mogoče mnogo storiti. V glavnem so zbirali vojaški material, ki je ostal po razbitju jugoslovanske vojske; to orožje in strelivo so spravljali na varna mesta. Priporočali so ljudem, naj vojni material, posebno orožje, dobro skrijejo, da ne bi prišel v roke okupatorju, oziroma da okupatorji ne bi zanj zvedeli.

V prvih dneh okupacije nemške čete niso podvezemale proti prebivalstvu nikakršnih ukrepov. Prve enote, ki so prihajale v vasi, so celo dovoljevale, da so ljudje zbirali vojaški

material in ga uporabljali, seveda samo tekstil, pokrivala, obleko in podobno. Dovoljevali so ljudem, da so izpraznjevali vojaška skladišča in jemali hrano. Druge enote, ki so sledile prvini, so spreminile svojo taktiko. Začele so zbirati ves material vojaškega izvora. Začela so se zasliševanja in zastraševanje ljudi, če ne bi oddali vojaškega materiala, v prvi vrsti orožja, pa tudi drugega, ki so ga prve enote ljudem pustile. Vse to so Nemci pobrali in grozili z represalijami, če ljudje ne bi materiala prostovoljno oddajali.

Preko Dolenjske naj bi nekje ob Savi tekla bodoča meja med nemškim rajhom in italijanskim imperijem. Kje bo ta meja tekla, prebivalstva ni vedelo. Nemci oziroma Italijani so postavili provizorne mejne znake na cestah, toda ti znaki razmejitve med Nemčijo in Italijo so bili vsako noč prestavljeni na druga mesta. Simpatizerji Nemčije so jih samovoljno prestavljali v globino italijanskega teritorija, tako da se po nekaj dneh ta znak prepotoval nekje od Brežic skoraj do Novoga mesta. Po dogovoru med Italijani in Nemci naj bi bila na relaciji med

Brežicami in Novim mestom meja nekako v Kostanjevici, tako da bi bilo mesto samo še v Italiji, levi breg Krke pa v Nemčiji. V Sentjernejcu je bila takrat nemška posadka. Iz Novoga mesta je odšla italijanska vojaška enota, da bi zasedla Sentjernej in Kostanjevico, vodil pa je visok italijanski častnik. Toda nemški podoficer, ki je bil komandant posadke v Sentjernejcu, je italijanskega visokega oficirja nagnal nazaj proti Novemu mestu kot navadnega smrkvaca. Že na tem primeru se je videlo, kakšno je zavezništvo med Nemci in Italijani.

Ko so se homatije okrog razdelitve na tem področju nekako umirile, je začela partijska organizacija z intenzivno organizacijo narodnoosvobodilnega pokreta. V predelih, ki so jih imeli zasedene Italijani, je bilo delo mnogo lažje kot v delu Dolenjske ki je bil zaseden z nemško vojsko. Sestanki in razgovori so potekali pred očmi Italijanov, v javnih lokalih in na drugih javnih mestih brez strahu, da bi se našel izdajalec, ki bi izdal Italijanom delo organizacije. Italijanska vojska ni uživala pri našem prebivalstvu nikakega ugleda. Naši ljudje so smatrali Italijanske vojake za manjvredne; menili so, da je italijanska vojska sestavljena iz ljudi, ki sami nimajo doma kruha in so prisiljeni, da ga na vse mogoče načine iščejo v tujih deželah.

NOVOTEKS: navzdol in v širino

Levo od vhoda v tovarno sta hrumela dva buldozerja in z jeklenimi rilci odpravljata zemljo na kup proti bregu Krke. V aprilskem soncu se je od gose- nic steptana flovica rahlo svet- likala. Vetrici je majal listje komaj ozelenelih topol. Iznad tovarniških streh je tu in tam zasikala v zrak para, buldozer- ja pa sta močneje zahrumela, kadar sta voznička dodala plin v napadu na novo kopico zemlje. Tu bo septembra letos stala »šedova« halas, v kateri bodo skladišča in manipulacijski prostori tovarne NOVOTEKS. Novogradnja je že vsklajena z načrti za industrijsko središče, ki bo v prihodnjih letih zrastle v Bršlino. Vse tovarne bodo imele enotne komunikacijske naprave in bodo stale na ravni- cih, v katero bodo stroji iz-

pil. Ti o volku, volk... smo se nasmejali. Pogovor je stekel brez težav. — Tone, ti si eden izmed prvih, kot so mi povedali. Koliko časa si sodeloval v organih samoupravljanja? — Bil sem član prvega delav- skega sveta, nato pa skozi ali v svetu ali v upravnem odboru. Zdaj sem član kolegija. Vajeti je treba prepuščati mladim. Naj se nauče, dokler je čas! — Ali si že kdaj razmišljal o samoupravljanju nekaj in danes? — Kaj ne bi! To je kakor noč in dan. Ne da se primerjati! Resda je bilo težko pričeti leta

ti začutil: dobro ali slabo smo gospodarili. To pa je delavsko samoupravljanje v pravem po- menu besede — pravice in dolž- nosti hkrati. Vsak je svoje sre- če kovač, bo spoznal delavce in pogumneje odločil. Le k Slav- ki stopi, ti bo še ona kaj pove- dala, — je zaključil Jože Udovc.

Živec obveščanja ni delal

Slavka Bogovič je sekretarka osnovne organizacije ZK v NO- VOTEKSU. Bila je malce izne- nadenjena, ko sem vstopil v pisar- no; takoj sva razpredla pogo- vor.

lijce vode v zrak, ki mora biti primerno vlažen. Mimogrede sem ogovoril delavko za stro- jem, pa me zaradi ropota stroja ni slišala. Nasproti mi je prišlo dekle. Zavpil sem na ves glas, a so se besede spremenile v šepet. Nasmehnila se je in mi z roko namignila naj grem za njo. V obratni pisarni je hrup mnogo manjši. Tako sem spoznal Stanko Dolmovič, tekstilno teh- nico v tkalnici. — Povejte mi še vi kaj o ekono- mskih enotah in o novih, bolj- ših oblikah delavskega samoupravljanja, ki jih uvajate! — Osnove ekonomskih enot so vsem delavkam v našem

Nagla rast proizvodnje zahteva boljše in razumnejše gospodar- jenje. Živo se zanimamo za de- centralizacijo DS in uvedbo ekonomskih enot, saj vemo, da so v marsičem od obojega od- visni tudi naši prejemki.

SLAVKA BOGOVIČ: — Uprav- ljavce lahko razumno odloča le o zadevi, s katero je dobro seznanjen...

— Na V. kongresu SZDLJ je bilo prav dejstvo, da so socialistični družbeni odnosi postali eden po- glavitnih faktorjev materialnega razvoja, močno poudarjeno. V zvezi s tem je tovariš Edvard Kardelj dejal, da »ti uspehi ne govore samo, da je v razvoju socialističnih odnosov MOGOČE iti naprej, temveč tudi, da je na- daljnji razvoj teh odnosov EDEN IZMED BISTVENIH POGOJEV in pobud za bodoči uspešen mate- rialni razvoj naše družbe.« — Vid a Tom š i č

Vsi člani kolektiva so gladko in tekoče odgovorjali na vprašanja. Čutili je, da že dlje časa razpravljajo o decentralizaciji DS, da so temeljito pretehtali vse možnosti, vse vzroke in da vedo kaj hočejo. Iz razgovorov se je izluščila misel:

Decentralizacija delavskega samoupravljanja pomeni kvaliteten preizku- snjo. Delavci-proizvajalci bodo bolj kot doslej prijeli v roke krmilo podjetja. Pri tem bodo spoznali dvoje: kakšno je bilo doslej gospodarjenje in kaj sploh je gospodarjenje in upravljanje. Če bodo uspehi in na drugih področ- jih v tovarni odslej večji, mnogo večji, bo to dokaz, da »višji« niso storili vsega kar je bilo moč storiti. Tam, kjer so vodilni kadri v sedanjem sistemu že doslej proizvodnjo obvladali in jo izpopolnili, pa bo kolektiv spoznal, kaj je odgovor- nost upravljavca; spopadel se bo s težavami, ki so doslej šle mimo njega. Tudi tu je 10-letna šola samoupravljanja porok, da bodo preizkušnje uspešno prestali.

S to uvodno mislijo, ki pa bo veljala bolj za druge kolektive kot za NOVO- TEKS, začnemo sestavek z željo, da bi spodbudili upravljavce v vseh kolekti- vih, kjer se oklevajo: bi ali ne bi!

JOŽE UDOVC: — Razvoj gre svojo pot; delavci-upravljalci imajo danes mnogo večje pravice in tudi dolžnosti, kot smo jih imeli včasih!

1950, pa vendar. Takrat prav- zaprav nismo imeli skoraj no- benih pristojnosti. Stavba je rasla počasi in temeljito. Vidiš dragec, danes že razpravljamo o ekonomskih enotah! Sele tu, v svetih ekonomskih enot, bodo ljudje neposredno odločali! Da- odločali, toda hkrati bodo prevzeli nase tudi veliko odgovor- nost. Posebna komisija priprav- lja decentralizacijo DS že dlje časa; bilo je nešteto razprav, mnenj in predlogov. Pa kaj bi ti govoril, fante vprašaj! je končal.

»Fantje« so stali ob strani, črni od premočnega prahu, po- slušali in prikimavali. Ni jih bilo treba prositi za besedo. Ivan Jakše, Janez Spolar in Jo- že Brulc. Za vse tri je odgovoril Jakše: — Ekonomska enota, to je višja oblika. Že zdaj se nam pozna na zaslužku. Tudi dozdaj smo skrbno gospodarili, zdaj pa bo treba še bolj. Sam si re- žeš svoj kos kruha. Kaj bi go- voril, če se da na kratko reči: s čim manj premoga čimveč pare v kotlarni — vidiš, to je ekonomska enota in konec! — Poprijeli so za lopate in pričeli metati premog v plamenče žrelo peči.

— Delavsko samoupravljanje decentralizirate, tako so mi po- vedali. Kaj je pri tem najpo- membnejše? — Sistem se izpreminja, lahko celo trdimo, stari sistem podi- ramo in gradimo novega, — je odgovorila in nadaljevala — Kolektiv je na to dobro pri- praviljen, saj smo zelo na široko razpravljali v sindikalni oven-

obratu dobro znane. Vse so pre- pričane, da bo to veliko boljše kot nagrajevanje po učinku. Bolj se zanimajo za kvaliteto dela, razni problemi, ki jih je doslej reševalo zgolj tehnično vodstvo obrata, pa so že zdaj predmet živahnih razprav. Če se je pokvaril stroj, smo ugotovi- li: proizvodnja bo nekoliko nižja. Zdaj gremo že globlje: popravilo stroja bo treba plača- ti, to so stroški, ki jih bo trpel ves kolektiv obrata. To pomeni, da bomo delavki, ki se ji bo stroj zaradi okvar večkrat ustavljal, pa je tega sama kriva, povedali, da zanjo v kolekti- vu ni prostora.

Vlado Lamut: RDEČI CVET

Priprave na volitve sveta na- še ekonomske enote so bile ne- kaj povsem novega. Ni bilo več »starega načina« predlaganja: ti mene, jaz tebe in pa prikimava- nja. Delavke so spoznale, da pomeni predlagani kandidat za njih veliko in so jih zato resno pretehtale, preden so rekle svoj da.

Na dvorišču sem srečal del- lavko, ki se je vračala v tovar- no. — Odkod greste? me je za- nimalo? — Bila sem v ambulanti, je odgovorila in zamahnila z ro- ko proti obratu družbene pre- hrane. V naši ambulanti sem bila! je dodala.

Res sem našel obratno ambu- lanto. Zdravnik dr. Zeliko Sri- bar jo je pravkar zapuščal. Po- govorila sva se zelo na hitro: — Na dan je približno od 10 do 25 pregledov. Ambulanta je odprta po dve uri vsak dan do- polne trikrat na teden in tri- krat na teden popoldne. Za ko- lektiv je to vsekakor velika pri- dobitev. Opremljena je zado- voljivo. Preden prične pacien- ta zdraviti, moraš poznati vsaj delovno okolje, v katerem člo- vsek dela. Zato grem večkrat po obratih in se o posameznih pri- merih pogovorim tudi z obra- tovodji. Zal so med nami še posamezniki, ki žele izveči iz zakona o socialnem zavarova- nju korist. Po treh tednih dela mi je že marsikaj bolj jasno kot prve dni. Ambulanta dela v se- stavu zdravstvenega doma No- voto. — Odhitel je.

V čakalnici je vel rahel vonj po beležu in sveži barvi; oku- sno razmešene nove mize in stoli, časniki in revije na mi- zah, vse se je zlivalo v prijeten občutek domačnosti, ki ga tako težko zasledimo prav v čakal- nih. Družbeni standard, ki ga

40 točk...

K obratovodji Danilu Kova- čiču je prišla delavka.

— Stroj mi je spustil nitko! Odbili so mi 40 točk! — Zahli- pala je in komaj zadrževala jok. — Jaz nisem krivala Veste kaj pomeni 40 točk odbitka! Ne bom več delala na dveh strojih!

— Obratovodja jo je pomiril: — Pokličite tehničnega, naj pregleda blago in stroj ter ugo- tovi vzrok napake. Če niste kri- vi, je gotovo ne boste trpeli vi! — je mirno pojasnil. Delavka je odhitela. Vprašal sem kakšen odbitek bi imela pri prejemkih za 40 točk. Ugotovili smo, da bi se ji udeležba pri presežku zmanjšala od 10 odst. na 8 od- stotkov, celo nekaj manj. Pred leti ne bi o tem nihče razmiš- ljajal. Da, to je vpliv ekonomske enote...

Družbeni standard: ambulanta, domačnost, počitniški dom, stanovanjaja...

Na dvorišču sem srečal del- lavko, ki se je vračala v tovar- no. — Odkod greste? me je za- nimalo? — Bila sem v ambulanti, je odgovorila in zamahnila z ro- ko proti obratu družbene pre- hrane. V naši ambulanti sem bila! je dodala.

Res sem našel obratno ambu- lanto. Zdravnik dr. Zeliko Sri- bar jo je pravkar zapuščal. Po- govorila sva se zelo na hitro:

— Na dan je približno od 10 do 25 pregledov. Ambulanta je odprta po dve uri vsak dan do- polne trikrat na teden in tri- krat na teden popoldne. Za ko- lektiv je to vsekakor velika pri- dobitev. Opremljena je zado- voljivo. Preden prične pacien- ta zdraviti, moraš poznati vsaj delovno okolje, v katerem člo- vsek dela. Zato grem večkrat po obratih in se o posameznih pri- merih pogovorim tudi z obra- tovodji. Zal so med nami še posamezniki, ki žele izveči iz zakona o socialnem zavarova- nju korist. Po treh tednih dela mi je že marsikaj bolj jasno kot prve dni. Ambulanta dela v se- stavu zdravstvenega doma No- voto. — Odhitel je.

V čakalnici je vel rahel vonj po beležu in sveži barvi; oku- sno razmešene nove mize in stoli, časniki in revije na mi- zah, vse se je zlivalo v prijeten občutek domačnosti, ki ga tako težko zasledimo prav v čakal- nih. Družbeni standard, ki ga

MIRAN SIMIČ: — Sveti ekono- mskih enot so šele prva stop- nja decentralizacije samoupravl- janja, zato že razmišljamo o novi, popolnejši obliki: to bodo zbori delavcev

jonov din dotacij. V obecnici, ki je sicer klubski prostor, nihko člani kolektiva vsak večer gledajo televizijski program, da ne spregovorimo o športu, glasbi in ostalem, za kar skrbi sindikat. V vse to so vložili po- vojni približno 135 milijonov din, še letos pa bodo zgradili nov 12 stanovanjski blok za 58 milijonov.

Predstaviški organ ni potreben!

Miran Simič je predsednik komisije za decentralizacijo DS v NOVOTEKSU. Poprosil sem ga:

— Miran povej na kratko, ka- ko in zakaj sta začeli razmišlja- ti o decentralizaciji DS, kako so

»Vajeti je treba prepuščati mla- dim. Naj se nauče, dokler je čas!« je rekel tovariš Tone Hu- doklin, eden najstarejših de- lavcev v Novoteksu

potekale priprave in na kakšne težave ste naleteli?

— Ugotovili smo, da je naš DS preveč predstaviški organ. Vzroke so ti gotovo našli de- lacij sami. Prvi korak k decen- tralizaciji je bilo nagrajevanje po enoti proizvoda, ki smo ga v celoti uvedli že lani. Takrat se je pričela pojavljati vrsta pro- blemov, ki prej niso bili opazni. Iskali smo novih, boljših nači- nov nagrajevanja. Po večme- sečnem študiju smo izdelali osnutek ekonomskih enot. V pod- jetju jih bo 6, razen tega pa še tri predačunske (uprava, skladišča in nabava, skladišča in prodaja). Ekonomske enote so oblika kompleksnega nagraje- vanja, toda zgolj materialna os- nova, ki ne more zaživeti brez nadstavbe — organa samoupravljanja. Odločili smo se, da bomo ta organ imenovali svet ekono- mskih enot. V podjetjih jih bo 5. Pristojnosti so šele okvir- no določene, tako da jih lahko po potrebi sproti izpreminjamo. Svetov bo manj kot enot, ker so nekatere zelo majhne. Nove- mu organu samoupravljanja bo- do morale v začetku pomagati družbene organizacije, da bo lažje zaživeli. Zato smo sindikat in ZK razdelili po obratih. Sin- dikat je ustanovil pododbore, ZK pa grupe.

Mislím, da je pri vsem najpo- membnejše to, da bomo iz DS prenesli pristojnosti navzdol na neposredne proizvajalce, torej na tiste, ki svoje probleme sami

Pozdrav iz Knjaževca

Vojak Alojz Bojanc, ki služi vojaški rok v Knjaževcu, čestit- ta in pozdravlja za 1. maj vse bralce našega lista, domače, so- rodnike in znance ter jim želi še mnogo uspehov pri delu!

najbolj poznajo. Gotovo jih bodo razumno reševali, saj v okviru ekonomskih enot kujejo tudi svoje prejemke. Sveti so šele prva stopnja decentraliza- cije. Sporedno z razvojem bo- mo dobršen del pristojnosti po- časi prenesli na zbor de- lavcev v ekonomskih enot, novo obliko samoupravljanja, ko bodo proizvajalci na zboru kolektivno razpravljali in odlo- čali.

Nekaj težav je bilo z zastop- stvom svetov ekonomskih enot v DS. Našli smo rešitev: vsak svet bo imel v njem po 3 za- stopnike, preostanek članov DS, ki bo imel še naprej 37 članov, pa bomo volili po ključu, da mora biti v DS na vsakih 30 proizvajalcev 1 predstavnik. Ta del pravil je že v razpravi; ker je do volitev še zelo malo časa, je DS sprejel le osnutek aovih pravil, ki govorijo o or- ganih delavskega samoupravljanja preostali del novih pravil pa bomo izdelali do konca leta.

Največ pomeni kolektivno odločanje

Janez Novak, obratovodja aprature, je v obratovni pisar- ni sestavljal nek pregled. Ni mnogo razmišljal, odgovoril pa je zelo kratko in jedrnat.

— Kakšno kvaliteto izpre- membo čutite v snovanju svetov ekonomskih enot?

— Kot obratovodja sem do- slej sam reševal kopico po- membnih zadev v obratu; pre- gleda o izpolnitvah plana, pred- loge za plan, zahteve po no- vih delavnicah, razvrščanje lju- di, določanje odškodnine za slab izdelek in podobno. V novi ob- liki samoupravljanja, ki jo uvaj- jamo, bo o vsem tem odločal svet enote kolektivno. To pome- ni, da smo prenehali vrsto pri-

STANKA DOLMOVIC: — Na- grajevanje po enoti proizvoda je nižja oblika, medtem ko po- popolneje ekonomske enote kom- plexno nagrajevanje, saj vsebu- jejo številna popolnejša m- rila

stojnosti od zgoraj navzdol. Tu- di novo nagrajevanje v ekono- mskih enotah se razlikuje od prejšnjega. Razen kvalitete in količine upošteva tudi doseženo lastno ceno proizvodov v oddel- ku. Najpomembnejša, a tudi najodgovornejša naloga ekono- mskih enot pa je razdeljevanje osebnih dohodkov v enoti. Vse to pomeni, da stojimo pred resno preizkušnjo delavci upravljalci in vodilni uslužben- ci. Po pripravih sodeč je bomo dobro prestali.

MILOŠ JAKOPEC

Noč in dan...

Delavski sveti že deset let preudarjajo, snujejo načrte in jih uresničujejo. Kako v NO- VOTEKSU — sem se vprašal.

Povejte mi za koga izmed »starih mačk«, ki so zoraali prvo brazdo delavskega samo- upravljanja v vašem kolektivu! — sem zaprosil. Našteli so mi več imen.

Tone Hudoklin je obratovod- ja zunanjih obratov. Ko sem v kotlarni vprašal kurjače, kje bi ga dobil, so odgovorili:

— Težko bo šlo! »Sad ga vi- diš, sad ga ne vidiš...« so se pošalili. Prav takrat pa je vsto-

»Ekonomska enota, to je višja oblika — zdaj si vsak sam reže kruh...« je za tri »stare mačke« odgovoril tovariš Ivan Jakše

Prostor upravljavcev se širi

Tudi Jože Udovc je »star maček«. Zdaj je tehnični sekretar organov DS v NOVOTEKSU. — Jože, še ti povej kaj o tem, koliko se je razvilo delavsko samoupravljanje pri vas! Kot tehnični sekretar si v središču dogajanja, menda ti ne bo težko kakšno reči sem ga pobaral.

— Saj sam veš, kako je bilo v začetku in vseskozi do leta 1959. Predpisi so utesnjevali, nas, kot vse druge. Določali so skoraj vse, le prikimavali smo lahko! Leto 1959 je bilo prelom- nica. Dalo nam je več prostora, lahko smo že odločali: toliko za ta sklad in toliko za onega, to- liko za to in toliko za ono. Na- grajevanje po učinku je bilo druga prelomnica. Pri nas smo ga lani v celoti uvedli. Za več- ji uspeh in za boljšo kvaliteto si dobil več. Letos smo šli za velik korak dalje. Ekonomske enote uvajamo. Razen količine in kvalitete je še cela vrsta no- vih meril: materialni stroški bremenijo ljudi v ekonomski enoti. Če boš bolje gospodaril, boš lahko več delil! Tu so skri- te rezerve, ki jih dozdaj nismo videli! Kolektiv ekonomske eno- te postaja upravljavec: vsak njegov član bo prvega v kuver-

— Vsebinska izpopolnitev delavskega samoupravljanja in družbeni in proizvodni odnosi niso istovetni s pojmom decentralizacije. Decentralizacija je v bistvu mnogo ožji in bolj upravni pojem.

Ne gre torej predvsem in samo za to, da določeno aktivnost in pristojnost prenesemo z vrha navzdol, ampak predvsem za to, da se nove množice neposrednih proizvajalcev z novimi funkcijami, z novo aktivnostjo, z novimi manifestacijami svo- jega razuma, hotenj in želja vključijo v ožjem ali širšem obsegu v vsakodnevna dogajanja svojega kolektiva. — Stane Kavčič

»Naši problemi so nam domači...«

Pavla Kastelic je mlada. Tu- di z njo sem se pogovoril v pi- sarni, da naju ne bi motil hrup. — Kaj menite, ali so potrebni sveti ekonomskih enot in za- kaj? — Potrebni so in še kako! Bolj bomo informirani o go- spodarjenju in upravljanju v kolektivu in kar je najvažnej- še: razpravljali bomo o proble- mih, ki se neposredno tičejo na- šega obrata. Podjetje je veliko, na sejah DS smo razpravljali o vsem, zato so nam bile mnoge stvari nejasne. Ne poznam de- la v apreturi ali pa na primer v predilnici; zato pač ne morem razpravljati o njihovih proble- mih niti o njih odločati. V sve- tu ekonomskih enot bo drugače: razpravljali in odločali bomo tem, kar vsak dan čutimo na svoji koži in o problemih, s ka- terimi se spopadamo vsak dan. Polovica kandidatov za svet ekonomskih enot je iz vrst mla- dine, v mladinski organizaciji pa smo o tem zelo temeljito razpravljali.

— Staro podirate in gradite novo. Zakaj ste se odločili za decentralizacijo? — Živec obveščanja ni delal. Na sejah DS so se oglašali le nekateri. Preudarjali smo in iskali vzroke. Nekateri člani DS so delavcem včasih narobe tolmačili gradivo s se. Posku- sili smo z vnaprejšnjo dostavo sapirografiranega gradiva čla- nom DS pred sejo, da so ga lahko preštudirali. Bilo je malo bolje, vendar ne dovolj. Nato smo reorganizirali sindikat in ZK. V sindikalni podružnici smo ustanovili pododbore, os- novno organizacijo ZK pa raz- delili v grupe po obratih. Na množičnem sestanku pred sejo DS se je pododbor pogovoril z delavci o gradivu, ki ga je pre- tesarl DS na seji. Prva seja po tem je bila mnogo živahnješa od vseh prejšnjih. Člani so predlagali, razpravljali in dajali pripombe. En sam DS je za 600- članski kolektiv premalo, smo ugotovili in sklenili decen- tralizirati samoupravljanje. Najprej smo skrbno pripravili načrt ekonomskih in predačunskih enot, ki bodo materialna osnova svetov v podjetju.

»Moramo z razvojem«

Tako je povedala Marija Bi- ček instruktorka v tkalnici. — Od leta 1948 delam v NO- VOTEKSU, je nadaljevala. — Vsak dan je kaj novega. Proiz- vodnja raste, strojna oprema se tehnično izpopolnjuje, delavsko samoupravljanje pa se mora razvijati vzporedno s tem. Od gospodarjenja s stotisoči smo prešli na milijone in milijarde.

Ali imaš dovolj kvalitete?

Vstopil sem v tkalnico. Stroji so hrumeli, pod tropom se razpršili prskali drobne kap-

Povsod novi uspehi

Kolektivi v občini Videm-Krško pozdravljajo prvi maj z novimi zmagami

Delovni kolektivi in prebivalci občine Videm-Krško bodo letošnji prvi maj pričakali z novimi delovnimi uspehi. Predsedniki delavskih svetov nekaterih podjetij v Videm-Krškem so na vprašanje, kako in s kakšnimi delovnimi uspehi bodo njihovi kolektivi praznovali 1. maj in hkrati 20-letnico naše ljudske revolucije, odgovorili:

Edo Komočar - Tovarna celuloze in papirja:

Ob delovnem prazniku želi celoten kolektiv, da bi se v tem letu povečala proizvodnja za 9 odstotkov, narodni dohodek za 3,1 odst. in da bi uspešno zgradili prostore za nov papirni stroj. S sindikalno podružnico podjetja smo pripravili program za praznovanje 1. maja. Tako bomo v nedeljo, 30. aprila, delali do 14. ure, ob 17. uri pa se bodo pričele proslave po ekonomskih enotah. Proslave bodo povezane s praznovanjem 40-letnice naše revolucije. Po praznovanju bomo odšli v prvomajski sprevod. Zvečer bo ljudsko rajanje na bazenu. Sindikalna organizacija bo priredila v počastitev praznika več športnih tekmovanj.

Aleksander Račič - Splošna obrtna kovinarska zadruga:

V jubilejnem letu naše vstaje bomo skušali povečati proizvodnjo in še nadalje skrbeti za dvig življenjske ravni zaposlenih.

Ivan Ferlin - Tovarna čokolade "Imperial":

27. aprila bosta dva kolektivna sestanka, na katerih bo govor o pomenu praznovanja 1. maja in o ljudski revoluciji. Na teh sestankih bo podano poročilo o gospodarskem podjetju v I. trimesečju in o delitvi dohodka po novih gospo-

darskih predpisih. Upam, da bomo do 1. maja izpolnili že 40 odst. letnega plana. 30. aprila bomo šli kolektivno s praporji v sprevod, naslednjega dne pa na skupni izlet v Sremit.

Vlado Klanjšček - Elektro Krško:

Letos bomo nadaljevali z izboljševanjem električnega omrežja. Na sam praznik pojedemo kolektivno na Planino v Gorjancih, kjer si bomo ogledali elektrifikacijska dela, ki jih opravlja naše podjetje. Tako bomo združili koristno s prijetnim.

Jože Zagrajšek - Splošno mizarstvo:

Naše podjetje je najmlajše v občini. Celoten kolektiv tvori delavski svet. Kljub neugodnemu začetku poslovanja lahko trdim, da bomo izpolnili naloge v merilu občinske družbene skupnosti. V tem letu bomo dogradili nove obratne prostore, s čimer bo naš kolektiv lahko dosegel večje delovne uspehe. S temi nalogami in željami se pridružujemo praznovanju letošnjega 1. maja.

Alojz Mlakar - Splošno obrtno podjetje:

Delavci smo resnično postali tudi upravljalci v podjetju. S pravilno metodo dela organov delavskega upravljanja smo uspeli doseči že lepe uspehe, ki nas ob praznovanju prvega maja in 20-letnice revolucije spodbujajo in nam hkrati vlivajo nov delovni polet. Letošnji 1. maj bomo svečano praznovali z otvoritvijo novih delavnic.

Marijan Ernst - Valvasorjeva tiskarna:

Naše podjetje vsako leto povečuje proizvodnjo, vendar si delavski svet podjetja priz-

deva, da bi bil razvoj kljub neštevilnim težkočam še hitrejši. Morali bi obnoviti strojni park, razširiti delovne prostore in zgraditi stanovanja. Nekaj je že storjenega in upam, da bomo s skupnimi močmi dosegli še večji napredek. Delovni kolektiv bo 1. maj pričakal z željo, da bi čimprej pričeli graditi nov oddelek za knjigo-veznico.

Ivan Novak - trgovsko podjetje "Resa":

Osnovni program organov delavskega samoupravljanja je bil specializacija trgovin in uvedba nagrajevanja po učinku. To smo do 1. maja že dosegli. Zgraditi nameravamo še skladišče in urediti samopostrežno trgovino za živila. Naša želja je, da bi tudi v bodoče kupcu čimbolj ustregli.

Tudi ostali kolektivi, ki jih nismo imenovali, dosegajo lepe uspehe. S temi uspehi želijo svečano praznovati 20-letnico revolucije in praznik delovnega ljudstva - 1. maj.

Prostrana njiva je zornata. Z močno roko in z zagorelim obrazom naš človek vedno znova seje in žetev je vsako leto bogatejša...

Drago Kastelic

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Ponoči od sobote na nedeljo so se enote prvega padalskega polka francoske Tujske legije pod vodstvom generala Challa uprle predsedniku francoske republike de Gaulle in pariški vladi in zasedle mesto Alžir. Tako se je pred nekaj dnevi začel "generalski državni udar" v Alžiriji, najvernejši izmed vseh dosedanjih poskusov, da bi francoski generali prevzeli oblast ne samo v Alžiriji in Sahari, ampak tudi v metropoli, to je v Franciji.

Generali Challe, Zeller in Jouhaud so v svojem imenu in v imenu generala Salana, "ki se mu je posrečilo uiti izločeno španske policije in priti iz Spanije v Alžir", objavili razglas, v katerem očitajo pariški vladi izdajstvo nad francosko Alžirijo, in sporočajo, da so prevzeli oblast. General Challe je v pomežnem govoru po radiu izjavil, da nima ničesar izmed generalov "političnih ambicij" in da je izdal ukaz, naj francoska armada poostri boj proti alžirskemu narodnoosvobodilnemu gibanju.

Čeprav je položaj še zmeraj precej nejasen, je videti, da se prevratnikom še ni posrečilo razširiti svojo oblast nad vso Alžirijo. Menda so najšibkejši v zahodni Alžiriji. Tam držijo v rokah samo mesto Oran - kakor poroča AFP iz Maroka -, medtem ko je departma Orana še zmeraj v rokah generala Pouillyja in podrejenih oficirjev, ki so ostali zvesti de Gaulleu. Zvestoba Parizu je menda tudi sporočil župan mesta Tiaret v imenu celotnega okraja.

Takoj po novici o vojaškem prevratu v Alžiru so v Franciji, posebno v Parizu, storili izredne varnostne korake, da bi preprečili vdor uporniških vojakov iz Alžirije, zlasti po letalski poti.

Na vseh letališčih, posebno v Parizu in okolici, so postavili na pristajališča gasilske avtomobile in druge ovire, da bi preprečili pristajanje "sovražnih" letal. General de Gaulle in ministrski predsednik Debré sta oba naslovila na francoski narod razglas, v katerem pozivata ljudstvo, naj se strne okrog vlade in naj bo pripravljeno tudi z orožjem in roki braniti Francijo pred ofitirsko zaroto.

Tudi tunizijski predsednik Burgiba je od najnovejših dogodkih v Alžiru povedal svoje mnenje. Predvsem je opozoril na skrajno nevarnost, ki grozi od generalnega prevrata ne samo Franciji, ampak vsej Severni Afriki. Tako v Tuniziji kot v Maroku so storili vse, da bi se zavarovali pred morebitnim izlivanjem ali vdoru francoskih čet.

Med tem se napetost stopnjuje. Ko to pišemo, uporniki generali še niso poskušali poslati letal s padalci nad francosko ozemlje. V metropoli se različno pripravljajo na obrambo in položaj je videti zelo resen. Toda vsaka napoved je tvegana. Ni dvoma, da je nevarni prevrat zadnji obupni poskus ultrakolonialistov zavreti kolo zgodovine in vzpostaviti v Alžiriji in Franciji vojaško diktaturo, ki bi bila zelo podobna fašistični.

Kakšne možnosti imajo generali na uspeh? Na prvi pogled majhne. Toda položaj skriva toliko možnih zapletov, da je prihodnost Francije negotova. Res

je sicer, da vsa francoska vojska v Alžiriji, ki šteje kakega pol milijona vojakov, ni na strani upornikov. Res je, da so se med upornimi generali, proti katerim so v Parizu že uvedli sodni postopek, baje že pojavila nesoglasja. Res pa je tudi, da imajo ti generali somišljenike tudi v Franciji, posebno v armadi. Le da nihče ne ve, kako močni in kako odločni so ti somišljeniki.

Skrb zbujajo dejstva, da je glavna francoske armade z najbolj izurjenim jedrom v Alžiriji in da se trenutno de Gaullov režim lahko pretežno naslanja

Francija na razpotju

samo na sile javnega reda, to je na policijo in žandarmerijo. Vsekakor je za razpoloženje javnega mnjenja v Franciji, zlasti mnjenja delavskega razreda in delovnih ljudi na sploh, značilna spodbudna enourna stavka, ki je trajala od 17. do 18. ure v ponedeljek in se je uredila kakih deset milijonov ljudi. To je bila doslej največja manifestacija oziroma demonstracija proti fašizmu, kar jih pominji.

Obstajajo še drugi čimtelji, ki govorijo bodisi v prilog pariški vladi bodisi upornikom. Najvažnejše je, da ne bi vlada več omahovala, kakor je delala vse doslej. Ker je očitno prišel odločilni trenutek, lahko napredne sile v Franciji zmagajo le, če bodo tudi odločno ukrepale v boju proti mračnim silam reakcije, ki jo posebej žaljivo nekateri generali.

ZAPISKI S SEJE OKRAJNEGA ODBORA SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI

Praksa odpira vedno nove probleme

in nihče od nas še zdaleč ne more živeti v prepričanju, da je do kraja razumel ali rešil vse spremembe, ki jih prinaša novi sistem

21. aprila se je sestel v Novem mestu okrajni odbor Socialistične zveze; seje se je udeležil tudi član izvršnega odbora SZDL Slovenije tovariš Viktor Avbelj. Uvodni referat »Naloge organizacij SZDL in drugih družbeno političnih organizacij po gradivu V. kongresa SZDL Slovenije ter II. plenuma GO SZDL Jugoslavije je prebral predsednik Viktor Zupančič, v razpravi po poročilu pa je sodeloval več članov okrajnega odbora.

Poročilo predsednika je opozorilo predvsem na spremembe v odnosih gospodarskih organizacij med seboj in do izven gospodarskih dejavnosti, kakor tudi do ljudskih odborov komun in spremenjeno vlogo kot položaj Socialistične zveze pri reševanju nalog, ki jih prinaša nov gospodarski sistem. Dobra oziroma popolnoma komunalnega sistema ne more biti, če ne bodo delali vsi družbeni organi v občini: od delavskega samoupravljanja do stanovanjskih skupnosti, krajevnih odborov, upravnih odborov bank, združenj in zbornic kot seveda tudi družbeno političnih organizacij. Seje ko bodo dobro delali vsi subjektivni čimtelji od Zveze komunistov, sindikatov, Socialistične zveze, mladine in mehanizem ljudske oblasti, lahko pričakujemo tudi dober potek celotnega dela komun.

Člani odbora so načeli vrsto perečih in zanimivih, pa hkrati tudi kritičnih vprašanj s področja dela organizacij SZDL, združenj, gospodarskih organizacij kot odborov ljudske oblasti. Razprava je pokazala, kako pestra je problematika, ki je zdaj pred občinskimi političnimi vodstvi. Vse to nalaga vodstvom Socialistične zveze, da zagotove in uresničijo stalno in nenehno pojasnjevanje in razlaganja glavnega namena novih ukrepov do gospodarstva.

Ko je sodeloval v razpravi, je tovariš Viktor Avbelj najprej opozoril na vlogo krajevnih odborov, ki je ne smemo razumeti drugače kot vlogo stanovniške skupnosti v mestu: na področju potrošnje mora združevati interese prebivalstva doletenega naselja, določene skupnosti ljudi. Napačne pa so težnje, da bi dajali krajevnim odborom take pristojnosti kot grede zdaj občini.

Glede zbornice oziroma ustanovitve občinskih zbornic je tovariš Avbelj dejal, da bo treba na področju komunale in obrti čimprej preiti na občinske zbornice, medtem ko bi zbornice za kmetijstvo, trgovino in gostinstvo še naprej delale kot okrajne oziroma morda tudi kot bazenske zbornice.

Sedanje spremembe so naša tretja revolucija

Ko je razpravljal o popularizaciji najvažnejših problemov novega gospodarskega sistema, je tovariš Avbelj med drugim dejal, da je treba spodbuditi občinske odbore SZDL, da bodo organizirali ustrezne razprave in si določili naloge, ki jih tako delo terja. Okrajni odbor SZDL naj jim pri tem pomembno delo pomaga. Tako sodelovanje je nujno; nihče od nas, je poudaril tovariš Avbelj, še daleč ne more živeti v prepričanju, da je do kraja razumel vse spremembe novega sistema. Spremembe so resnično tretja

revolucija v našem razvoju. Po nacionalizaciji proizvodnih sredstev in po uvedbi delavskega samoupravljanja so sedanji ukrepi najvažnejši dogodek. To torej v celoti upravičuje trditev, da bi bilo preveč enostavno, če bi rekli, da smo že razumeli vse stvari. Vsak dan se bodo pojavljali novi problemi, ki jih prinaša praksa iz našega vsakdanjega dela in vedno znova jih bomo morali reševati.

Gledanje kolektivov na nove predpise in odnose samo s stališča »domače računice« je pri vsem tem preostaneno delo oziroma reševanje nalog, ki jih novi sistem prinaša. Tovarši Avbelj je opozoril, da je potrebno pri tem troje: pojasniti splošen vpliv in namen sedanjih sprememb, ugotoviti perspektive za določeni kolektiv v novih pogojih, in ugotoviti, kako se ta kolektiv konkretno počuti ob vseh novih ukrepih. Potreben je torej posluš za konkretno pot in načelnj namen novega sistema. Pomembni

zirati moramo torej splošne kot konkretne posledice novih ukrepov.

Ko je razlagal namene nekaterih ostrih ukrepov v gospodarstvu in bančništvu, je tovariš Avbelj med drugim znova poudaril, da bi bilo zelo nevarno živeti v utvarah, da smo že komu uspeli v celoti pojasniti pomen novih ukrepov. Prav zato nikjer ne kaže zavirati razprav o novem sistemu, čeprav je seveda treba zagotoviti pravilno razmerje med »kritičnim« delom razprav in drugim delom, ki je obrnjen »navznoter«. Pri tem moramo povsod uveljaviti naslednje težnje:

zagotoviti take razprave in razprave v kolektivu, da bo vsakomur jasno, da hoče z novim sistemom odpraviti mezdno miselnost, da bo vsak delavec razumel svoj delež v podjetju, da bodo vse notranje zmogljivosti v podjetju kar najbolj izkoriščene. Tež drugi plati razpravljanja dajmo torej več poudarka! Ko pa govorimo o tem, imamo pred očmi dve osnovni nalogi:

nikakor ne zanemariti nagrajevanja po delu. ne zanemarjati nadaljnje demokratizacije upravljanja; na obratne delavske svete bo treba zdaj nujno prenašati osnovne dolžnosti upravljavcev.

Slabost v dosedanjem tolmačenju novih ukrepov je predvsem v tem, da v podjetjih le še majhen odstotek ljudi res ve za bistvo novega sistema. Znotraj delovnih kolektivov bo treba organizirati temeljito seznanjanje z novim sistemom.

Posvetovanju bodo zdaj sledila občinska posvetovanja odborov SZDL, saj bo treba kar do kraja leta temeljito spremljati izvajanje nalog novega gospodarskega sistema. Posledice uveljavljanja novega sistema pa bodo dale tudi Socialistični zvezi zelo jasno podobo o naših nalogah. Medtem ko si moramo vsi prizadevati, da bi kar najbolj spoznali duha in prakso novih ukrepov, pa je treba njihova načela soočiti s konkretnimi nalogami. Pri tem bo tudi sami Socialistični zvezi laže kontrolirati, kaj smo pri tem že naredili in česa še ne.

■ Kuba je uspešno zavrnila napad najamnikov, ki so se prejšnji teden izkazali, da bi strmoglavili režim Fidela Castra. Boji so trajali 72 ur in v tem času je bil sovražnik popolnoma uničen. Kubanske obronbene sile so ujele 800 padalcev, nekaj sto jih je padlo, maloštevilnim se je posrečilo zbežati nazaj na ladje.

■ Generalna skupščina je tik pred koncem svojega XV. zasedanja sprejela resolucijo, ki med drugim zahteva ustanovitve petčlanske komisije za portugalsko kolonijo Angola. Ta komisija naj bi raziskala položaj v tej koloniji, ki se iz dneva v dan slabša zaradi terorja portugalskih oblastev.

■ Zunanja ministra Velike Britanije in Sovjetske zveze sta objavila sporočilo, v katerem izražata podporo vzhodnim oblastem, strah in organiziranosti v Laosu, naj prekinje ogejn pred sklicanjem mednarodne konference o Laosu.

■ Na procesu proti nacističnemu vojnemu zločincu Eichmannu v Jeruzalemu je obremeniha priča dr. Baron izjavil, da je izmed 3,4 milijona poljskih Židov ostalo pri življenju le 233, v Nemčiji pa je izmed približno pol milijona Židov ostalo živih še kakih 15.000. Podobno je bilo tudi v drugih državah.

■ V upravnem središču kongoske Ekvatorialne pokrajine da bodo poslali prvega ameriškega astronava v vesolje prej, kakor je bilo v načrtu. Prvotno naj bi to storili v začetku leta 1962, zaradi uspešnega poleta sovjetskega letalca Jurija Gagarina pa bodo skušali Američani izstreliti svojega astronava že letos avgusta.

■ Predsednik italijanske republike Gronchi se je po štirnajstidnevni obiski v Latinski Ameriki vrnil v Rim.

■ Krščanski socialist Theo Lefevre je izjavil, da je dosegel sporazum z belgijskimi socialisti o sestavi nove belgijske vlade.

■ Vlada ZDA je baje sklenila, da bodo poslali prvega ameriškega astronava v vesolje prej, kakor je bilo v načrtu. Prvotno naj bi to storili v začetku leta 1962, zaradi uspešnega poleta sovjetskega letalca Jurija Gagarina pa bodo skušali Američani izstreliti svojega astronava že letos avgusta.

Pozdravi iz Šibenika
Prisrčne prvomajske pozdrave pošiljajo dolenci, ki so pri vrnitvi v Šibenik. Starše, brate, sestre in ostalo sorodstvo pa toplo pozdravljajo: Alojz Peterle, Gabrijel Obrekar, Janez Lemš, Viktor Smale, Milan Ožeg, Alojz Strle.

Smotrno pospeševanje kmetijstva

ih pravilno reševati. To velja zlasti za vodilni kader. Ne gre za samo za strokovno in tehnično pomoč, pač za tudi za razširjanje družbenega samoupravljanja in krepitve vloge samoupravnih organov. Tovarši Kardelj je se zatem zadržal pri problemu pomoči nerazvitim področjem. Dejal je, da moramo organizirati poseben sklad, iz katerega bomo investirali v nerazvita področja. Zagotoviti pa bo treba delitve sredstev na osnovi maksimalne ekonomske rentabilnosti. To pomeni, da bo moral sklad poslovati po načelu natečaja. To bo zagotovilo zares najbolj rentabilne naložbe in najbolj racionalno izkoriščanje sredstev. Tako bomo reševali tudi problem nerazvitih komun, čeprav mora biti jasno, da lahko nerazvite komun v razvitejših področjih pričakujejo pomoč v sredstvih le od republiških organov.

Podpredsednik Edvard Kardelj je zatem obširneje govoril tudi o problemu nekaterih gospodarskih panog, ki zastojajo in povzročajo neenakomeren gospodarski razvoj. Sem spada tudi kmetijstvo. Lansko leto smo dosegli pomembne uspehe v kmetijstvu. Zato ne kaže spreminjati generalne linije v razvoju kmetijstva. Dejstvo pa je, da so imele naše gospodarske organizacije v kmetijstvu in zadrugah vzile relativno visoki proizvodnji v lausnem letu dokajšnje izgube. Kako torej reševati ta problem? Tovarši Kardelj pravi, da niti z zviševanjem cen, ker smo to storili že lani, niti z premajhno akumulativnostjo v kmetijstvu. Dejstvo je, da so proizvodni stroški zelo visoki, tako zaradi nerazvite tehnike, preznizkih pridelkih na hektar in premalo smotrnih agrotehničnih ukrepov. V teh vprašanih bo treba zaostriiti bitko.

Toda ne gre zgolj za to. Spremeniti bo treba sistem finansiranja v kmetijstvu, kajti kmetijska posestva so imela izgube tudi v rodnem 1959. letu. Zato smo že lani povečali regrese ali kako drugače krili del izgub v kmetijstvu. Sistem finansiranja v kmetijstvu je premalo stimulativen in se ni vključil v pospeševanje kmetijstva. Ne smemo namreč dopustiti, da bi preznika raven akumulacije v kmetijstvu ogrožala bitko za visoke donose, ki bo konec koncev uredila tudi problem sedanjih visokih proizvodnih stroškov.

Ce želimo zagotoviti kmetijstvu stimulatívno akumulacijo in hkrati obdržati cene na drobnem, ki ustrezajo naši sedanji politiki na trgu, tedaj bomo morali kmetijskim organizacijam nekaj časa s kakimi drugimi metodami povečati dohodek, je dejal podpredsednik. Ce tega ne bi storili, bi zadržali spodbudo za znižanje proizvodnih stroškov, podobno kot smo že omejili možnosti za spodbudno nagrajevanje po kompleksnem učinku. Tovarši Kardelj je dejal, da bi bilo treba omogočiti, da bodo kmetijske organizacije in zadrugne same oblikovale večja sredstva za razvoj, pa čeprav na račun sedaj centraliziranih investicijskih sredstev za kmetijstvo. Ker izhoda ne moremo iskati v cenah, moramo torej uporabiti določene spodbudne oblike subvencije, ki bodo same po sebi podpirale znižanje proizvodnih stroškov ter s tem tudi stabilnost cen. Podpredsednik je zatem obširneje razložil še politične in ekonomske osnove našega gospodarstva in družbenega sistema. Tudi o teh stvareh bomo že pisali.

OBJAVE - RAZPISI - OBVESTILA

Obvestilo Zdravstvenega doma
Zdravstveni dom v Novem mestu obvešča vse prebivalce svojega območja, da bo organizirana dejurna zdrav. služba v času prvomajskih praznikov od 30. IV. do vključno 3. V. Prebivalci naj se dežurne zdravniške službe poslužujejo samo v nujnih primerih.

Hkrati obveščamo, da bodo v nedeljo, 7. maja, delale redno vse ambulante.

Obvestilo živilnjorejcem
Obveščamo vse živilnjorejce, da bomo ponedeljek, 1. maja, zaradi prvomajskega praznovanja ne bo sejmice v Novem mestu. Naslednja sejmica bo v ponedeljek, 8. maja. Veterinarska postaja, Novo mesto

Brivci in frizerji obveščajo
Brivci in frizerji iz centra Novega mesta obveščajo svoje stranke,

da bo od 1. maja dalje nedeljsko delo ukinjeno, ob ponedeljkih pa bodo brivsko-frizerski saloni odprti v letnem času od 7. do 11. ure, pozimi pa od 8. do 12. ure. Hkrati obveščajo, da bodo lokalni v letnem času odprti vsak dan (razen ponedeljka) od 7. do 12. in od 15.30 do 18.30. V času prvomajskih praznikov bodo brivsko-frizerski lokalni zaprti 1. 2. in 3. maja.

MELBROSIN
Preparat evnega prahu in matičnega mlečka (Gélee Royale), garantirano zdravstveno stabiliziran, proizvod Melbrocoop (Zavod za čebelarstvo - Kamnik), dobiti v vseh lekarnah. Lekarne, ki preparata še nimajo, naj ga nabavijo pri Kemofarmaciji.

GELEE ROYALE
matični mleček, garantirano zdravstveno stabiliziran, proizvod Zavoda za čebelarstvo, dobiti v vseh

lekarnah. Lekarne, ki preparata še nimajo, naj ga nabavijo pri "Kemofarmaciji" v Ljubljani.

RAZPISI

Uprava za ceste LRS razpisuje delovni mest:

1. cestnega nadzornika v Crnomlju

2. cestnega nadzornika v Soteski. Strokovna izobrazba: gradbena srednja šola ali delovodna šola. Informacije daje in ponudbe sprejema Uprava za ceste LRS, Tehnična sekcija, Novo mesto, Ljubljanska cesta 2.

Zveza ribiških društev, Novo mesto, razpisuje delovno mesto organizacijskega tajnika.

Obvestilo

Vlagatelje na hranilne knjižice pri podružnicah Narodne banke

na področju LR Slovenije obveščamo, da Narodna banka po določilih Zakona o kreditih in drugih bančnih opravilih (Ur. l. FLEJ št. 10/1961) v prihodnje ne bo več sprejemala in vodila hranilnih vlog (razen vlog v tuj valuti), ker bodo ta opravila od Narodne banke prevzele komunalne banke. V zvezi s tem bodo podružnice Narodne banke obenem s kreditnimi posli do konca aprila 1961 prenesle tudi hranilne vloge na pristojne komunalne banke v listem okraju.

Pripominjamo, da po št. 73 navedenega zakona za vse hranilne vloge, ki se prenašajo na komunalne banke, tudi odslej jamči federacija.

Morebitna potrebna pojasnila glede prenosov na komunalne banke dobiti vlagatelji pri tistih podružnicah Narodne banke, ki so do sedaj vodile njihove hranilne vloge.

LJUBLJANA, 18. aprila 1961
NARODNA BANKA FLRJ, CENTRALA ZA LRS
LJUBLJANA

Slovesne prvomajske proslave

Prvi maj, praznik dela, bodo praznovali delovni ljudje našega okraja zelo slovesno. Po vseh občinskih centrih bodo slavnostne akademije, ki pa ne bodo posvečene samo prazniku dela, ampak tudi 20-letnici ustanovitve Osvobodilne fronte. Razen govora, posvečenega obema praznikoma, bodo na akademijah še kulturni sporedi. Interne proslave, posvečene prvemu maju, bodo imeli tudi številni delovni kolektivi, medtem ko bodo imele krajevne organizacije SZDL v vseh večjih krajih slavnostne seje. Številni delovni kolektivi se bodo s sindikalnimi prapori in zastavami

mi udeležili prvomajske parade v Ljubljani. Sindikalne podružnice bodo organizirale tudi izlete za člane svojih kolektivov.

● V Novem mestu je bila centralna proslava sinoči ob pol osmih zvečer v domu ljudske prosvete. Organizirala sta jo občinski svet Svoboda in občinski odbor SZDL. Na programu je bil govor posvečen 27. aprilu in 1. maju, nastopilo je preko 200 pevcev, orkester, harmonikaši in gostje iz Ljubljane.

● V Črnomlju bo proslava v počastitev 1. maja in 27. aprila v soboto 29. aprila ob 17.30 uri na Glavnem trgu. Najprej bo skozi mesto povorka, v kateri bodo sodelovala vsa podjetja s prikazi svoje proizvodnje, potem pa bo na trgu slavnostno zborovanje. Večja podjetja bodo imela proslave še v svojih kolektivih.

● V Sevnici bodo imeli občinsko proslavo v petek 28. aprila ob 20. uri na telovadnici. Se prej bodo imeli povorko skozi mesto, na kateri bodo sodelovali vsi kolektivi in ostali državljani. Program proslave sta izdelala občinski sindikalni svet in občinski odbor SZDL. Pet podjetij se bo udeležilo s prapori prvomajske proslave v Ljubljani, v kolektivih bodo imeli pa še interna zborovanja.

● V Trebnjem bodo imele večje gospodarske organizacije interne prvomajske proslave v soboto 29. aprila. V večjih gospodarskih centrih v občini — v Mokronogu, na Mirni in v Trebnjem — bodo razen proslav kolektivnih še centralne proslave, prav tako 29. aprila ob 19. uri.

● V Vidmu-Krškem bodo organizirali na predvečer 1. maja povorko skozi mesto. Udeležili se je bodo vsi kolektivi, začela pa se bo ob 18.30 uri. Pri Celulozi bo nato zborovanje; sledilo mu bo splošno rajanje. Proslave bodo še v drugih večjih krajih: na Senovem, v Breznici in Kostanjevici.

● V metliški občini bodo praznik delovnih ljudi praznovali na več krajih:

— Centralna proslava bo že 29. aprila popoldne pri tovarni »Bete«; do takrat bo urejena sindikalna dvorana, namenjena kulturnemu in političnemu življenju delavcev. Pri kulturnem programu bodo sodelovali recitatorji, pevci in orkester.

— V nedeljo 30. aprila, bo v Gradcu svečanost v čast 1. maja; razvili bodo prapor osnovne organizacije ZB.

— V soboto 29. aprila, bodo Suhor obiskali predstavniki podjetja Jugotekstil iz Ljubljane,

ne, ki je prevzel patronat nad to šolo. Ob tej priložnosti bodo pionirji izvajali kulturni program, posvečen praznovanju 1. maja. Sodelovali bodo tudi folkloristi iz Metlike.

— Tudi drugod bodo slovesno praznovali praznik delovnih ljudi. Ob samih prvomajskih dnevih bodo ljudje šli v naravo na izlete.

□ V Brežicah je bila sinoči slavnostna akademija v počastitev ustanovitve OF in praznika dela. Danes dopoldne bo ob 9. uri v Domu JLA svečana seja občinskega odbora SZDL, katere se bodo udeležili tudi predstavniki vseh organizacij, ljudskih odborov, kolektivov in JLA. Prav tako bodo priredile vse krajevne organizacije SZDL slavnostne seje v počastitev OF in 1. maja, na predvečer praznika dela pa bo mladina kurila kresove povsod po občini. Mladinska godba bo igrala 1. maja zjutraj budnico in priredila promadni koncert, medtem ko pripravljajo številne sindikalne podružnice prvomajske izlete. Podružnica trgovskega podjetja KRKA bo obiskala Malinsko, člani raznih kolektivov pa bodo obiskali tudi Bohor, Lusco in druge izletniške točke v občini in okraju.

Od Vinice na Kolpi do Koprivnice nad Senovim: štafeta mladosti in ljubezni do tovariša Tita!

»Dragi tovariš Tito! Prinašamo Ti tople, prisrčne pozdrave vseh delovnih ljudi našega kraja in občine, za skorajšnjim 69. rojstni dan Ti želimo vse najboljšo, predvsem pa zdravja in zadovoljstva. Še na mnoga, mnoga srečna leta! Tako so prihajali nosilci štafete prejšnj leten k slovesno okrašenim tribunam v občinskih središčih, s takimi in podobnimi željami jih je spremljala vzdolž cest in poti na deset-tisoče naših ljudi! Bilo je ganljivo in lepo, ko so se množile iz mest in vasi brez kakšnega posebnega vabila zbirale in pričakovale ter tople pozdravljale nosilce štafetnih palic. Tako se je v Črnomlju klub slabe ... vremenu zbralo približno dva tisoč ljudi in navdušeno pozdravilo nosilce štafete, ki so na Vinici prestopili Kolpo. Tekajoč razven štafete so v Sloveniji pretekli 568 km, razven tega pa so slovenski mladinci pretekli še v 3 republiških štafetah več sto kilometrov, pridružili pa so se jim v vseh krajih pionirji in pionirke ter mladinci in mladinke s lokalnimi štafetami.

Tako so nosilci lokalnih štafet v sevnški občini pretekli približno 100 km, v sredo popoldne pa se je zbralo na sevnškem trgu približno 600 otrok in 200 odraslih ljudi, ki so pozdravili štafeto z Zabukovja in Lisece tja do Bučke in Teš. Proti Breznici je štafeta prinesla skupina pionirjev, mladincev in telovadcev. — Povsod v Spodnjem Posavju so letošnjo štafeto mladosti posebno tople in prisrčno sprejeli. Iz Vidma-Krškega se je kolona avtomobilov, motoristov in mopedistov odpravila v Kostanjevico, kjer so pričakali štafeto iz Sentjerneja. Tu so pionirji in mladinci krške občine prevzeli štafeto palico in jo mimo Brežic prinesli v Koprivnico. Med potjo je bil povsod lep sprejem. V Malem Mrševem so učenec osnovne šole iz Podbočja naredili špalir in metall cvetje. Kljub dežju je bilo v Krški vasi veliko otrok, v Brežicah in Vidmu-Krškem pa se je zbralo pred tribunama veliko ljudi. Igrali sta godbo na pihala, mladina pa je peala pesmi. Na Senovem so se štafeti pridružili še Sevnčani, ob štirih popoldne pa so v Koprivnici štafeto palico slavnostno izročili predstavnikom celjskega okraja.

V sredo, 19. aprila, je mlade nosilce štafete palice pozdravilo v Novem mestu približno 1500 Novomeščanov. Pozdrave glavne štafete in tekačev z Baze 20 in drugih lokalnih štafet je prevzel predsednik občinskega odbora SZDL Tone Počrvina (na sliki), na tribuni pa so bili tudi predstavniki vseh okrajnih in občinskih političnih kot družbenih organizacij in ljudske oblasti. Ko je tovariš predsednik predal štafeto palico mladincem na pot v Spodnje Posavje, jim je med drugim dejal v imenu nas vseh: »Ponesite pozdrave naših ljudi tovarišu Titu in se mu zahvalite za nova prijateljstva v afriških deželah!«

»Dragi tovariš Tito! Prinašamo Ti tople, prisrčne pozdrave vseh delovnih ljudi našega kraja in občine, za skorajšnjim 69. rojstni dan Ti želimo vse najboljšo, predvsem pa zdravja in zadovoljstva. Še na mnoga, mnoga srečna leta! Tako so prihajali nosilci štafete prejšnj leten k slovesno okrašenim tribunam v občinskih središčih, s takimi in podobnimi željami jih je spremljala vzdolž cest in poti na deset-tisoče naših ljudi! Bilo je ganljivo in lepo, ko so se množile iz mest in vasi brez kakšnega posebnega vabila zbirale in pričakovale ter tople pozdravljale nosilce štafetnih palic. Tako se je v Črnomlju klub slabe ... vremenu zbralo približno dva tisoč ljudi in navdušeno pozdravilo nosilce štafete, ki so na Vinici prestopili Kolpo. Tekajoč razven štafete so v Sloveniji pretekli 568 km, razven tega pa so slovenski mladinci pretekli še v 3 republiških štafetah več sto kilometrov, pridružili pa so se jim v vseh krajih pionirji in pionirke ter mladinci in mladinke s lokalnimi štafetami.

Tako so nosilci lokalnih štafet v sevnški občini pretekli približno 100 km, v sredo popoldne pa se je zbralo na sevnškem trgu približno 600 otrok in 200 odraslih ljudi, ki so pozdravili štafeto z Zabukovja in Lisece tja do Bučke in Teš. Proti Breznici je štafeta prinesla skupina pionirjev, mladincev in telovadcev. — Povsod v Spodnjem Posavju so letošnjo štafeto mladosti posebno tople in prisrčno sprejeli. Iz Vidma-Krškega se je kolona avtomobilov, motoristov in mopedistov odpravila v Kostanjevico, kjer so pričakali štafeto iz Sentjerneja. Tu so pionirji in mladinci krške občine prevzeli štafeto palico in jo mimo Brežic prinesli v Koprivnico. Med potjo je bil povsod lep sprejem. V Malem Mrševem so učenec osnovne šole iz Podbočja naredili špalir in metall cvetje. Kljub dežju je bilo v Krški vasi veliko otrok, v Brežicah in Vidmu-Krškem pa se je zbralo pred tribunama veliko ljudi. Igrali sta godbo na pihala, mladina pa je peala pesmi. Na Senovem so se štafeti pridružili še Sevnčani, ob štirih popoldne pa so v Koprivnici štafeto palico slavnostno izročili predstavnikom celjskega okraja.

V sredo, 19. aprila, je mlade nosilce štafete palice pozdravilo v Novem mestu približno 1500 Novomeščanov. Pozdrave glavne štafete in tekačev z Baze 20 in drugih lokalnih štafet je prevzel predsednik občinskega odbora SZDL Tone Počrvina (na sliki), na tribuni pa so bili tudi predstavniki vseh okrajnih in občinskih političnih kot družbenih organizacij in ljudske oblasti. Ko je tovariš predsednik predal štafeto palico mladincem na pot v Spodnje Posavje, jim je med drugim dejal v imenu nas vseh: »Ponesite pozdrave naših ljudi tovarišu Titu in se mu zahvalite za nova prijateljstva v afriških deželah!«

Priporočilo gospodarskim organizacijam

Okrajni sindikalni svet v Novem mestu se pridružuje sklepu Izvršnega sveta Ljudske skušnice LRS, ki priporoča gospodarskim organizacijam in drugim organizacijam, zavodom in državnim organom, da izjemoma delajo v nedeljo 30. aprila 1961, zato pa imajo v sredo 3. maja 1961 tedenski počitek. S tem umika OSS priporočilo, ki smo ga objavili v našem listu 6. aprila.

Jutri zbor Vodne skupnosti Dolenjske

Na rednem občnem zboru Vodne skupnosti Dolenjske jutri, 23. aprila, v Novem mestu bodo po uvodnih poročilih razrešili upravni odbor ter predlagali nekatere spremembe v pravilih Vodne skupnosti. V razpravi bodo sklepali o predračunu dohodkov in izdatkov za 1961 ter o letošnjem vodarnem prispevku. Na koncu bo občni zbor izvolil novo upravni odbor, novega predsednika in podpredsednika upravnega odbora.

Vojniki iz Karlevca pozdravljajo

Vsem znancem, domačim, mladini in ostalim prisrčne prvomajske čestitke z najboljšimi željami. Rudi Metelko, Drago Gošče, Anton Popelar.

Čestitka iz Šibenika

Dolenjski fantje, ki so pri vajah v Šibeniku, čestitajo starem, bratom, sestram, domači mladini in ostalim znancem ter jih prav lepo pozdravljajo. Alojz Peterle, Janez Lenič, Milan Ožek.

Tudi v DOZ samoupravljanje

22. aprila je imel kolektiv Državnega zavarovalnega zavoda v Novem mestu občni zbor in volitve prvega začasnega sveta delovnega kolektiva. Slovesnost so se udeležili poleg članov kolektiva še podpredsednica okrajnega ljudskega odbora inž. Vilma Pirkovič, predsednik okrajnega odbora SZDL Viktor Zupančič, predsednik okrajnega sindikalnega sveta Ludvik Kebe, sekretar občinskega komiteja ZK Mirko Thorževski, zastopniki občinskega odbora SZDL, sindikalnega sveta, ljudskega odbora in drugi.

Uvodni referat je imela Dragica Zbadnik, uslužbenka, ki je najdalj pri podjetju. V razpravi je sodelovalo več članov kolektiva in predsednik okrajnega odbora SZDL Viktor Zupančič, ki je kolektiv čestital k osamosvojitvi. Poudaril je, da imajo volitve prav zado, ko se pri nas odpravlja mezdni način dela, in so prav zato še posebej pomembne. Dalje je dejal, naj kolektiv in organi upravljalca izkoristijo izkušnje, ki so jih na tem področju dosegli ostali kolektivi. Tovariš Zupančič je poudaril, da povsod, tudi v prosveti, zdravstvu in drugod, prehajamo na plačevanje po učinku in da bodo posledje tudi pri njih prejemki odvisni od dela posameznega referenta in ne od odločbe do sedaj. Kolektiv zavarovalnega zavoda se bo zdaj lahko tesneje vključil v gospodarsko in ostalo delo in življenje v komunli.

V začasni svet delovnega kolektiva so bili izvoljeni Stane Abolnar, Brane Bajuk, Robert

Izvoljeni so novi združni sveti

V nedeljo so kmetje-zadružniki 16 kmetijskih zadrug izvolili 446 članov novih združnih svetov, že med tednom pa so člani delovnih kolektivov izvolili 430 svojih predstavnikov za združne svete

V nedeljo so bile v okraju volitve v združne svete. Volilo je 95 odstotkov volilnih upravičencev-zadružnikov od skupnih 13.800. Na 377 voliščih, kolikor jih je bilo v vseh 16 kmetijskih zadrugah, so izvolili 446 članov novih združnih svetov. Ze dopolne so bile zaključene volitve v večini volišč kmetijskih zadrug Sentjanž, Tržišče, Dolenjske Toplice in Trebnje. Na področju KZ Kostanjevica je večina volišč zaključila volitve do 15. ure, 4 volišča pa celo do 10. ure, medtem ko je znalo končno povprečje udeležbo 98,7 odst. Na ozemlju KZ Videm-Krško je od 17 volišč zaključilo 100 odstotno volitve 13 volišč, od tega 9 že do 13. ure. KZ Buzeljsko je ob 13. uri zaključila volitve z 88 odstotno udeležbo. V KZ Brežice je volilo 93,1 odstotkov zadružnikov. Na Raki so zaključili volitve do 15. ure 100 odstotno, a je bilo iz

doslej še nepopolnjenih vzrokov med glasovalci nekaj neveljavnih. Verjetno je prišlo do tega zato, ker volivci niso bili dovolj poučeni, kako naj izpolnjujejo glasovnice. Na področju Črnomajlske zadruge so v Adlešičih in Starem trgu volili 100 odstotno, slaba pa je bila volivna udeležba na ozemlju bivše zadruge Dragutov (89 odstotna) in Semič (73 odstotna). Vzrok za tako slabo udeležbo pripisujemo temu, da je imela zadruza v zadnjem času na razpolago za odkup le malo finančnih sredstev. Kmetje, ki so prodajali zadrugi pridelke, so morali čakati na plačilo tudi mesec dni. Zadruza kmetom ni mogla plačati zato, ker tudi njeji njeni odjemalci ne plačujejo redno. Tako sta zadrugi dolžni samo dve gospodarski organizaciji okoli 50 milijonov dinarjev. Zadruza bo morala poskrbeti, da ji bodo odjemalci hitreje plačevali ali pa najti odjemalce, ki bodo bolj plačilni. Le tako bodo imela na razpolago dovolj sredstev za lastni odkup.

predstavnikov za združne svete.

Vsi podatki o izidu volitev v času, ko zaključujemo številko, še niso znani. Tako ne moremo povedati, koliko je med izvoljenimi žena in mladine, kakšna je povprečna starost in druge zanimivosti. O tem bomo podrobneje poročali, ko bodo podatki zbrani in analizirani.

J. P.

Nadaljnji močan porast proizvodnje

Najdaljša seja občinskega ljudskega odbora v Novem mestu: od pol desetih popoldne do pol osmih zvečer — V občinskem zboru je bilo na predlog družbenega načrta 97 pripomb, v zboru proizvajalcev pa tudi okoli 60 pripomb — Letos: 625 milijonov in 442.000 dinarjev dohodkov in prav toliko izdatkov — V skladu za šolstvo bo 234.540.000 din

Letošnji družbeni načrt je rezultat obširnih razprav na zborih volivcev in v gospodarskih organizacijah. Med drugim predvideva v celoti povečanje proizvodnje v letošnjem letu za 39 odstotkov in narodnega dohodka za 29 odstotkov. To povečanje v novomeški občini je za devet odstotkov večje, kot bo doseženo v okrajnem povprečju.

Ker so bili volivci, ki so se udeležili letošnjih zborov, seznanjeni z osnutkom letošnjega družbenega načrta, ne bomo navajali podrobnosti. Družbeni načrt je v

mejah možnosti zajel, razumljivo, res najbolj nujne predloge volivcev, in take, za katere so možnosti uresničitve. Pri sestavi načrta je bilo dokaj težav, ker so podjetja nerodno dostavljala potrebne podatke. Nekatera zlasti gostinska in obrtna, pa so vzlic ugodnim možnostim predlagala zelo majhno povečanje proizvodnje. Takim podjetjem je svet za finance in družbeni načrt na predlog odbornikov zvilal proizvodni plan.

Največ predlogov odbornikov odnošno pripomb k družbenemu načrtu se je nanašalo na iskanje

možnosti, da bi družbeni načrt ne le dosegel, temveč tudi pressegel. Zelo veliko predlogov se je nanašalo na komunalne gradnje in jačanje obrti, posebno uslužnost. Kot nujno komunalno gradnjo so odborniki priporočili dokončno ureditev ceste od Kandiškega mostu do križišča v Zabji vasi z odstranitvijo Ferličeve hiše pri hotelu Kandija. Važna bo tudi dograditev ceste Prečna-Frata čez Brezovo reber, ki jo bo treba v bodoče priključiti čiti se na Globodol. Širši pomen bo imela tudi obnova mostu pri Otočcu in gradnja ceste od mostu

do ceste Sentjernej—Novo mesto. Oboje je v zvezi s prestavitvijo sejmista proti Gošči vasi, s katerim bi razbremenili promet skozi mesto ob tržnih in sejmških dnevih. Predvideni je tudi precej stanovanjskih gradenj in bo letos zgrajenih na območju občine okoli 170 novih stanovanj.

Proračun občine za leto 1961 predvideva skupno 234.542.000 din dohodkov in toliko izdatkov. Od tega zneska odpade na sklad za šolstvo 234.540.000 dinarjev.

Po obširni razpravi sta oba zbor na ločenih sejah sprejela družbeni načrt z nekaterimi dopolnili, prav tako pa tudi proračun. Pri tem so poudarili, da je družbeni načrt zelo napet in terja polno prizadevanost vseh občanov za njegovo uresnitve. Pri občinskem ljudskem odboru bo osnovana posebna komisija, ki bo spremljala vsakodnevno izpolnjevanje načrta po podjetjih in ustanovah, da bi ljudski odbor tako lahko sproti odstranjeval ovire in reševal probleme, ki bi se pojavili.

V nadaljevanju ločenih sej sta oba zborata potem še rešila celotno vprašanje upravnih zadev, ki se jih veliko nabere za vsako sejo. Tako sta med drugim sprejela odlok o ustanovitvi sklada občine Novo mesto za negospodarske investicije in komunalne potrebe in tri odloke, ki se nanašajo na ustanovitev sklada za šolstvo, o dohodkih tega sklada in načelih za določanje sredstev, ki pripadajo šolam za njihovo osnovno dejavnost. Sprejeta sta tudi odlok o voznih olajšavah na avtomobilih, ki so namenjeni učencem osnovnih in srednjih šol. Nadalje sta oba zbor sprejela še večje število sklepov in odlokov o področju družbenih dejavnosti in poslovanja občinskih organov.

V 23. točki dnevnega reda je bilo predvideno poročilo sveta za blagovni promet, turizem in gostinstvo — o reorganizaciji trgovskega podjetja Zadrugnik in razveljavitvi odločbe o ustanovitvi tega podjetja. Svet za blagovni promet, ki je bil sklican tik pred sejo, pa o zadevi ni razpravljal, ker je bila udeležba pri seji premajhna. Predlog, ki ga je prebral uslužbenec občine, je predvideval razdelitev tega podjetja v dve podjetji: NOVOTRG (za promet s sadjem in zelenjavo) in INGRAM (za promet s kmetijskimi proizvodi, gradbenim materialom in podobnim blagom na veliko in malo). V razpravi, ki se je razvijala po tem predlogu, so odborniki zavrnili ustanovitev podjetja INGRAM, predno ne bo o tem razpravljal svet za blagovni promet, turizem in gostinstvo. Iz predloga je očito, da hoče to podjetje nadaljevati dejavnost bivše poslovne zveze, kar pa je v nasprotju z vlogo trgovine v sedanjem razvoju.

Oba zborata sta tudi potrdila sklep delovnega sveta NOVOTEKS o ustanovitvi in poslovanju telesa pri tovarni v Novem mestu. Svet je skliceval in izdal odločbo o razširitvi dejavnosti kmetijske zadruge Zuzembek, o priključitvi prodajalne Zaleznina-Harve k Zaleznici in prodajalni Knjižarna in Papirnica k trgovskemu podjetju Mladinska knjiga v Ljubljani. Občinski ljudski odbor je dal tudi več poročev za leto 1961.

Sprejel sklep o ustanovitvi komunalne banke občine Novo mesto, imenovano za direktorja Zavoda za izmero zemljišč in katastra obč. I.O. Novo mesto tovariša Andreja Grčič, medtem ko je bil za direktorja Zavoda za stanovanjsko izgradnjo imenovan tovariš Vinko Rele, za direktorja KZ Dolenjske Toplice tovariš Jože Peško in za direktorja trg. podjetja Gorjanec v Sentjerneju Alojzij Urbančič.

DOLENJSKA PRED 20 LETI

Nadaljevanje s 1. strani

Okrožno partijsko vodstvo v Novem mestu je začelo takoj po prihodu okupatorja na Dolenjsko z intenzivnim organizacijskim delom. Ustanovljeni so bili narodnoosvobodilni odbori, ki so bili nosilci osvobodilnih idej in organizatorji priprav za oborožen odpor proti okupatorjem. Ti odbori so v kratkem času naredili ogromno. Sieherni prebivalce Dolenjske je bil zajet, za vsakega se je vedelo, kaj misli, vsakemu je bilo jasno, da je domovinska nujnost seči po orožju in se z lastnimi silami osvoboditi.

prešel na italijanski teritorij in organiziral odpor proti okupatorju v Metliki in Bell krajini.

Okrožni komite KP v Novem mestu je začel široko dejavnost po Dolenjski, hkrati pa je organizacijsko utrjeval in razširjeval Partijo na Dolenjskem. V krajih, kjer so živeli posamezni člani partije, je prišlo zelo hitro do formiranja celice in do številnega povečanja članov. Celice so postale žarišče vsega dela, rezultati dela v partijskih organizacijah pa so se hitro pokazali. Najznamenitejši je bilo delo v poletnih in jesenskih mesecih 1941. Že avgusta in septembra ni bilo na Dolenjskem niti ene vasi niti zaselka, v katerem ne bi deloval narodnoosvobodilni odbor ali pa posamezni zapužniki, ki so bili organizacijsko trdno povezani v podokrožni narodnoosvobodilni odbor oziroma v okrožni odbor v Novem mestu. Navodila, ki so jih sprejemale organizacije od okrožnega komiteja, so bile vedno precizne; posebno je bilo poudarjeno načelo, da mora biti narodnoosvobodilni pokret širok, da mora segati do poslednjega prebivalca in da mora biti vsak posameznik pripravljen na največje žrtve, da mora biti vsakdo pripravljen, v določnem času oditi oborožen v borbo.

Zvedelo se je tudi, da je predele Kočevske, iz katerih je Hitler Kočevanje preselil delno v izseljeni pas ob Savi, delno pa v Nemčijo, kupila italijanska družba Emona. Ta je nameravala v izpraznjenih krajih naseliti Italijane. Toda do naselitve ni prišlo, ker je to preprečila partizanska puška na kočevskem področju.

Vesti, ki smo jih dobivali iz Hrvaške, so govorile o strahovitem nasilju in krvavih zločinih, ki so jih počeli ustaši na Hrvaškem. Zvedeli smo, da se nahajajo v Gorjančih neki tovariš, ki jih preganjajo ustaši. Pri takem spopadu je bil ubit neznanec. Domačini so ga našli in ga pokopali na pokopališču v Kostanjevici. Kdo in od kod je bil, nismo zvedeli; zvedeli smo le to, da se nahaja v Gorjančih skupina hrvaških partizanov, ki so začeli oborožene upor proti okupatorju in ustanšem. Govorilo se je, da so to hrvaški komunisti, ki so bili baje zaprti v Kerestincu in se jim je posrečilo pobegniti pred ustaškimi nožem. Pokusili smo to grupo poiskati, se z njo povezati ter ji pomagati, toda nismo uspeli. Grupa je že odšla, kasneje pa smo zvedeli, da so bili to hrvaški mladinci, med katerimi je bil tudi tovariš Slavko Komar.

Vsa ta nasilja, kakor tudi aretacije, ki so jih začeli izvrševati Italijani, zapiranje in mučenje Slovencev po nemških in italijanskih okupatorjih, vse to je rodilo prav obratne posledice, kot je okupator želel. Naše delo je postalo uspešnejše in posledično. Ljudje so uvideli, da je edina rešitev slovenskega ljudstva v dosledni borbi proti okupatorjem.

V Zasavju je nemški okupator že zelo zgodaj začel z odkritim in krvavim terorjem. Sredi leta 1941 so padle prve žrtve; v Krškem je prišlo do izdajstva in Nemci so pri Brežicah ustrelili skupino aktivistov. Nekaj tovarišev se je rešilo in preko demarkacijske črte prišlo na področje, ki ga je zasedla Italijanska vojska. Prišli so v Gorjance in to so bili prvi partizani na tem področju. Tu se niso dolgo zadržali, pač pa so čakali na ugodno priložnost, da se vrnejo in začno ponovno z organiziranjem odpora na ozemlju, ki so ga zasedli Nemci. Toda drugi poizkus tem našim aktivistom ni uspel. Tovariša Milka Kerin je padla v roke okupatorju in poslali so jo v nemško taborišče. Tovariši Pacek, Blizjak in Zidarčič so se vrnili in se vključili v aktivistično delo na ozemlju, ki so ga zasedli Italijani. Milka se je vrnila kasneje iz internacije in padla kot borka. Prav tako je že zgodaj padel zaradi izdajstva bele garde tovariš Pacek, nekoliko kasneje tudi Blizjak. Usoda tovariša Zidarčiča mi ni znana. Partijska organizacija v Zasavju je kljub teroru delovala, predvsem v rudniških predelih: v Sevnici in Rajhenburgu. Na tem področju je v letu 1941 delal tovariš Jože Borštnar in prihajal zaradi organizacijskih vprašanj tudi na italijanski teritorij. Vsi del svojega širokega poznanstva je povezoval in organiziral narodnoosvobodilni pokret na Dolenjskem, predvsem v Kostanjevici, Mokronogu in Sentjanžu, potem pa je

Okrožno partijsko vodstvo v Novem mestu je začelo takoj po prihodu okupatorja na Dolenjsko z intenzivnim organizacijskim delom. Ustanovljeni so bili narodnoosvobodilni odbori, ki so bili nosilci osvobodilnih idej in organizatorji priprav za oborožen odpor proti okupatorjem. Ti odbori so v kratkem času naredili ogromno. Sieherni prebivalce Dolenjske je bil zajet, za vsakega se je vedelo, kaj misli, vsakemu je bilo jasno, da je domovinska nujnost seči po orožju in se z lastnimi silami osvoboditi.

Vsa ta nasilja, kakor tudi aretacije, ki so jih začeli izvrševati Italijani, zapiranje in mučenje Slovencev po nemških in italijanskih okupatorjih, vse to je rodilo prav obratne posledice, kot je okupator želel. Naše delo je postalo uspešnejše in posledično. Ljudje so uvideli, da je edina rešitev slovenskega ljudstva v dosledni borbi proti okupatorjem.

Slovenski poročevalce, katerega smo redno prejemali preko poštnih uslužbencev, pa tudi preko posebnih kurirjev in drugače, je pisal o oboroženih akcijah partizanov od drugih krajev Slovenije in Jugoslavije, kar je izredno povečalo moralo in odločnost naših ljudi in budilo pripravljenost, sodelovati pri takih akcijah. Da bi preprečili izseljevanje Slovencev iz obsavskega predela in da bi pokazali okupatorju, da se slovensko ljudstvo ne bo pustilo mučiti brez

okrožni komite in narodnoosvobodilni odbori na Dolenjskem 1941, je bilo tako široko zasnovano in intenzivno, da je kljub močni sovražni propagandi nekaterih krogov in kljub ustanavljanju bele garde na Dolenjskem bilo stanje tako, da se je partizanski aktivist in partizanski borec lahko brez skrbi gibal v vseh vaseh Podpora prebivalstva je bila tolikšna, da aktivistom in borcem ni bilo treba nikdar zapustiti tega terena. Nitli ne v ofenzivah in v času največjega nasilja, ki so ga zganjali okupatorji in domači izdajalci nad prebivalstvom.

Fanta pozdravlja

Ivan Prus in Jože Berkopec, vojaka iz Vršca, pozdravljata svoje in prijatelje, vsem delovnim ljudem iz naših krajev pa čestitata za 1. maj!

Naš novi bančni račun

V zvezi z zakonom o bankah je Narodna banka prevzela vse posle plačilnega prometa v državi in s tujino kakor tudi posle ki so ji naloženi za zakon o družbenem knjigovodstvu.

Podružnice NB so medtem že prevzele vse posle s tega področja. Vsem našim naročnikom, podjetjem ustanovam in drugim sporočamo, da ima Dolenjski list od 17. 4. 1961 dalje svoj tekoči račun pri podružnici Narodne banke v Novem mestu pod številko 606-11/3-24.

Resnica o prevratnih dneh v Novem mestu

V zadnjih številkah Dolenjskega lista se je razvnela med dr. Davorinom Grosom in Jožetom Prijateljem zanimiva polemika o dogodkih pred zlomom stare Jugoslavije v Novem mestu in usodnem ravnanju s političnimi jetniki

Ivo Pirkovič

Kristanove skupine. Takratni državni tožilec Prijatelj zatrjuje, da je Beograd šele v petek 11. aprila 1941 dovolil, da sme novomeško okrožno sodišče samo soditi zaprtim komunistom in torej glede njih odločati; dr. Gros pa dokazuje, da je to povsem nemogoče, ker takrat že davno ni bilo več nobenih zvez z Beogradom. To drži in bo treba glede tega popraviti tudi Prijateljevo poročilo, ki mi ga je o tem na mojo prošnjo svoj čas prijazen postal. Vendar tudi dr. Grosov spomin ni v vseh pogledih zanesljiv, kar ga zavaja v napadene sklepe, na primer, da je bil Vinko Kristan izpuščen že v sredo 9. aprila, vsi drugi pa celo že prej.

Vinko Kristana, Vilmo Baeblerjevo in njune skopce so lovili in gonili Gandetovi okrožniki po povomestskih ulicah od 18. pa vse do 26. marca. Zapor je odredil preiskovalni sodnik Karol Ferjan šele dan kasneje, 27. marca. Proces je bil v rokah beogradskega Državnega sodišča za zaščito države. Na dan nemško-italijanskega napada na našo državo je novomeško okrožno sodišče izpustilo 9 jetnikov iz Kristanove skupine. To se ni zgodilo morda zato, ker bi se sodišče drznilo posegati v pristojnost Beograda, kot zveni iz polemike, ampak zato, ker je 3. paragraf Zakona o zaščiti države po katerem so bili osumniki, dovoljeval, da se devotična brani na svobodi. Za zapahi pa jih je obdržalo še devet.

Državno sodišče za zaščito države je 3. aprila odločilo, naj sodijo Kristanovim osumnikom kar v Novem mestu. Spis o tem je dobilo okrožno sodišče v sredo 9. aprila, manj verjetno že dan prej; njim prav Prijatelj, ko trdi da je došel šele 11. aprila. Mislim, da je bilo prav to pobuda državnemu tožilecu, da je že isti dan predlagal izpust Vilme Baeblerjeve, Ivana Mikičevića iz Irče vasi in Jožeta Petriča iz Bršljina. To se je zgodilo v četrtek 10. aprila. Od njih pač ništa mogla dobiti niti žandarmerijski komandir Gande zgrda niti poročnik Sabič zlepa nobenega priznanja. Komandir Gande ni med za-

slušanjem niti opazil, da Vilma sumljivo skriva prste še vse črne od tiskanja letakov. Zato je neblstri orožnik ostal za vselej na čisto napačni sledi, da prihaja preganjana literatura iz Zagreba in da je Baeblerjeva kurir med Zagrebom in Novim mestom.

Proti Vinku Kristanu, Ivanu Bartliju iz Novega mesta Ferdu Kuneju iz Celja (bil je trgovski pomočnik pri Bergerju) in tekstilnemu strojniku Ivanu Kastelicu iz Prezida pa je sprožil državni tožilec isti dan, 9. aprila, proces zaradi zločinstva po čl. 1 Zakona o zaščiti javne varnosti in reda

Še o aprilskih dogodkih 1941

Ker sem eden izmed preživelih iz skupine, ki je bila nekako mesec dni pred razpadom stare Jugoslavije zaprta v novomeških zaporih, se mi zdi potrebno, da v pojasnilo dogodkov, ki so se takrat dogajali, nekatere stvari resnici na ljubo dopolnim.

Pionirji na partizanskih poteh

Pred kratkim so izvedli pionirji osnovnih šol Smarjete in Smarjških Toplic pohod po partizanskih poteh. Pri Beretovih jami pri Otočcu kjer so okupatorji pobili več aktivistov iz novomeškega okraja, je o dogodkih pripovedoval domačin. Poudaril je, da je bil tam ubit tudi narodni heroj Vinko Paderšič. Zatem so pionirji zapeli več pesmi ter se povesečili ob raznih igrčah.

v državi. Dr. Gros se moti, da so bili v sredo 9. aprila izpušteni.

Tudi sta dr. Davorin Gros in dr. Ivan Vasič po mojih mislih intervenirala pri državnem tožilecu zaradi izpusta Kristanove družice četvorice šele v petek 11. aprila in ne prej. Prav to je moralo vplivati da je zares prišlo v soto 12. aprila do seje »plenisimarnega senata«. Takrat šele, čeprav začuda pozno, si je sodišče natančneje ogledalo komunistične letake in našlo, da pravzaprav ne rušijo države, ampak jo poskušajo rešiti pred njihovimi pravnimi grobarji. Zato so Krista-

dopolnil, ampak smo bili izpušteni vsi štiri, oz. trije na velično soto 12. (datum se ne spominim) v popoldanskih urah.

V pojasnilo še to: ko je mene v popoldanskih urah pripeljal paznik iz »senata« v prvem nadstropju v sprejemno pisarno, ki se je nahajala v pritličju takoj zraven glavnega vhoda, se je nahašal tam že tudi Kristan poleg tega »staba« sodnikov. Ker nisem nič vedel, kaj se dogaja, sem verjetno zelo začudeno gledal, Vinko se mi je nasmehnil ter vprilo navzočih dejal: »Izpuščenih bom«. Takoj nato so pripeljali tudi Kuneja, ki je bil začudeno gledal kaj se dogaja. Pazniki so nas postavili v vrsto pred mizo (Vilma je bila izpuščena menda že dopoldan). Neobrite in umazane nas je eden izmed navzočih, verjetno je bil to preiskovalni sodnik ali tov. Prijatelj, prijazno nagovoril, čez ker se trenutno nahajamo brez oblasti, vas bomo izpustili, toda »spodje pod pogodom, da podpisate akt, s katerim se sklavate bodoči oblasti na razpolago.« Prvi je podpisal dokument Vinko, za njim jaz in nato Kunej. Takoj nato smo bili izpuščeni. Pred vratih jetnišnice nas je čakala Vilma (sedaj inž. Prižvičeva). Sledil je kratek posvet kar pred jetnišnico in sklep: Vinko naj tja koj izgine v Ljubljano, Milda (Kunej in jaz), naj počakava nekaj dni v ilegalni na razvoju do sedev.

Novo mesto je bilo tisto popoldne v belih zastavah. Obema so

sillie solze v oči; tako torej se predaja naša jepa Dolenjska okupatorju, za katerega se ni bilo jasno ali bo Nemec ali Italijan. Nekaj dni po naši izpustitvi sva bila s Kunejem opozorjena s strani političnega vodstva v Novem mestu (Baeblerjeva) — Silih — Jerebi, da je v okupatorjevi službi ostalo nekaj starih žandarjev, ki so takrat ob naših aretacijah sodelovali pri takomenovanem političnem »čiščenju« Novega mesta. Obstajala je nevarnost, da bomo okupatorju izdani. Ker sva s Kunejem poznala skoraj vse funkcionarje, je razumljivo, da je bilo s strani vodstva zaželeno, da bi se čimprej umaknila iz Novega mesta. Toda kam? Jaz v Kočevje nisem smel, ker so me tudi tam kulturbandovci imeli na svoji »črni« listi. Kunej je bil Celjan, kjer so ga tudi dobro poznali, zato sva se oba ilegalno umaknila preko meje v Avstrijo. Se tam zaposlila ter čakala na razvoj nadaljnjih dogodkov, na katere pa seveda ni bilo treba dolgo čakati. 22. junija 1941, ko so Nemci napadli Rusijo, je bilo vse jasno.

Kristan je kot ilegalce padel na begu menda že 1941, leta v

Vlado Lamut: CVETJE

Ljubljani, Kuneja so Nemci poleg sili ujeli ranjenega nekje pri Celju ter ga po srabotnem mučenju ustrelili v celjskem »Piskrusu«. Umrl je kot junak, ki kljub vsem mukam ni ničesar izdal. To mi je pravila njegova sestra tovariška Bergerjeva, danes učiteljica, prodajalca »PEKO« v Novem mestu. V kolikor je interveniranje tovariša dr. Grosa pospešilo naš odpušč iz jetnišnice, je bilo to storjeno že ob urah dogodkov.

ZROP: predavanja in razstave

Na zadnji seji okrajnega odbora ZROP, ki je bila v ponedeljek, 24. aprila, so se člani odbora pogovorili o razstavah, ki jih bodo začeli prirejati občinski odbori ZROP v maju, in o predavanjih po šolah in podjetjih, ki jih bodo imeli člani ZB in ZROP letos v jubilejnem letu. Včeraj so si člani okrajnega odbora ZROP in občinski odbor ogledali vojaško razstavo na gospodarskem razstavišču v Ljubljani. Izkušnje, ki si jih bodo med ogledom in pogovorom z organizatorji razstave pridobili, bodo kasneje uporabili pri organiziranju razstav v našem okraju.

ko trdi, da so bili vsi obdoženici na prostosti, še preden so Nemci zasedli Novo mesto. O tem se lahko prepriča iz objavljene Skaletove kronike.

Dr. Gros narobe domneva da v soto ni bilo sodne obravnave in zato prestavlja tudi izpust Kristana napak tri dni prezgodaj. Popraviti je tudi, da bi bil Kristan od vseh nazadnje le še sam v ječi. Bili so štirje.

Proces je državni tožilec likvidiral naslednji dan, ker »ni našel osnove za kazenski program«. Njegovemu pomočniku Marjanu Virovi pa je pozneje Osvobodilna fronta naročila, naj akt izgine, da ga ne dobi v roke sovrážnik.

Ne bi mogel pritrditi državnemu tožilecu Prijatelju, da je on rešil Vinko Kristana. V resnici so se zadnji politični jetniki rešili zaradi srečne okolščine, da bi morali po prejšnjem skrivnem sporazumu Novo mesto zasedeti Italijani in da so Nemci vdrlj vani zato povsem neprimravljeni, brez običajnih načrtov o likvidiranju komunistov.

Juristi sami zapisujejo k svojim postavam znano stvarilo »stummum in summa inuria« ki hoče reči, da je največji paragraf lahko najboljši naslov nad zdravo človeško pametjo. Toda tudi paragraf ne more v Kristanovem procesu opravičiti da neganjanje kot rusičke države mlade idealiste, ki vendar svare pred kapitulanti in resničnim tujim sovrážnikom domovine, medtem ko kraljevi okrožniki zatiskajo oči pred Antonom Sonnenwaldom, ki ga kot grobarja Jugoslavije pošilja nemški zarotniški Abwehr v Novo mesto v slepino službo prav na sodišče. Nacistični agent Sonnenwald zaslišuje v tem procesu Vilmo Baeblerjevo, čeprav morda samo nepravilno. Kakšna ironija!

Novo mesto je v belih zastavah. Tisti ki so zahrabno ušli javno varnost in red in rušili državo, se s kljukastimi križi oholo srehajajo po mestnih ulicah. Ban Marko Natlačen urenjuje svoj znani stari črnožuti list »Srba na vrbe« in brez solz pokopuje Jugoslavijo. V Novem mestu pa še vedno sedijo v ječi rodoljubni, obtoženi, da ogrožajo javno varnost in red v državi.

ZAHVALA

Kolektiv uredništva in uprave Dolenjskega lista se javno zahvaljuje vodstvom vseh podjetij, ustanov kmetijskih združenj, zavodov, vsem ljudskim odborom, upravnim odborom tovarni in vodstvom organizacij, ki so se odločili za objavo prvomajskih čestitk v današnji številki okrajnega glasila Socialistične zveze. Dohodek iz oglaso predstavila tudi letos pribl. 40 odst. vseh sredstev, ki so potrebna za nemoteno nadaljnje izhajanje domačega pokrajinskega časnika, zlasti še s priročje, da bo dobljen tednik je splošno manjšo dotacijo OLO kakor v lanskem letu, da je tiskarna pred meseci za 38 % povzela ceno vseh svojih storitev in da je tudi tovarna papirja pred 10 dnevi sklenila povišati prodajno ceno roto papirja zaradi upravičenih vzrokov od sedanjih 96 na 100 dinarjev za kilogram.

S takim razumevanjem večine delovnih kolektivov v okraju bo mogoče list v bodoče redno izdajati.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA DOLENJSKEGA LISTA

»Poglejte ju! Tako bomo vsakega pripeljali nazaj in ga najstrože kaznovali, kdor si bo drznil zapustiti taborišče. Izbijte si vendar dom iz glave!«

Ujeta izseljenca so poslali v koncentracijsko taborišče, čeprav je tudi izseljenko bilo dovolj hudo zlo. Toda za njima je kljub poostrenim varnostnim ukrepom še kdo tvegaj nevarno pot preko vse Nemčije, od severa do juga, polne nacističnih fanatikov, ki so na vsakem koraku kot jastrebnj prežali na sumljive ljudi.

Slezija. Njene različne podobe v letnih časih so mi zbledele v spominu, le ena zimska — je ostala živa, kakor da bi se vtisnila na fotografsko ploščo. Srna ravan pokrita z visokim snegom — pršičem, ki ga veter dviga kot puščavski pesek. Veliko, mrzlo obzidje strigauskega taborišča, tik ob veliki plinarni. Temačni hodniki oddelka C. Skozl očence smo lahko opazovali bogastvo dobrot v skladišču, od katerih pa za izseljenca ni bilo niti drobtine. Zanje je bilo na kupa kolerabe, o kateri nerad govorim, ker me stresa že sama misel nanjo. Ali pa smrdljiva jajca, ki so jih pripeljali od kdo ve kdaj. Če je kdo skrival lahko pekel krompirje, ki jih je ukradel na posestvu, kjer je delal, smo mu rekli, da je rojen pod srečno zvezdo. Včasih je kdo dobil od sorodnikov odrezke živilskih nakaznic, na katere je na poti z dela kupil kruh. Skritega pod sukničem ga je prinesel družini, ki je planila po njem kakor lačni pičli v gnezdu. Imeti cel kruh je pomenilo največji praznik.

Ko sva z materjo nedolgo tega obujala spomine na taborišče, je dejala, da je bilo zanjo najhujše, kadar so jo otroci prošili kruha, pa nam ga ni mogla dati. Jezila se je, naj je vendar ne nadlegujemo, ko pa je bila sama, se je razjokala od žalosti. Pravila je, da ji je bilo od pogledu na lačne otroke, kakor da se ji trga srce.

Kadar izgovorim Slezija, se nehote spomnim kot pest debelih sprimkov stenice, ki jih je bilo zlasti v oddelku C vse polno. Ker so ogrožale tudi razkošne sobane esesovcev, smo morali večkrat razstaviti postelje in jih na dvorišču obžigati z ognjem. Družine so morale za nekaj dni na hodnik, da so zaplinali sobe. Toda vse to ni nič pomagalo. Stenice je bilo čedalje več. Ljudje, utrjeni od trdega garanja, ponoči niso mogli zaspati. A zjutraj zarana je bilo treba vstati in oditi na delo v razna strigauska podjetja, kjer so ljudje morali trdo garati ob pičli hrani.

Spomini v preblistih

V taborišču je bilo najhujše umreti. Zlasti starejše ljudi, ki so imeli eno samo željo, vrniti se vsaj za en dan domov, je strašila misel na smrt. Kadar se je po taborišču razvedlo, da je kdo umrl, je vsak najprej pomislil:

»Revež, pa ne bo več videl doma...«

Veliko jih je bilo, ki so pred smrtjo goreče želeli: Ko bi bil vsaj pokopan v domači preljubi zemlji! — Zapuščali so nam izročilo:

»Ko bo domovina svobodna, ne dovolite, da bi nam kosti trohnele v tej zemlji!«

Te želje večini še nismo izpolnili. Otroci so nekje staknili košček karbita in pločevinasto škatlo. Sklenili so, da bodo streljali, kakor so to delali doma. Med obzidjem se je razlegal tako slovit pok, da so ljudje mislili, da je v taborišču ali v plinarni nekaj eksplodiralo.

Na dvorišču se je pojavil krajsfirer, bled kot zid, s pištolo v roki. Vrgel se je na otroke in jih je tolči s kopitom pištole. Stane, doma iz Dobove, je od udarca padel v nezavest. Nato je prevzel nadzorstvo nad otroki pomočnik lagerfirerja, invalid brez roke, ki se je bil šele nedavno vrnil z vzhodne fronte. Pred stražarico (Wache) je otroke postavil v krog in jim ukazal, da morajo s knjigami na rokah počepati in se dvigati. Trpčenje je trajalo dolgo časa. Starši so nemo strmeli v prizor, ne da bi mogli pomagati nesrečnim otrokom.

Nekdo smo skrivaj pobeignili, da bi se šli kopat v bližnje umetno jezero. Iz drugega nadstropja smo se po zlebu spuščili na tla in jo nato urno ucvrli proti bližnjemu zapuščeni kamnolomu, polnemu vode. Na poti smo, kakor vedno, govorili o stanju na frontah. To je bila namreč najboljša tema razgovorov v taborišču in tudi otroci nismo bili izvezli. V vodi smo se počutili, kot da smo doma, in smo čisto pozabili na taborišče. Pri sreč nam je postajalo tesno šele, ko smo se vračali, ker smo se zavedali, da se po zlebu navzgor ne bo dalo plezati. Prej na to nismo pomislili.

V taborišče smo morali skozi glavna vhodna vrata. Tam nas je že čakal pomočnik lagerfirerja. Umislil si je najhujšo kazen: vzel nam je jedilne kartone. Nekaj dni smo bili brez hrane. Pri jedi smo si delili s starši že tako in tako pičli obrok hrane. Pozneje si takih »sprehodov« nismo več želeli.

Očeta nekdo dolgo ni bilo iz tovarne. Prevzela nas je slutnja, da se je nekaj zgodilo. Kmalu je prišla v taborišče policija in jela brskati po naših stvarih. Ker niso našli ničesar, so spet odšli.

Sele ko se je oče vrnil, je razkril skrivnost. Neki poljski Nemec je vlomil v skladišče čevljev. Ko ga je policija prišla, je hotela vedeti, kdo izmed delavcev v tovarni je bil povezan z njim. Pripeljali so ga v delavnico. Pokazal je na Slovence, čeprav ga v resnici sploh niso poznali. Seveda so jih takoj začeli zasliševati. Izpustili so jih šele, ko je Nemec priznal, da je kradel sam.

ZDRAVI BOLNIKI - TELEVIZORI

Do torika popoldne smo dobili za televizijski sprejemnik, namenjen bolnikom TBC na pljučnem oddelku novomeške bolnišnice, naslednje nove prispevke:

- SGP Pionir, Novo mesto — 30.000 din; Vera Sever, Sentjerne — 1000 din; Lojzka Golobčič, Omota, p. Semič — 300 din; Malka Malnarčič, Omota, p. Semič — 300 din; Ivan Grivec, Grčarice, p. Dolena vas — 500 dinarjev; Marija Vuk, Soteska, p. Straža — 2000 din; kolektiv Okrajne obrtne zbornice, Novo mesto — 2000 dinarjev iz Ponikev so nam spet poslali: Janez Slak — 500 din; Matija Uhan — 500 din; Nace Sitar — 500 din; Ivan Grgevač — 500 din. Anton Retelj iz Ječkovec je poslal 500 din in Jože Perko iz Lukovca — 500 din.

Skupaj se je nabralo do 25. aprila 371.368 din. Zbiranje prispevkov je s tem zaključeno. Točen obračun vseh izdatkov bomo objavili v prihodnji številki.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA DOLENJSKEGA LISTA

Tako je naš gospod Jezus Kristus nam do delil milost, da se je vse lepo poravnalo, da so se spokorniki grešniki in grešnice in da smo vsi ostali zvesti otroci prave svoje vere. O, presladki Jezus, dodeli nam o smrti uri, da bomo tako spravljani s tabo, kakor smo danes pri tej priliki veselji!

Prosil sem visokochastitega gospoda, gospoda viteza Hohenburga, da me blagovolji izpustiti iz službe na Visokem. Te prošnje mi ni odrekel, ali vendar je kazal svoje ostro začudenje. Preobjedel si se kruha? opomnil me je grajačo. Kam hočeš? Ponižno sem odgovoril, ker ni dobro in ne koristno, dražiti visokih oseb, ki zapovedujejo nam.

Prebriral sem marsikatero knjigo, milost vaša, tako sem izpregovoril, in znano mi je obilo starih listin! In sedaj mi je pretresno v tej ozki dolini, in rad bi napelil korake svoje v svet, da bi še kaj več videl in še kaj več izkusil! Temno je gledal gospodar s Hohenburga na služabnika svojega Jošta Tolmajnarja. Med svet te žene duša, pokaral me je, pazi, da ni to izkušnja samega pekliškega satana! Česa pogrešaš tu? Ničesar! sem odgovoril še ponižneje, ali za vedno tukaj ostati ne morem! — Kam se hočeš obrniti? je blago-

villil vprašati. V Germanijo? Upal sem si odgovoriti odločno. Dolgo časa ni izpregovoril milostivi gospod, in pogled njegovega očesa je počival na meni ter mi s strahom obsenčil trepetajočo dušo. V Germanijo, izpregovoril je še, naj ti je odprta steza do tja! Glej, da si tam ne pridobiš večnega pogubljenja! —

Jaz, Jošt Tolmajnar, upam pa v imenu Boga svojega, da mi v Germaniji zavzete zveličanje tako na zemlji kakor v nebesih. Pravijo, da tam sijajo sonce mileje in da zori po holmih rumeno grozdje. Ko bom gledal v sreči te kraje, dajal bom slavo bogu očetu, sinu in sv. duhu. Zapisal sem vse to, da se ne pozabi in da poznejši rodovi zvedo, da sem bil Jošt Tolmajnar deležen velike sreče, ko sem vso to pisal in zapisal. Počešnje bodi njemu, ki nas je ustvaril in kateremu smo samo prah v znožju svetih njegovih nebes. Amen.»

Drugo jutro potem — oskrbnik Hohenburg je bil odjezdil že prejšnji dan — se je odpravljala z Visokega grofca Suzana. Ko so že prišli skoraj do mosta, je obrnil grof Herbert konja in izpregovoril: »Zadnjiokrat, preljuba Suzana, ozri se po kraju, kjer si živila v svojem preganstvu!«

Tudi Suzana in Agata sta zadržali svoja konja.

»Kako bi bilo,« je vzkliknila zadnja, »če bi morali vso zimo tukaj ostati? Zase vem, da bi umrla!«

»In pisar Jošt?« je prva poglajivo vprašala. »Ta bi te gotovo kratkočasil. Ne veš, Herbert, kako zaljubljeno je, je pogledaval vsak dan. Ze sem pričakovala, da bo stopil predme ter mi govoril: Prebлагородna gospa, dajte mi v zakon pokorno svojo služabnico Agato.«

»Dajte mir ubogemu človeku,« je grof opomnil. »Trudi se je, da vama olajša življenje! Slabo mu dajeta hvalo, če ga sedaj zasmejujeta!«

»Revež je v resnici,« je pristavila Agata, »in če pomislim, da ima sedaj ostati na Visokem sam, in sicer v pesteh tega škraštatega volka Hohenburga, smili se mi do srca!«

»Hvaležen sem najbolj tebi, Agata,« je odgovoril nato grof, »da si zatajila v sebi vse posvetne želje ter s Suzano mojo šla prostovolje v zapuščeno to krajino. Ko sem njegovi presvetlosti pravil o tem, ganila ga je tako živa rodbinska ljubezen in prav močno presunila. Takoj je ukazal, naj se pokliče Suzana na dvor, in žar njegove milosti jo obevsa sedaj bolj nego kdaj poprej. Odrinimo v imenu božjem!«

Odhajali so proti Luki. Na mestu, ki se še dandanes imenuje Hudi pot, je pričakoval družbo pisar Jošt Tolmajnar, Divji kraj, je to in še v naših časih je pot ondi za promet precej nevaren. Globoko v strugi napravila ravno pod potom reka penete svoje vrtilce. Od roba je odkrutil čas močnejše skale in te leže v vodi, ki se z velikim šumom preriva skozi nje.

Ko je dospela družba do njega, je snel pisar klobuk z glave ter izpregovoril z glo-

bokim poklonom: »Stel sem si v dolžnost, visoko gospodo opozoriti na nevarnost tega kraja. Priporočam se prav počasi jezditj tod mimo! Brezno je globoko in smrti ne odide, kdor pade tu dol.«

Revež! Prišel je semkaj, da bi še enkrat videl zorni obraz izvoljenega dekleta! Kako krasna se mu je videla v tistem trenutku! Nje oprava se mu ni zdelala slabša od one, ki je ovijala grofca Suzani mehke ude.

»Pridna je služabnica svoje gospo,« mislil si je Jošt. »In odbarovala jo je s svojimi obleko!«

»Veseli me,« je dejala grofica milostno, »da še sedaj, gospod pisar, skrbite za naše blagostanje!«

»Priporočil vas bom praznovišnemu gospodu in škofu,« je dodal grof Herbert do brotno.

»Morda vas pokliče na svoj dvor, gospod Tolmajnar,« se je smejala Agata, »lahko mi verujete, da ima njega presvetlost na svojem dvoru dosti slabših mož, nego ste vi. Potem se vidimo vsak dan!«

Tako se je igrala z njegovim srcem. Pisarju pa je zalila kri bledo lice, in živahno je odgovoril: »To bi bila zame velika sreča. Ze zaradi vaših oči, gospodična Agata, katere bom tako težko, tako težko pozabil!«

Tu ga je premagala strast, stopil je bliže k dekletu ter izkušal poseči po nje drobni roki. Ali ostro ga je pokaral grof Herbert: »Konec naj je temu prikrižvanju, gospod pisar! Ostanite v mejah svojega rojstva. To pa je moja sestra!«

Nekaj časa je stal pisar na mestu, prav kakor da se mu je hipoma zabolelo oster nož v prsi. Nato pa mu je tema pokrila pogled in pričelo se mu je vrteti v razburjenih možganih.

»Vaša sestra!« je začel, »in ne samo služabnica visokorodne gospo?«

Kakor v pijanosti je taval po ledenem potu in prišel je bliže in bliže k prepadi. »Pazite, pisar, da ne padete!« ga je svaril grof in ženski sta v grozi zakoprneli. Bilo je že prepozno.

»Vaša sestra!« je še vzdihnil enkrat.

Izgubil je tla pod nogo, pograbil z rokami po zraku, potem pa z divjim vzklikom izgubil v brezno, v smrt. Čulo se je kako je tresnilo telo ob kamen in kako je potem treščilo v vodo.

Družba je okamenela.

»Kaj hočemo?« je izpregovoril grof Herbert. »Tepec, sam si je zakrivil vse.«

Hlapcu je ukazal vrniti se na Visoko in donesti tja vest o nesrečni d'arjevci smrti.

»Za vaju ni ta pogled,« je dejal grof ženskama. »In končno je pisarjev še obilo na svetu! Da nas je morala usoda vreči v to žalostno dolino! Urno od tod!«

Pognali so in kakor sapa drveli iz kraja.

Ondi pod potom pa je ležal pisar in razbito glavo mu je pralo mrzlo valovje. Zakopali so ga in mesto njegovo oddali drugemu. V rob kjer je umiral, zasedel pa so veliki križ, ki ga lahko vidiš še dandanašnje dni, če se ti zljubi laziti po robidovju pod Hudim potom! Zbogom se sedaj kakor nekda naša poguba! Pisar je še dolgo počival v tesnem grobu; rumenolasa Agata pa je uživala radosti življenja v nemških sončnih pokrajinah. Tako je bilo tako bo tudi — v prihodnje!

(KONEC)

Mnogokrat se dandanes vprašujem, kdo je naučil naše ljudi ljubiti svojo zemljo tako, da so tvegali domačijo, svoje ljudi in svoje življenje? Odkod je prihajal ogenj, ki je v naših preprostih ljudeh vžgal junštvo, samoodpoved in tisto veliko vero v zmago, da so vztrajali vse do konca, čeprav so trpeli nečloveške muke? V mislih imam ljudi v samotnih krajih, ki so živeli iz roda v rod odmaknjeno življenje, odrezani od vsega sveta, ki so živeli v zapuščenem svetu, v katerega ni stopil nihče drug kot le sosed k sosedu, pa so vendarle tudi ti samotni ljudje zagoreli v svetle ljudi, ki jim do danes še nihče ni postavil spomenika. Kratega odgovora na vse to ni, ker so tudi v takih samotnih njive, gozdovi, pašniki, senožeti, reka in potoki, krotke ptice in divja zverjad, pomlad in zima, veselje in žalost, rojstvo in smrt. S katerokoli mero premetiš ves ta svet in vse samotne ljudi, je prekratka, da bi z njo izmerili globeli človeških src teh odmaknjenih ljudi, ki so zagoreli v močeno plamenico takrat, ko je vsa naša zemlja gorela izpod korenin pa do krošenj dreves, in ki so zjad spet ugasnili v tih, samotne ljudi, v mir in odmaknjenost svojega sveta, kjer ni ne vika ne hrupa, ne tovaru ne hidrocentral, kjer ni ne hrupa ne vika o tem, kar je bilo, in o tem, kar je. Le pesem dekleta obvisi včasih nad samotno reko... Včasih pa tudi tutež volka, krik poročnice in smeh otrok, ki spet rastejo v samotne ljudi.

Tako so živeli ljudje v Bistri iz roda v rod, ko so tudi do tja prišli italijanski vojaki. Pravzaprav je bilo tako: do Bistre jih precej časa ni bilo, ker lež v samotni soteski, čeprav so bili v deželi že nekaj tednov. Nekoga dne pa so le prišli. Bilo jih je kakih trideset in petelinova peresa so imeli na klobukih. Razlezi so se po vseh treh domačijah, kajti več jih v Bistri ni bilo, kričali so in skakali vsepovsed, podili so se za kurami in vdrali v šrambe in kleti in so se nalokali žganja. Potlej so pograbil Maro, ki jim je nosila kruha na mizo, in so si jo podajali iz rok v roke, jo objemali in poljubovali. In Mari, ki ji je bilo šestnajst let, je od srmatote kipeča kri, polila se jo solze, vojaki pa so se krohotali.

To je bilo njeno prvo srečanje z Italijani in bila je zaradi tega tako nesrečna in v dno duše tako užaljena, da se je hotela vréti v reko, kajti še nikoli se je ni noben možki do taklnil in kadar ji je zoreča misel zašla na ljubezen, na objeme in poljube, je to mislila naskrivaj, ker je čutila, da zardeva, in sladke skrivnosti svojega mladega srca in telesa ne bi nikomur razodela za nič na svetu.

Tudi oče in mati sta bila po tem prvem obisku bridko trpka in oba soseda prav tako in kamorkoli so stopili tuji, se jim je zdelo vse onečasto in nič več tako prikopno kot poprej. Toda tuji so dobili slast nad to samotno preproščino in so se vedno pogosteje vračali, le Mara niso nikoli več videli, ker se jim je skrila, čeprav so jo iskali tudi v omarah in skrinjah, kajti Mara je bila lepa in nedolžno iskra in ovetoca ko samotna roža v divjini. Zato je oče odšel k župniku na faro in mu potožil to nadlogo. Župnik se ga je razveselil.

»Sem že nekajkrat mislil nate, Boštjan. Ti si korenjak, zvest sieber naše svete katoliške cerkve, vaški

odskočil kot divji zajec v teku in pričel bežati proti hišam, pa tudi njemu ni Boštjan prizanesel. Drugi strel ga je podri na tla, iz hiš pa so nato pričeli bežati vsi drugi vojaki in tedaj je Boštjana obsedlo, da je streljal tudi po njih. Ko je Mara pribežala do ometa in zagledala še dve puški na tleh poleg njega, je pograbila prvo in ustrelila prvokrat v življenju. Butnilo jo je v lice in v ramo in ko je v drugo ustrelila, ni bilo nobenega vojaka več nikjer.

Oče in hči sta se spogledala. Potlej sta si obrisala pot z obraza in zakopala puške pod resje in sta se vrnila v vas, kot da se vračata z njive in okoli bajt je ležalo pet vajakov, da je bilo grdo videti. Kaj bo pa zdaj, so zastokali ljudje. Za vse to razmišljanje je bilo treba nekaj časa, zato se je Mara odpravila k župniku in povedala, da so Bistru napadli partizani in da bodo zdej Italijani Bistru zažgali. Župnik je odhitel z dekletom k oficirju, ki je tudi že slišal o pokanju v Bistri, saj so vasevalci pritekli nazaj v postojanko brez petih. Ko mu je župnik razložil, da je oče tega dekleta poveljnik vaške straže v Bistri, ni bilo nič drugega kot le to, da so šli Italijani po svoje mrliče in so jih pokopali, v vas pa so poslali še deset fantov iz trške vaške straže. In potlej je bilo nekaj dni vse tih, tiste fante so poklicali nazaj in preden so odšli, so rekli Mari:

»Zdaj pa gremo nad partizane. Ni ti eden nam ne bo ušel!«

Mara je šla k očetu in mu dejala: »Oče, saj sva midva tudi partizana, mar ne?«

»Bržda sva, pojdj jim povedat, če veš, kje so!« je odgovoril oče.

Mara je vedela, da taborijo partizani v Logarjevem Lazu. Vrgla si je kos na ramo, v košu je nosila nekaj hlebec kruha in dobršen kij mesa. Toda tudi Italijani so se odpravili proti Logarjevemu lazju z veliko vojsko, ker jim je nekdo izdal partizansko taborišče. Mara jih je videla iz gozda, kako so se usipali iz trga. Vse črno jih je bilo. Zato je hitela kar po celem skozj praprot, da jih bo prehitela in opozorila partizane. In ko se je bližala lazju, sta jo zgrabila dva moža in eden od njih je dejal: »To je pa Boštjanova Mara, z Italijani se klati!«

»Potlej pa kar lase proč za kazeni!« je dejal drugi in že sta jo upognila, da bi ji lase postrigla za opomin in svarilo vsem drugim dekletom. Toda Mara je bila močna in se ni podala v Logarjev laz zaradi tega, da bi jo ostrigli. Zato jo je pograbila taka jeza, da se je v svojo lipo uprla; prvega je pahnila po grbi nazdvoj, drugi pa, ker se ni nadejal takšne moči, je klecnal na kolena, da mu je puška odletela daleč proč. In že je

bila Mara pri puški, jo dvignila in zavpila: »Roke kvišku, smrkovca, in hajdi pred menoj h komandantu!«

Partizana sta se zasmejala, kajpak, komu pa bi bilo to podobno, da bi ju takšno dekletce ugnalo in da bi ju kot ujetnika peljala v taborišče! Ne, tako se pa ne gremo!

»Ej, punčka, bodi no pametna, saj se šališ, kajne?« je dejal prvi.

»Pojdita pred mano, če vama rečem, drugače ustrelim!« je rekla Mara tako odločno, da sta jo kar ubrala, kajti če bi punčka tudi v zrak streljala, bi iz tabora pritekli semkak in bila bi velika smešnja. Eh, v taboru se bosta že kako izgovorila in obrnila vso stvar na smešno plat!

Tako je naneslo, da je mlado dekletce prignalo v taborišče dva partizana, ki sta se na ves glas smejala, češ poglejte, kakšno burko smo vam mi trije priridili. Tudi partizani so se smejali, ker so bili zbrani in jim je komisar nekaj razlagal.

»Italijani vas bodo vsak čas napadli, vi imate pa take stražarje, da poštna dekleta po gošči love!« je dejala Mara v zadregi, ko je toliko fantov gledalo.

»Govori pametno, deklet!« ji je dejal komisar. »Kaj je na stvari?«

Mara je povedala, kar je vedela in pa tudi vse tisto o striženju las, češar pa v tem trenutku niso mogli razčistiti, ampak so se pripravili naglo na borbo in odšli na položaje, kjer bodo lahko prestregli Italijane.

»Zdaj mi pa vrni puško!« ji je dejal eden stražarjev.

»Stoj!« je dejal strog komisar. »Dekle si je puško v borbi pridobila, njena je! Vidva pa k mull, po borbi bomo pa še govorili!«

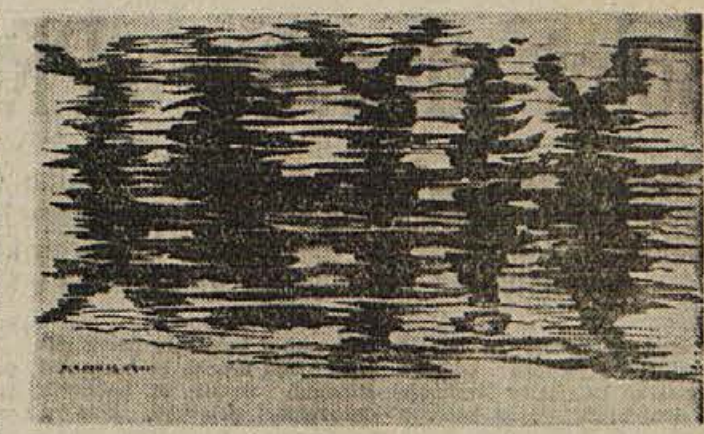
Partizani so Italijane prestregli nad ozko sotesko. Bili so tako presenečeni, da so se kmalu obrnili nazaj v postojanko. Po borbi so se partizani spet zbrali v lazju veseli nad zmago in komisar je Maro pred vsemi pohvalil. Mara je zardevala, potem pa je dejala:

»Zdaj ostanem pri vas! In naj še kdo grdo govori o meni, mu bom navila ušesa!«

In tako je tudi bilo, ostala je med partizani. Če prideš kdaj v Bistru, kjer zdaj gospodari, ti bi njen oče, ki je že star in ne dela drugega, ko čebele pase, prav rad povedal, kako sta z Marjo postala partizana. O tistih stražarjih pa samo tole: eden je padel, drugi pa je njen mož.

(Objavljamo eno izmed povesti nove knjige LJUDJE Z RDEČIM CVETOM pisateljca TONETA SELIŠKARJA. Knjiga bo izšla čez nekaj mesecev kot redna izdaja Dolenjske založbe).

»Mara je bila lepa in nedolžno iskra in ovetoca ko samotna roža v divjini. Zato je oče odšel k župniku na faro in mu potožil to nadlogo. Župnik se ga je razveselil. »Sem že nekajkrat mislil nate, Boštjan. Ti si korenjak, zvest sieber naše svete katoliške cerkve, vaški odskočil kot divji zajec v teku in pričel bežati proti hišam, pa tudi njemu ni Boštjan prizanesel. Drugi strel ga je podri na tla, iz hiš pa so nato pričeli bežati vsi drugi vojaki in tedaj je Boštjana obsedlo, da je streljal tudi po njih. Ko je Mara pribežala do ometa in zagledala še dve puški na tleh poleg njega, je pograbila prvo in ustrelila prvokrat v življenju. Butnilo jo je v lice in v ramo in ko je v drugo ustrelila, ni bilo nobenega vojaka več nikjer. Oče in hči sta se spogledala. Potlej sta si obrisala pot z obraza in zakopala puške pod resje in sta se vrnila v vas, kot da se vračata z njive in okoli bajt je ležalo pet vajakov, da je bilo grdo videti. Kaj bo pa zdaj, so zastokali ljudje. Za vse to razmišljanje je bilo treba nekaj časa, zato se je Mara odpravila k župniku in povedala, da so Bistru napadli partizani in da bodo zdej Italijani Bistru zažgali. Župnik je odhitel z dekletom k oficirju, ki je tudi že slišal o pokanju v Bistri, saj so vasevalci pritekli nazaj v postojanko brez petih. Ko mu je župnik razložil, da je oče tega dekleta poveljnik vaške straže v Bistri, ni bilo nič drugega kot le to, da so šli Italijani po svoje mrliče in so jih pokopali, v vas pa so poslali še deset fantov iz trške vaške straže. In potlej je bilo nekaj dni vse tih, tiste fante so poklicali nazaj in preden so odšli, so rekli Mari: »Zdaj pa gremo nad partizane. Ni ti eden nam ne bo ušel!« Mara je šla k očetu in mu dejala: »Oče, saj sva midva tudi partizana, mar ne?« Bržda sva, pojdj jim povedat, če veš, kje so!« je odgovoril oče. Mara je vedela, da taborijo partizani v Logarjevem Lazu. Vrgla si je kos na ramo, v košu je nosila nekaj hlebec kruha in dobršen kij mesa. Toda tudi Italijani so se odpravili proti Logarjevemu lazju z veliko vojsko, ker jim je nekdo izdal partizansko taborišče. Mara jih je videla iz gozda, kako so se usipali iz trga. Vse črno jih je bilo. Zato je hitela kar po celem skozj praprot, da jih bo prehitela in opozorila partizane. In ko se je bližala lazju, sta jo zgrabila dva moža in eden od njih je dejal: »To je pa Boštjanova Mara, z Italijani se klati!« »Potlej pa kar lase proč za kazeni!« je dejal drugi in že sta jo upognila, da bi ji lase postrigla za opomin in svarilo vsem drugim dekletom. Toda Mara je bila močna in se ni podala v Logarjev laz zaradi tega, da bi jo ostrigli. Zato jo je pograbila taka jeza, da se je v svojo lipo uprla; prvega je pahnila po grbi nazdvoj, drugi pa, ker se ni nadejal takšne moči, je klecnal na kolena, da mu je puška odletela daleč proč. In že je

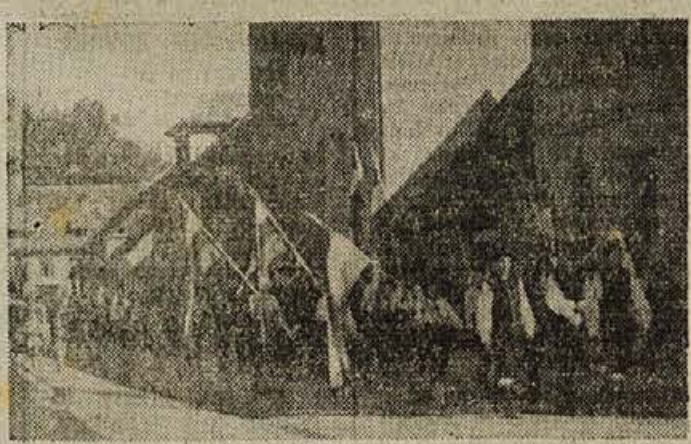
Vlado Lamut: OGNJI OB KRKI (1961)

Spored predstav na okrajni reviji dramske dejavnosti v Vidmu-Krškem

- V petek, 5. maja, ob 20. uri bo v dvorani Svobode v Vidmu-Krškem svečan začetek letošnje okrajne revije dramske dejavnosti. Ta večer se bo predstavila dramska skupina Svobode s Senovega. Uprizorila bo Somerseta Maughama »Sveti plamen« v režiji Antona Horjaka.
- V soboto, 6. maja, bo uprizorila ob 20. uri Držičev komedijo »Tripeče de Utoče« dramska skupina Svobode »Bratov Mlavcev« iz Brežic. Režira prof. Bogo Javornik.
- Nedelja, 7. maja, ob 15. uri Hacket »Dnevnik Ane Frank«. Režija: profesor Matija Pogorelec; uprizori dramska skupina PD gimnazije iz Črnomlju.
- Ponedeljek, 8. maja, ob 20. uri Lobnik »Tri dni direktora«. Režija: Franc Zorko, uprizori dramska skupina PD »France Prešeren« z Blance.
- Petek, 12. maja, ob 20. uri: P. Hamilton »Plinska luč«. Režija: profesor Trdan Tone; uprizoritev gledališča Svobode »Dušan Jereb« iz Novega mesta.
- Nedelja, 14. maja, ob 15. uri Arthur Miller »Vsi moji sinovi«. Režija: Viktor Sviglic; uprizoritev: dramska skupina PD »Janez Marentič« iz Metlike.
- Ponedeljek, 15. maja, ob 20. uri: Somerseset Maugham »Sveti plamen«. Režija: Pavla Zajčnik, uprizori dramska skupina PD iz Brestanice.

OKRAJNA REVIIJA PIONIRSKIH IN MLADINSKIH GLEDALIŠČ

- bo od 4. do 11. maja v Domu TVD Partizana v Sevnici.
- Predstave se bodo zvrstile takole:
  - Cetrtek, 4. maja ob 15. uri: občno Sevnica zastopa igralška družina osemletke z Blance s pravilčno igro JANKO IN METKA. Režija in scena Stefka Krepel.
  - Petek, 5. maja, ob 15. uri: občina Videm-Krško zastopa igralška družina I. osemletke Videm-Krško s pravilčno igro POGUMNI TONČEK. Režija: Kerin-Lazerko, scena prof. Kugler.
  - Nedelja, 7. maja, ob 9. uri: nastopi igralška družina osemletke v Črnomlju, ki zastopa Črnomljsko občino. V režiji in sceni Ladislava Čenčurja bodo uprizorili komedijo IZLET. Ob
  - 15. uri bo igralška družina artiške osemletke, ki zastopa občino Brežice, uprizorila mladinsko igro KEKEC. Režija Julija Golob, scena Jakob Dernd.
  - Torek, 9. maja, ob 15. uri: občino Novo mesto bo zastopala igralška družina Učiteljska, ki bo uprizorila komedijo MUZA NA MANSARDI. Režija prof. Tone Trdan, scena Kukec-Korun.
  - Sreda, 10. maja, ob 15. uri: igralška družina z brežičke gimnazije bo zastopala brežičko občino, uprizorila pa bo ZUPANOVO MICKO IN VCERAJ POPOLDNE. Režija in scena: Sonja Gabršek in Jelka Ravbar.
  - Cetrtek, 11. maja, ob 20. uri: za sevnjsko občino bo nastopila igralška družina sevnjske osemletke z MACEHO IN PASTORKKO. Režija in scena Mejda Zupančič.

V nedeljo, 16. aprila, je bil v Vidmu-Krškem spoved, v katerem je sodelovalo nad 700 učencev osnovnih šol. Isti dan je bila v okviru Jugoslovanskih pionirskih iger in 20-letnice vsajaje v dvorani »Svobode« občinska pevstva revija. Sodelovali so pevski zbori iz šol v Zdobah, Dolenji vasi, Brestanici, Velikem Podlogu, Rakli, Podbočju, Senovem, Vidmu-Krškem, Kostanjevici in Leskovcu. Čez 600 pevcev je tekmovalo. Vsi so se dobro izkazali. Tekmo bi se odločili za najboljši pevski zbor. Lepo sta pela zbor iz Dolenje vasi (15 pevcev) in Krški zbor (19 pevcev). Nihče ni dobil ocene manj kot 90 točk od 100 možnih. Vendar se je strokovna komisija odločila, da pošlje na okrajno tekmovalje v Novo mesto pevski zbor krške osnovne šole, ki ga vodi prof. Josip Klepac.

Vlado Lamut: BAKLJA

Gostovanje Hohnsteinskih lutkarjev

V četrtek, 11. maja, se obeta no, omiškeru občinstvu izredno zanimivost. Znamenita, po vsem svetu znana lutkovna gledališka skupina »Hohnsteiner« bo na svoji turneji po Jugoslaviji priridila tudi v Novem mestu predstavo. Na sporedu je igra za ročne lutke »Baška o čarostrelcu«.

Ob zadnjem gostovanju te skupine v Jugoslaviji (1957) je poročal kritič beograjske Mladosti o njej naslednje: »...Celotna predstava je bila na visoki ravni, in to tako igralsko kot tudi na svoji duhoviti in uspešni režiji...«

Predstava je namenjena predvsem odraslim gledalcem.

PELI SO NAM O SEBI

V nedeljo, 23. aprila, je bila v Novem mestu okrajna revija mladinskih in pionirskih pevskih zborov, ki jo je organiziral okrajni svet Svobod in prosvetnih društev. Nekaj minut čez deveto uro dopoldne se je 629 mladih pevcev, ki so na občinskih pevskih festivalih zapeli najlepše, zbralo pred Domom LP, kjer jih je v imenu okrajnega odbora SZDL pozdravila in jim zaježala dobrodošlico podpredsednica OLO v Novem mestu in pokroviteljica okrajne pevške revije tovarišica Vilma Pirkovič. Ko je čestitala nastopajočim za dosežene uspehe na občinskih revijah, je poudarila, da letošnje proslave mladine našle nprilpravljene. »Prav je,« je poudarila tovarišica Pirkovičeva, »da se mlad človek

Pionirski pevski festival v Metliki

16. aprila so bile metliške ulice, dopoldan polne mladih pevcev, oblečenih v pionirske kroje. Vrstje pionirjev in pionirk — teh je bilo nad 250 — so se vile od osnovne šole proti domu Partizana. Stevilne zastave v sprevedu, ki so piapolele v vetru in soncu, so oznanjale, da je praznik mladih pevcev.

Pevec je najprej pozdravil podpredsednik OLO tov. GOJKO JUG in jim želel mnogo uspeha pri nastopu. Sledili so nastopi pevskih zborov iz Božakovega, Drašč, Rndovice, Gradca, Suhorja, Podzemlja in Metlike; od tu sta nastopila dva pevstva zborov: mladih in starejših pionirji. Nastopili so tudi mladi harmonikarji in tamburasi; oboje vodi tov. SILVO MIHELČIČ.

Najlepše so zapeli starejši pionirji iz Metlike (pevovodja tov. VIKTOR SVIGLIC), ki so zapeli »Sakra Boane«, Bilečanko, Strlje fantje igrajo in Poletni večer. Zbor je bil najštevilnejši (80 pevcev), a pel je trigrasno nastopil je tudi na okrajni reviji. Dobro sta zapela zbor iz Podzemlja in Suhorja.

Sledila je podelitev diplom, član predstava okrajnega sveta Svobod in prosvetnih društev tov. Severin SALL, pa je med drugim pohvalil organizacijo in kvaliteto nastopa.

Za mlade pevce so po končani reviji predvajali 15 risank.

Pozdrav iz Beograda
Dolenjski fantje, ki so pri o-jaleh v Beogradu, pozdravljajo in čestitajo za praznik dela. Franc Simončič, Martin Srebrnjak, Drago Prešeren, Miha Šilpič, Jože Vesel, Stanko Turšič.

Pozdrav iz Busovače
Fantje, ki služijo vojaški rok v Benkovcu, čestitajo vsem znancem in prijateljem za praznik dela! Ivan Grabrijan, Jože Šavor, Favič Butala, Franc Pašič, Anton Starša in Peter Laker.

Pismo iz Novega Sada
Naši fantje, ki so pri vojaki v Novem Sadu, čestitajo in pozdravljajo vso mladino, zlasti pa fante in dekleta iz domačih krajev ter sorodnike. Drago Prešeren, Alojz Gazdova, Matija Zupančič in Polde Lavrin.

kužno izživlja, kar še posebej velja za glasbeno dejavnost.

Ko je v dvorani občinstvo pozdravil in ga seznanil z namenom prireditve predsednik glasbenega sosveta Jože Petančič, je napovedovalka prof. Eva Nifergal prebrala imena nastopajočih zborov, med katerimi je bilo 7 pionirskih pevskih zborov »A« kategorije in dva mešana mladinska zbor »B« kategorije.

Ze vtis, ki so ga poslušalci dobili pri prvih nastopih na nedeljski reviji, je povedal, da je prireditev res kvalitetna, kar še posebej velja za zbor, ki so se v Novem mestu tokrat predstavili prvič. Poslušalci so nastopajočje toplo pozdravili in z dolgotrajnim plaskanjem dali vse priznanje mladim pevcom, ki so se trudili, da bi kar najbolje ubrano zpeljli včasih zelo težke skladbe. Ko so kot zadnji nastopili še novomeški gimnazijci, sta bila dva zbor, ki bosta pela na republiškem festivalu 21. in 22. maja v Celju, že izbrana.

Strokovna komisija, ki so jo sestavljali: dva člana okrajnega sveta Svobod in prosvetnih društev v Novem mestu, dva člana republiškega sveta Svobod in prosvetnih društev, zastopnik festivalnega odbora iz Celja in vsi pevovodje, je na osnovi določenih meril, s pomočjo katerih so že na občinskih revijah izbrali najboljše zborove (seveda je bil na okrajni reviji kriterij še strožji), med devetimi zbori za republiški festival določili pionirski pevski

Pozdravi za Belokranjce

»Pozdravljam vse domače, mamo, sestro, brata, mladino in kolektiv »Krojčar« iz Novega mesta ter jim čestitam za 1. maj!« Alojz Mikec, vojak iz Pančeva.

Domači fantje pozdravljajo
Belokranjski fantje, ki služijo vojaški rok v Petrovcu pri Skopju, pozdravljamo domače, prijatelje in znance ter jim čestitamo za praznik dela. Matija Absec, Stanko Šimec, Janex Gršič, Anton Plut in Martin Fir.

V Vidmu-Krškem se bo prihodnje dni začela okrajna revija dramske dejavnosti; vsem igralcem-umetjem, režiserjem in drugim sodelavcem Talijne umetnosti želimo pri tem plemenitem delu kar največ uspehovi

Črnomlajci v nedeljo v Gradcu

Z dramo Dnevnik Ane Frank so se gradaškimi in metliškim gledalcem predstavili člani srednješolske igralne skupine iz Črnomlja. Igra je dobro zreziral prof. POGORELEC.

France Bevk med metliškimi pionirji

Pisatelj France Bevk ima sorodnike v Metliki; večkrat jih obišče. Ob nekem obisku se je seznanila z njim Jenka Nada ZERJAV. Takrat ji je obljubil, da bo obiskal metliške pionirje. Ker ga ni bilo dolgo časa, mu je učenka pisala in ga spomnila na obljubo. Odpisal ji je, da bo prišel 15. aprila. Zato je bilo že nekaj dni prej vse živahno: pionirji so se pogovarjali o njem in prebrali njegova mladinska dela.

V soboto okrog 11. ure so se pionirji metliške šole zbrali v kino dvorani in burno pozdravili pisatelja. BEVK je zbranim prebral odlomek iz partizanske slikanice Ognjeni vrst Gregca Petelinčca in Mladost med gorami. Pionirji so zelo pazljivo poslušali, nepeto zgodbo o Gregcu in zanimivo kramljanje o pisateljevi mladosti. Nato so pisatelja izpraševali o njegovih mladinskih delih. Zanimalo jih je, kako je pisal v partizanih, če je to res kar piše in podobno. V zahvalo so mu pionirji podarili Šopek rož. vazo in belokranjske pisanice, da se bo spomnil Belé krajine. Obliubil jim je, da jih bo še obiskal.

Lepi glasovi in požrtvovalnost pevcev iz sevnjske občine

V nedeljo, 16. aprila, je bila v Sevnici revija mladinskih in pionirskih pevskih zborov. V dvorani TVD Partizan se je zvrstilo 14 zborov s 600 mladimi pevci.

Pozdravili jih je predsednik občinske Zveze svobod in prosvetnih društev v sevnjski občini tov. Bogovič. Za njim je mladim pevcom izrekel dobrodošlico se predsednik okrajnega sosveta za glasbo tov. Petančič.

Prvi so peli sevnjski pionirji, revijo pa je zaključil mladinski pevski zbor sevnjske osemletke.

Med mladimi pevci je v Sevnici nastopilo nekaj podeželskih zborov iz Razborja, Podgorja, Zabukovja in Primoža. Razumljivo je, da so mladi pevci iz teh krajev svojih sevnjskih sorodnikov, zlasti pa pevec iz Boštjana. Revija so pozitivne reakcije nekaterih partizanskih pesmi.

Prireditelji se zahvaljujejo za pomoč, ki so jo nudila sevnjska podjetja Koptarna, Jugotanin in Vizarska zadruga.

Stanko Skočir

Metličani v Semiču

Metliško prosvetno društvo Janez Marentič je pred dnevi z dramo Arthurja Millerja Vsi moji sinovi obiskalo Semič, nastopili so v prosvetnem domu in zaigrali zelo dobro, da so bili gledalci zelo zadovoljni.

Čestitke iz Knjezevca
Vojaki iz Knjezevca iskreno čestitajo in pozdravljajo za praznik dela domače in mladino iz domačih krajev. Franc Udevič, Martin Odžazek, Jože Smrke, Stanko Brear.

Bolni zdravniki: »PRISRČNA HVALA!« Črnomalike presenetile v Ljubljani

V nedeljo zvečer so bolniki pljučnega oddelka novomeške bolnišnice prevzeli darilo naročnikov in bralcev Dolenjskega lista: televizor, radijski sprejemnik z gramofonom, nekaj plošč in zbirko knjig - Za pozornost in tovarištvo se zahvaljujejo vsem, ki so v akciji sodelovali

V nedeljo zvečer je bilo v dvorani pljučnega oddelka novomeške bolnišnice živahno kot drugič, saj so pacienti kot običajno, sedeli na posteljah, ki so jih v sobah postavili televizjska antena, tedaj nestrpneje spraševali: »Zdaj pa bo, ali ne?« Zdravniki, sestri in bolničarke, vsi so komaj sprosti odgovarjali na razburjena vprašanja bolnikov, kdaj bo začel delati novi televizor. Pred dvema mesecema poročena ideja »ZDRAVI BOLNIM - TELE-VIZOR« je bila v nedeljo zvečer uresničena.

V lepo okrašen dvorani, priljubljenem shajališču bolnikov TBC, je primarij dr. Ivo Smrečnik pozdravil večino bolnikov oddelka, med gosti pa razen oddelkovih zdravnikov in osebja še primarija dr. Bajca, dr. Obreza, nekaj nekdanjih pacientov in predstavnik Dolenjskega lista. V kotu so na okrašen mizici stala darila: velik televizjski sprejemnik z gramofonom, radijski sprejemnik z gramofonom, nekaj plošč in zbirka knjig. S priložnimi besedami se je dr. Smrečnik spomnil začetka akcije »Zdravi bolnim - televizor« in poudaril, kako je zlasti na oddelku za pljučno tuberkulozo pomembno aktivno sodelovanje bolnika pri zdravljenju. Dobro razpoloženje, življenjska vrednost in trdnost volja lahko pri tem ogromno prispevajo; k temu bo pomagal bolnikom pomagati nov pripomoček za izobraževanje in razvedril: televizor, darilo zdravih prebivalcev okraja.

nato opisal bolnikom potek akcije, njene uspehe in humanost številnih znanih in neznanih darovalcev: delavcev, kmetov, uslužbencev, kolektivov, sindikalnih podružnic in drugih. Prebral je tudi pismo nekdanje pacientke pljučnega oddelka Zorice Frankovič iz Nove Lipe 13 pri Vinici, ki je prispevala za televizor 300 dinarjev, kot pozdrav pionirjev PO »Mihe Potrvin« iz Birne vasi, ki so zbrali med prebivalci svojih 5 vasi za novi televizor 5.780 dinarjev. Iz vseh strani okraja in celo izven slovenskih meja so prihajali prispevki za darilo, tako da se je nabralo do sobote že 370.000 dinarjev.

V imenu vseh bralcev in naročnikov Dolenjskega lista je nato urednik lista izročil bolnikom oddelka televizor, radijski sprejemnik z gramofonom, nekaj plošč in zbirko knjig ter jim želel, da bi izkoristili čas zdravljenja tudi za prijetno razvedrilo in za koristno seznanjanje z vsem dogajanjem doma in po svetu. Z denarjem iz akcije bodo zdaj še ozvočili štiri ležalnice in dve dnevni sobi, nakupili pa bodo tudi še več gramofonskih plošč.

Vidno ginjen se je za dragoceno darilo prisrčno zahvalil vsem znanim in neznanim tovarišem, pionirjem, mladini in vsem, ki so pomagali zbrati sredstva za televizor, tovariš Anton Ojsteršek, pacient na oddelku. S toplimi besedami je izrazil globoko hvaležnost bolnikom vsem zdravim ljudem v okraju.

»Z hiše bolečin se je naša bolnišnica po zaslugi požrtvovalnih zdravnikov in vseh osebja spremenila v hišo upanja in ozdravljenja, je med drugim poudaril tovariš Ojsteršek. Ljudje v dvorani so si brisali solzne oči, ko so slišali, da jih zdravi izven bolnišnice niso vemo, da smo vsem, ki so kollektiv pripomogli do tega lepega darila, iz srca hvaležni! Za vse to se danes mi, bolni, prisrčno zahvaljujemo vam, zdravim!«

Res, bila je iskrena in ganljiva slovesnost. Veselja in sreče bolnikov ob novem televizorju in radijskem sprejemniku, novih knjigah in ozvočenju prostorov v bolnišnici so zato resnično delovali vsi tisti naši bralci, ki so v tej plemeniti akciji sodelovali in pomagali. Bolniki pljučnega oddelka so

res, bila je iskrena in ganljiva slovesnost. Veselja in sreče bolnikov ob novem televizorju in radijskem sprejemniku, novih knjigah in ozvočenju prostorov v bolnišnici so zato resnično delovali vsi tisti naši bralci, ki so v tej plemeniti akciji sodelovali in pomagali. Bolniki pljučnega oddelka so

res, bila je iskrena in ganljiva slovesnost. Veselja in sreče bolnikov ob novem televizorju in radijskem sprejemniku, novih knjigah in ozvočenju prostorov v bolnišnici so zato resnično delovali vsi tisti naši bralci, ki so v tej plemeniti akciji sodelovali in pomagali. Bolniki pljučnega oddelka so

res, bila je iskrena in ganljiva slovesnost. Veselja in sreče bolnikov ob novem televizorju in radijskem sprejemniku, novih knjigah in ozvočenju prostorov v bolnišnici so zato resnično delovali vsi tisti naši bralci, ki so v tej plemeniti akciji sodelovali in pomagali. Bolniki pljučnega oddelka so

Tovariš Anton Ojsteršek se zahvaljuje za plemenito darilo vsem, ki so sodelovali v akciji »ZDRAVI BOLNIM - TELE-VIZOR«

pozabili. »Kako bi nam dnevi tebi pustili in prazno brez vesti, da nismo pozabljeni. S skromnimi besedami naj po-

nam posebej naročim, naj jim tebi pustijo in prazno brez vesti, da nismo pozabljeni. S skromnimi besedami naj po-

nam posebej naročim, naj jim tebi pustijo in prazno brez vesti, da nismo pozabljeni. S skromnimi besedami naj po-

Bartolj vodi po 5. kolu

Preteklo soboto so v Novem mestu pričeli turnir za letošnje posamično prvenstvo okraja v šahu. Tokrat se je za turnir prijavilo 12 šahistov iz Krškega, Krmeljskega, Črnomaljskega, Senovskega, Krško, Črnomaljskega, in Novomeškega mesta, iz neznanih vzrokov pa se vabilu niso odzvali najboljši šahisti Brežice, Trebnjskega in Sevnice. Od sodelujočih šahistov imata dva prva, šest drugo in štirje tretjo kategorijo. Dosegli so na turnirju dokolnik pet kolov. V vodstvo se je s štirimi zmaganimi in z remijem s Čirjem (Krško) povzpela Bartolj, ki letos neprilagodno dobro igra in po prikazani igri ter po doseženem izkupičku točki sodi poleg Penka in Radovanoviča med glavne favorite turnirja. Med ostalimi je prvenstvo tudi Sitarja, s Penkom in Radovanovičem pa se je srečal v zadnjih kolu. Penko igra manj zanesljivo kot običajno, toda vseno ima še vedno precej možnosti, da ponovno osvoji naslov okrajnega prvaka. Zelo je presenetil pionir Čegar iz Senovega, ki ima že dve in pol točke in upanje, da osvoji II. kategorijo. Leto volja tudi za nove predstavnike Vidma-Krškega - Čirja in Levčarja, ki prav dobro igra. Turnir bo zaključen v soboto, v nedeljo pa bodo nastopili igralci okrajnih finala za kup maršala Tita. V finalu se bodo pomerili zmagovalci iz srečanj Brežice: Senovo, Krško, Sevnica. Novo mesto: Trebnje, Črnomelj, Metlika. Okrajni prvaki se bo udeležil republiškega tekmovanja za pokal in portoroškega festivala. Za pokal tekmujejo štirinainske ekipe. Trenutni vrstni red na okrajnem prvenstvu po 5. kolu: Bartolj (Črnomelj) 4 in pol, Penko in Radovanovič (oba N. m.) 4 točke, Sitar (N. m.) 3 točke, Čegar (Senovo) 2 točke, Čirje (Krško) 2 in pol (I), Čizelj (Krško) 2 in pol (I).

Občinsko šahovsko prvenstvo v Krmelju

9. aprila je bilo v Krmelju pionirsko šahovsko prvenstvo občine Sevnica. Teja ekipnega tekmovanja se je udeležilo preko 70 tekmovalcev. Trehdeset jih je treba pohvaliti pionirje s Studence, Primoža in druge, ki se niso ustrašili doje in naporene poti, saj so prišli tudi po tri ure dalje. Tekmovalci je 15 tekmiš pljučnih moždov in 3 tekmiš kipe. Tekmovalci so dosegli sledeče rezultate:

Iz Zagreba pozdravlja in čestita za 1. maj vojak Alojz Čajko, posebno pa pozdravlja Aktiv LMS na Dvoru ter svoje sorodnike.

PROMETNE NESREČE

16. aprila ob 12.30 uri je prišlo do lažje prometne nesreče v Armatiji vasi pri Dobruhi. Ivan Kukulj iz Dobruha je vozil motorno kolo S-1202, ni pa imel vozniškega dovoljenja. Med vožnjo je zadela štiričlano ekipo. Tekmovalci so dosegli sledeče rezultate:

17. aprila ob 14.35 uri se je na cesti med Brezovico in Sevnico ponesrečel Anton Duljar iz Brezovice. Peljal se je z motornim kolesom S-2062. Zaradi velike hitrosti se je na zavoj ceste pri vasi Brezovo zadel v hišo Staneta Radeja. Voznik je bil teže poškodovan, na motornem kolesu pa je škoda za okoli 50.000 dinarjev. Glavni vzrok nesreče je: vožnja brez izpta.

18. aprila ob 18. uri se je prevrnil v Uršnih selih motorist brez izpta Stane Bukovec. Pri padcu se je težko poškodoval in bil prepeljan v novomeško bolnišnico.

SMRT POD AVTOMOBILSKIM KOLESON 20. aprila ob 18.30 se je pri Sočinskem pri Vidmu-Krškem do-

SPORT * TELESNA KULTURA * ŠPORT * TELESNA KULTURA * ŠPORT * TELESNA KULTURA

228 tekmovalcev na okrajnem krosu

Prireditelj letošnjega okrajnega prvenstva v krosu - Komisija za atletiko pri Okrajni zvezi za telesno kulturo - so imeli za različne od prejšnjih let precej resnejše. Čeprav vreme ni bilo najboljša, v nedeljo dopoldne ni bilo deževalo. Tako so številni gledalci in posebno tekmovalci slednjih je bilo v 10 kategorijah nič manj kot 228! Prišli na svoj račun.

Stadion »Bratstva in enotnosti« je bil ob letošnjem res množičnem krosu (nastopili so tekmovalci iz tekmovalke iz društva Partizan in iz 10 iz Krškega, Senovega, Črnomaljskega, Trebnjskega, Novega mesta (I), Res pa so poročeno izbran za start in cilj vseh progi. Blizina okolice stadiona je zelo primerna za taka tekmovanja. Še bolj zanimivo je to, da so imeli gledalci dober pregled nad dogodki na progi, saj so s svojih mest lahko opazovali borbo od starta do cilja.

Letošnji okrajni kros je nov dogodek, da postaja atletika v našem okraju vedno bolj priljubljena. Ker vreme ni bilo najboljša, ni nihče pričakoval take množičnosti. Največjina je bila skupina mlajših mladincev, v kateri je nastopilo 49 (1) mladincev, pri mlajših mladincih pa je nastopilo 32 tekmovalcev.

Od zmagovalcev zasluži posebno pohvalo Ivanek Derganc, ki je zmagal pri članih na 2000 m dolgi progi. Čeprav do tekmovanja sploh ni jrenjal (dalj časa je bil bolan), je z lahkim in tekom premagal Sibirnika iz TSS Videm-Krško, ki je nastopil za Črnomaljskega. Tudi Hudecova je prebrčljivo zmagala, čeprav je tudi Goršičova tekla dobro. Zelo zanimiva je bila borba

najboljših mlajših mladincev. V krosu je šele v finišu uspel premagati talentiranega Spana. Presenečenje je pripravila Črnomaljska ekipa, pri mlajših mladincih sta dva zmagovalca iz Črnomaljskega, zmagovalci pa s Senovega (Serbseva - znana sprinterka) in Novega mesta (Križmanova).

V ekipnem tekmovanju, šol je pri starejših mladincih zmagala TSS iz Vidma-Krškega, pri mlajših mladincih valjskega šola iz Novega mesta, pri mlajših mladincih novomeške učiteljske, pri star. pionirjih osnovna šola iz Trebnjskega, pri mlajših pionirjih II. osnovna šola (N. m.), pri starejših in mlajših pionirjih pa spet občinski II. osnovna šola iz Novega mesta.

Ekipni zmagovalci bodo preleteli nagrade v rekvizitih, trije najboljši v postmenzi v vsaki od 10 kategorij do diplome.

Tehtani rezultati:
Člani - 2000 m: Derganc (Nm) 2:14, Sibirnik (TSS) 3:30, Knez (N. m.) 3:35, 3.
Člani - 800 m: Hudec (Nm) 2:16,8, Goršič (Nm) 2:35, 3.
Star. mladinci - 1000 m: Breznik (Senovo) in Derganc (Nm) 2:24, Arko (Nm) 2:40, tekmovalci: TSS Videm-Krško 67 točk; Star. mladinci - 800 m: Zalec (Nm) 2:30, Turk (Nm) 2:32, Kralj (I) 2:40.

Mlajši mladinci - 1000 m: Lukšič (Nm) 2:24, Span (Nm) 2:30, Kranjc (Senovo) 2:40, tekmovalci: Valjskega šola Nm. 143 točk;

Osmo kolo okrajne nogometne lige je bilo v nedeljo, 17. aprila, v Sevnici. Srečanja so se končala takole: Elan: Senovo 2:3 (12); Krško: Borec 1:3 (11); Bela krajina: Brežice 1:3 (9).

Po tem kolu je vodstvo prevzela Bela krajina, ki je na domačem igrišču komaj premagala Brežice. Elan je doma doživel neuspeh. Igra ni bila nič lepša niti učinkovita. Še najbolj bi v tem srečanju s Senovim ustrezal neodločen izid. Presenetil pa je Borec, ki je na tujih igriščih mnogo učinkovitejši kot na domačem terenu.

Srečanje bi se o zlojenju tekme Elan: Senovo. Sodičnik je bil na tej tekmi premalo odločen in je dopuščal, da so mu igralci oporekali. Vse to je vplivalo, da je moral večkrat menjati odločitve.

Neuradna lestvica po osmem kolu: BELA KRAJINA 8 3 1 2 16:9 II; ELAN 7 3 0 3 24:13 10; SENOVO 5 5 0 3 18:12 10; BOREC 8 4 2 2 21:20 10; KRŠKO 8 2 0 6 11:21 4; BREŽICE 8 1 0 7 8:29 3.

Naslednje in IX. kolo bodo zaradi prvomajskih praznikov in pohodi na Ziel okrajne Ljubljane igrali šele 14. maja.

Krško : Borec 1:5 (1:1) V prvenstvenih nogometnih tekmah okrajne lige je borbeno moštvo Borec iz Novega mesta zaslužno premagalo domačo Partizana s 5:1. Gledalcev 100, vreme deževno. Sodičnik je Toni Pleterški s Senovega. Prvih 15 minut je bilo v premoči domače moštvo, ki je doseglo vodilni gol. Kasneje je da se bodo Krški gostom oddolžili za insočletni poraz v Novem mestu (5:2) in da to pot ne bodo razočarali gledalcev. Toda tradicija porazov in neuspehov se je ponovila tudi v nedeljo. Domača moštvo je imelo več lepših priložnosti za doseg gola, ni pa znalo poriniti žoge v mrežo. V nadaljevanju so iniciativno prevzeli gostje in izenačili. Prvi gol je bil v koncu neodločen.

Mlajše mladince - 600 m: Črnič (Nm) 2:13,3, Savorn (C) in Mrnuh (Val. šola) 2:15,0; tekmovalci: Učiteljske 136 točk, Valjskega šola 83 točk;

Starejši pionirji - 600 m: Bižal (Cr.) 1:53,8, Prinec (C) 1:55,0, Končič (Nm) in Jare (Trebnje) 1:58,0; tekmovalci: Osn. šola Trebnje 86, Osn. šola Nm.);

Mlajše pionirke - 400 m: Serbse (Senovo) 1:25,5, Raspopnik (Senovo) 1:35,9, Gluhaj (Trebnje) in Setina (Nm) 1:39,0; tekmovalci: Osn. šola II Nm.);

Mlajši pionirji - 600 m: Novak (Črnom.) 2:01,6, Črne (Nm) 2:04,6, Grandovec (Nm) in Simončič (Nm. II) 2:08,0; tekmovalci: Osn. šola II Novo mesto);

Mlajše pionirke - 400 m: Križman (Nm. II) 1:45,6, Koršič (Trebnje), Škof (Nm.), Lazetič (I) in Bohte (Nm. II) 1:44,0; tekmovalci: Osn. šola II Nm.);

Vrstni red v 17. kolu: Dolenjski list 10 točk, Črjski tekmovalci 10 točk, Slavonski Jadran 3 točke, V. m. 3 točk, Ljubljanski dnevnik 4 točke, Slovenski Jadran 3 točke. Ker je imel Polet kar pet točk manj kot naš list, je Dolenjski list

ponovno na prvem mestu z naslovnim dnevnikom. Generalna razvrstitev je za sedaj takar: Dolenjski list 84 točk, Polet 82, Večer 81, Gorenjski glas 80 točk, Črjski tekmovalci in Delo 76 točk, RTV 75, TT 71 točk, Ljubljanski dnevnik in Slov. Jadran po 65 točk.

Prvomajski pozdrav Mirko Frankovič, ki je pri vojaki v Pol. zeli vsem domačim in ostalim znancem in sorodnikom prijetne prvomajške praznike.

65 LET VODI V KVALITETI

Imperial čokolada

Delovnim kolektivom čestitamo za 1. MAJ! IMPERIAL - TOVARNA ČOKOLADE VIDEM - KRŠKO

Vsa pozornost strokovnjakov in ljubiteljev rokometja je bila v nedeljo uprta v žensko rokometno tekmo med Slovanom iz Ljubljane in Partizanom iz Črnomlja. Ekipa Črnomaljske igra v letošnjem spomladanskem delu lige kakor prerokjena. Mnogi so upali, da so igralke Slovana boljše, saj prične hujk najboljše igralke iz Ljubljane, toda borbene Belokranjske so z odlično igro dosegle časten rezultat 3:3. Neodločen rezultat v Ljubljani je položaj v

Štiri točke za Brežice

V Brežicah sta se predzadnje nedeljo pomerila za točke nogometnega prvenstva Dolenjske podzveze NK Brežice in NK Elan. Novo mesto. Kijub temu da so bili gosti od časa do časa boljše, so morali prepustiti zmago borbenim Brežičanom z rezultatom 3:2 (1:1).

Brežice: Karabaš, Stankovič, Mišukovič, Čvetanovič, Vukovič, Zupančič, Petraš, Ivkovič, Zivkovič Čirji in Petrinčič.

Elan: Princ, Palič, Turk, Moro, Materle, Čavlovič, Besek, Kovac, Mišukovič, Vesel, Hrovat.

Strelič golov za Brežice: Ivkovič (2) in Petraš, za Elan: Turk in Vesel. Posebno so se odlikovali pri domačih Karabaš, Čvetanovič in Petraš, pri gostih pa vratar Primož Hujk in Čavlovič. Tekmo je ob lepem in vetrovnem vremenu dobro vodil sodnik Pleterški iz Brezovice.

Črnomaljski taborniki so proslavili 10-letnico organizacije

Članov Belih brez je okoli 100. Vsak teden imajo redne vodne sestanke, tako navdušeni pa so za terenske igre, ki jih imajo podnevi in tudi v večernih urah.

Zelo razburljiva je bila nočna igra Hegalca, ki so jo organizirali pred desetimi dnevi in se je za dva ilegalca od treh srečno končala. Prvi je moral obesti zadržavo na postopke črnomaljske občine, drugi je moral vredi 3 petard blizu javnih poslopj, tretji pa razobesti dva ilegalca. Vsi trije pa, ki so bili znani le po opisu, so se morali v pol ure

prebiti skozi zastražen obroč. Tema je članom naredila vsako osebo sumljivo, in ker so člani povečini učenci in dijaki, so pozabili paziti na svoje profesorje. Eden izmed njih, ki je tudi tabornik, je to njihovo poverljivost izkoristil in se po detonaciji petard mirno spreholil mimo strazarjev in prekal obroč. Težko je bilo paziti na tri ilegalca, zato je dvema uspele uiti. Igra je bila napeta in člani so bili navdušeni.

V soboto zvečer, na dan tabornikov, pa so se zbrali ob tabornem ognju na robu gozda blizu postaje. Plemeniti so kljub kapljam dežja visoko švigali in osvetljevali prostor. Eno turo je odmevala partizanska, narodna in seveda taborniška pesem po gozdu. Taborniki - šahisti so skrbeli za smeh. To je bilo posebno življeje za medvedke in belbelce. Devetletna belbelca je navdušeno rekla: »Pri tabornikih je res lepo!«

Ob pol desetih so pojle odkorakali domov, le nekaj strazarjev je ostalo v zopet them gozdu.

Naši brigadirji so že v Srbiji

V torek zvečer je odšla na avtomobilsko cesto Bratstva in enotnosti XV. novomeška MDB Vinka Simončiča - Gašperja, ki jo sestavljata kmečka in delavska mladina. V brigadi je zbranih 122 mladincev, ki bodo ostali na akciji do konca meseca junija. Brigada bo delala na odseku avtomobilske ceste pri Mominem Kamnu v Srbiji. Br. gdnjo vodstvo je zapupano sekretarju občinskega komiteja LMS Brežice Vladu Deržiču in Franecu Zahratniku iz Kostonjevice

Brigadirjem želimo, da bi se na akciji izkazali in dosegli uspehe, ki so jih pred njimi imele naše ostale brigade.

ALI MISLITE VEDNO TUDI NA VARNOST?

Slabe zavore so povzročile že številne nesreče; eden izmed vzrokov za prometne nesreče pa je tudi uporaba neprimernih tekočin. Če hočete, da bodo hidravlične zavore na vaših vozilih res brezhibno delovale, zahtevajte pri nakupu vedno

UKA-2 specialno zeleno tekočino za HIDRAVLICNE ZAVORE

Izdelana je po specifikaciji HD SAE 70 R 3 in omogoča zanesljivo delovanje vseh sistemov hidravličnih zavor pri motornih vozilih. ZAJAMČENA VARNOST: Uspešno nadomestuje inozemska sredstva. Izdeluje jo: »ISKRA« tovarna maziv in kemičnih izdelkov, ZAGREB

ženski republiški ligi zapletel tako, da tri kola pred koncem prvenstva še ni mogel reči, kdo bo prvak. Prvič v zgodovini slovenskega rokometja imamo štiri izredno dobre ekipe, ki se bore za prvo mesto.

V nedeljo so Črnomeljke prvič igrala na asfaltnem igrišču, kljub temu pa so se dobro odrezale. Takoj uspehov si Črnomaljske štje želijo!

OBČINSKA LIGA

V črnomaljski moški rokometni ligi je položaj iz kola v kolo bolj nejasen. Za prvaka se borijo tri

ekipe, pa tudi na koncu lestvice je borba huda. V nedeljskem kolu je presenetila ekipa Črnomaljske (dijaki osemletke), ki so premagali ekipo BORCA (garnizon).

Uradna lestvica: BELT 4 4 0 0 65:32 8; PARTIZAN 4 4 0 0 84:60 8; MLADOST 3 3 0 2 102:65 6; PROLETER 4 2 0 2 82:89 4; OSOMOŠOLEC 4 1 0 3 60:92 2; BORAC 4 0 0 4 30:108 0; LIVAR 4 0 0 4 16:00 0 M-K

Šport in šah v Sevnici

11. aprila se je začel spomladanski del prvenstva v znanstvi rokometni ligi. V prvi tekmi je sevnjski Partizan s prejel v goste moštvo iz Zidanega mosta. Bila je igra neenakih nasprotnikov. Sevnjski so zmagali z rezultatom 2:1. Igralci iz Zidanega mosta so nekaj minut pred koncem zapustili igrišče, kar je občinstvo sprejelo z negodovanjem. Drugo prvenstveno tekmo so Sevnjski igrali v Trbovljah in zmagali z rezultatom 13:12. Zmaga niso pričakovali. Obe moštvi sta slabo igrali.

Pred dnevi so v Sevnici gostovali šahisti, strelič in igralci namiznega tenisa kranjske tovarne »Planika«. Na tem povratnem srečanju (Sevnjski so gostovali v Kranju letos 5. februarja) so šahisti sevnjske Kopitarne premagali Kranjčane z rezultatom 5 in pol : 4 in pol v Kranju so Sevnjski izgubili z rezultatom 1

in pol : 8 in pol. Zmagali so: Kolar, Glas, Bauer, Čolaj, Maurer, remiziral pa je Brelih. Blas je že izgubljeno partijo dobil.

Igralci namiznega tenisa so premagali Kranjčane z rezultatom 5:2. Šahisti sevnjske Kopitarne pa so dvoboj s Kranjčani izgubili, in sicer moški z rezultatom 639:757, ženske pa so s 74:289. Po končanem dvoboju so šli na skupen izlet k lovski koči na Brezovici. J. M.

Priznanje Črnomlju

22. aprila je bila v Ljubljani skupščina Rokometne zveze Slovenije. Na skupščini sta bila v upravnih odbor zveze izvoljena tudi dva tovariša iz Črnomlja. Izvršni odbor Rokometne zveze Slovenije je pisмено pohvalil rokometne delavce Moljka, Smrekarja, Čopa in Kmetiča iz Črnomlja, razen tega pa je prejela ekipa Belta pohvalo in diploma, saj je prva tovarniška ekipa, ki si prizadeva za množičnost rokometja v Sloveniji.

Vsem tovarišem iz ekipe Belta - iskrene čestitke!

Vojak iz Našič

pozdravlja za praznik dela vse delovno ljudstvo, mamj in sestri za čestita za minulo praznovanje - Jože Novšak.

SPOROD RADIOTELEFONARNA

SOBOTA - 29. aprila: 5.00-5.30 Dobro jutro (Pisan glasbeni spored) - 6.30 Glasba ob delu - 8.25 Iz vsakega doma - 8.30 I. maj - 8.35 Za solarje - 9.25 Radi bi vas zabavali - 10.15 Koncert za klavir in orkester - 10.40 Ruski tečaj za začetnike - 10.55 Dve ruski popevki - 11.00 Po sve-tovno jazz - 11.30 Pionirski tednik - 11.50 Otroci izbirajo pesmice - 12.00 Priredbe Miladna Pozajčiča - 12.15 Kmetijski nasveti - 12.25 Zabaven opoldanski spored 12.35 Obvestila in zabavna glasba - 12.50 Lepa Mara - 12.50 Operne melodije - 14.20 Šport in športniki - 14.35 Naši poslusiči čestitajo in pozdravljajo - 14.50 S knjižnice trga - 16.00 Čestitamo za 1. maj - 16.40 Mešani zbor »Slavček« iz Trbovlje - 17.15 Poklino se dobimo - 17.45 Matinski ansambli - 18.00 Jezikovni pogovori - 18.15 Na promenadi - 18.45 Okno v svet - 20.00 Domači spored za soboto zvečer pred praznikom - 20.25 Iz opernega sveta - 21.00 Za prijeten konec tedna - 22.05 Oddaja za naše izseljence - 22.05 Do polnoči v plesnem ritmu.

NEDELJA - 30. aprila: 6.00-6.30 Nedeljski pozdrav - 6.40 Veselo na poti 7.35 Ljubiteljem zabavne glasbe - 8.00 Dvodelna radijska igra - 8.40 Mahen koncert mladih filharmonikov iz Beograda - 9.00 Naši mladci pevci zabavne glasbe - 9.30 Koncert za klavir in orkester - 10.00 Se pomnite, tovariši! - 10.30 Novi posnetki Koroskega in Ljubljanskega okteta - 11.00 Zvočna abeceda - 11.30 Mariborski kolektiv ob jezeru - 12.30 Ob zvočnih zabavne glasbe - 14.15 Delovni kolektiv čestitajo za 1. maj - 15.15 Ciselle - balad v dvoje - 16.00 Radijski koncert - 16.30 Radijska igra - 16.40 Radijski koncert - 16.50 Radijska igra - 17.00 Radijski koncert - 17.15 Radijska igra - 17.30 Radijski koncert - 17.45 Radijska igra - 18.00 Radijski koncert - 18.15 Radijska igra - 18.30 Radijski koncert - 18.45 Radijska igra - 19.00 Radijski koncert - 19.15 Radijska igra - 19.30 Radijski koncert - 19.45 Radijska igra - 20.00 Radijski koncert - 20.15 Radijska igra - 20.30 Radijski koncert - 20.45 Radijska igra - 21.00 Radijski koncert - 21.15 Radijska igra - 21.30 Radijski koncert - 21.45 Radijska igra - 22.00 Radijski koncert - 22.15 Radijska igra - 22.30 Radijski koncert - 22.45 Radijska igra - 23.00 Radijski koncert - 23.15 Radijska igra - 23.30 Radijski koncert - 23.45 Radijska igra - 24.00 Radijski koncert - 24.15 Radijska igra - 24.30 Radijski koncert - 24.45 Radijska igra - 25.00 Radijski koncert - 25.15 Radijska igra - 25.30 Radijski koncert - 25.45 Radijska igra - 26.00 Radijski koncert - 26.15 Radijska igra - 26.30 Radijski koncert - 26.45 Radijska igra - 27.00 Radijski koncert - 27.15 Radijska igra - 27.30 Radijski koncert - 27.45 Radijska igra -

Praznik šmarjeških gasilcev

30. aprila bo gasilsko društvo v Šmarjeti slavilo 40-letnico. Na ta dan se je 1921 na pobudo Janka Karlovskega zbralo več Šmarjetčanov, ki so postavili temeljni organizirani gasilski dejavnosti. Se danes ima gasilska desetica in Orešju brigado, ki jo je društvo 1923 nabavilo s prostovoljnimi prispevki, kar je bila precejšnja zasluga takratnega predsednika društva Leopolda Steznarja. Kasnejši predsednik Franc Karlovskec je dosegel da so 1936 zgradili gasilski dom. Druga svetovna vojna šmarješkimi gasilcem ni prizanesla. Okupator jih je precej odvlekel v taborišča, nekateri pa so stopili v vrste NOV. Padli so Franc Medle, Tone Blatnik, Tone Juvančič in društveni predsednik Franc Karlovskec.

Po osvoboditvi je društveno delo v Šmarjeti spet zaživelo 1954 so kupili motorno brigado in nekaj gasilskega

oročja. Razen tega so zgradili orodjarjo in garažo.

Seveda šmarješki gasilci niso pozabili padlih gasilcev. Lani so na gasilski dom vzdali spominsko ploščo, ki bo še dolgo pripovedovala o članih ki so žrtvovali življenja.

Vsa ta dejavnost bo kronana 30. aprila, ko bodo razvili svoj prapor. Krasilo ga bo 60 zlatih

in 45 srebrnih žblijčkov. Slavnost bo obsegala kulturni program ki ga bodo izvedli ob pomoči družbenih organizacij s katerimi društvo sodeluje. Ta dan bodo gasilci uprizorili mokre vaje, ki bodo pokazale kako lahko kar najhitreje preprečijo požar. Slavje se bo nadaljevalo 1. maja, ko se bodo gasilci vključili v splošno praznovanje delavskega praznika.

Ob vsem tem si gasilci v Šmarjeti prizadevajo, da bi naloge opravili čim uspešneje. Zavedajo se da sedanja dejavnost še ni povsem zadovoljiva, zato bodo vztrajno nadaljevali po začrtani poti.

Šmarješkimi gasilcem ob prazniku čestitamo.

in dobro markirano pot. V 50 minutah se pride na Razbor, od tam pa v eni uri na Lisco. Kdor se bo pripeljal, si bo pot vedno še skrajšal.

Delovni ljudje Spodnjega Posavja, od Sevnice do Krškega in Brezice, pohitite v nedeljo, 30. aprila, na Razbor in Lisco! Zadovoljni boste z izletom!

Razbor in Lisca vabita

Razbor leži ob markirani poti na Lisco, kamor pelje prav do vrha avtomobilske ceste. Čeprav je to lep in privlačen kraj, ni bilo v Dolenjskem listu o njem še nič napisanega. Zato bomo bralcem našega tednika poročali, kaj delajo tam ljudje in organizacije.

V februarju je bila na Razborju kulturna prireditve, ki jo

je pod okriljem Socialistične zveze pripravila mladina in je zelo lepo uspela. Zdjaj bodo oživili delo RAK, ki vedno uspešneje deluje. Se bolj delavna je mladina, ki pripravlja proslavo, s katero bo počastila praznik dela. Ker se bo prvomajsko praznovanje začelo že v nedeljo 30. aprila, bo že ta dan v popoldanskih urah večja kulturna prireditve. Zatem bo na dvorišču osnovne šole ljudsko rajanje, kjer se bodo delovni ljudje razvedrili.

Ljubitelji narave na prireditve z djaj opozorjamo, zlasti pa tiste, ki še niso bili na Lisca, najvišji izletniški točki Spodnjega Posavja. Te naj opozorimo, da je izhodna točka za Lisco železniška postaja Breg, odkoder pelje na vrh gore lepa

Prej dnevi smo bili v Cateških Toplicah in opazovali živahen promet. Postrelje je bila predno hitra in na dostojni višini. Pri sosednji mizi je družba naročila zrezke, piščanec in ribe. Za jedila po naročilu se je preje čakalo tudi 30 ali celo 45 minut, sedaj so na servisirni vse v picli 9 minut. Direktor nam je povedal, da so nabavili nov električni pekač znamke MARTAN, ki speče ribo v 3, piščanec v 5 in zrezke v 8 minutah. Zanimivo je to, da se v pekaču lahko peče več vrst jedi hkrati, ne da bi izgubila okus, in da je hiter in ekonomičen. Stevilni gosti so z zadovoljstvom pozdravili novost in bi bilo prav, da si jo nabavijo tudi druga gostinška podjetja.

Ali v Loki res ni prostora za zdravstveno postajo?

Na nedeljskem zboru volivcev v Loki je odbornik OBLO iz Sevnice tovariš Kranjc izlagal postavke v družbenem planu za 1961. Ljudje so precej razpravljali o komunalni ureditvi Loke in okolice. Neurejena je cestna razsvetljava, ki čisto odpravi, prav tako pa tudi kanalizacija saj ob večjih nalivih teče voda mimo kanalov. Razen tega so vedeli več povedati o slabih poljskih in gozdnih poteh, ki čakajo popravila.

Skoraj vsi volivci so spravedali, če res ni mogoče najti primernih prostorov za zdravstveno postajo v Loki, čeprav so inventar že prej nabavili. Pacientov ni bilo dovolj, zdravnic iz Sevnice, ki bi v Loki redno ordinirala, pa bi pregledovala tudi šolske otroke. Manj dela bi naposled imela tudi patronažna sestra

Repovševa. Če so v Studencu lahko osnovali zdravstveno postajo, bi jo lahko tudi v Loki, so poudarili volivci.

Stanko Škočič

Poslednja pot Ivana Deva

V soboto smo spremili na zadnji poti Ivana Deva iz Mokronoga. Od hiše žalosti preko trga do pokopališča se je vila dolga vrsta njegovih najbližjih, vrsta znancev, prijateljev in vseh istih, ki jim je pokojnik v svojem življenju karkoli in kakorkoli nudil iz zakladnice srca in razuma. Bila je to množica, ki je molče, a vendar očito izkazovala na tej poslednji poti tovarišu Devu svoja čustva: ljubezni, hvalečnosti, spoštovanja.

Da, takšnega, klenega moža, smo poznali ne le mi, ki smo živeli z njim v neposredni bližini, takšnega so poznali vsi nešteti prijatelji in znanci bližnje in daljnje okolice in daleč po naši lepi domovini. V mladih smo ga gledali kot dolgoletnega mokronoškega župana, ko mu je pred vojno napredna javnost zaupala to mesto v prepričanju, da bo vodil občino k napredku in da se bo bori proti takratni zaostalosti v gospodarstvu. Niso se zmotili v svojem prepričanju, kaj tovariš Dev, ki je sam bil najlepši zgled in vzor naprednega gospodarja-kmetovalca, je v marsičem pripomagal k napredovanju takratne občine. Kot zaveden narodnjak je stal vedno v vrstah naprednih organizacij in društev in bil doleden borec za narodnostne pravice. Tako je bil tudi v letu izbruha druge svetovne vojne odločen stopiti na pravo stran borbe. Kakor je bil sam trdem v svojem prepričanju, tako je vzgojil tudi svoje otroke, od katerih so širje aktivno stopili v borbo trepetnega naroda proti okupatorju in se borili vse do zmagae. Tudi v svobodi je dokazoval vedno svojo pripadnost SZDL in drugim množičnim organizacijam. Tako

je ostal zvest svojim načelom do svoje smrti in si spletel živ venec del, ki bodo ostala še dolgo v spominu vsaj njegovih prijateljev in znancev. V. V.

Krajevni praznik v Trzišču

Ze zvečer pred 20. aprilom so po bližnjih gričih zagoreli kresovi, ki so povedali, da v Trzišču praznujemo. Na dan krajevnega praznika je odšla tukajšnja šolska mladina k spomeniku padlih partizanov na Malkovcu. Zatem so šli še

k spominski plošči v NOV padlih železničarjev na železniško postajo v Trzišču, kjer so s pesmimi in recitacijami počastili spomin na padle borce. Tam so otroci položili vence.

Glavni del proslave je bil v nedeljo, 23. aprila, pred šolo v Trzišču, ki je bila zelo lepo okrašena. Na proslavi je nastopila mladina s pesmijo, priki, recitacijami in plesom, o pomenu praznika pa je govoril član ZB.

Krajevni praznik je bil združen s praznovanjem 10-letnice gasilskega društva v Trzišču. Težave in probleme gasilcev je razložil tajnik občinske gasilske zveze, ki je najzaslužnejšim članom podelil priznanja in žnanke.

Po proslavi v šoli so gasilci skupaj s pionirji pripravili dve vaji in pokazali, kako se gasijo požari. Zahvalujemo se gasilcem in članom drugih organizacij, ki so na udarničnem delu očistili prostor pred občinsko hišo, razširili in očistili pot skozi Trzišče ter odpeleli zemljo tja, kjer je predvidena ureditev otroškega igrišča. Priponimno naj še, da tukaj še vedno ni kulturnega doma; vse prireditve so v šoli čeprav je že tako preobremenjena.

Leon Močan

Čestitka z mornja

Mornar Izidor Urana iz Pule pozdravlja bralce našega lista in jim čestita za 1. maj, posebno pa želj mladini Sentruperta še mnogo uspehov. Domačim lep pozdrav!

Za 1. maj

pozdravlja bralce našega lista vojvak Jože Kunčič iz Dubrovnika, posebno pa pozdravlja Mirka Bečaja, Franca Flajnika in Julija Butala.

Pozdrav Belokranjem!

Podjetju Valjčni mlin ZORA, Cрномelj, pošiljam pozdrave z najboljšimi željami, enako tudi bralcem Dolenjskega lista. Jože Vidmar, Titograd.

Prvi maj v Šentjerneju

Za prvomajsko praznike se v Šentjerneju marljivo pripravljajo. Lice naselja bodo spreminili. Prostor na šentjernejskem trgu preurejajo v park. Zasidli bodo kanadske topole in vrbe žanjulke. Tudi spomenik bo stal na trgu, postavili pa ga bodo šele za 4. julij.

V soboto bo v šentjernejski dvorani prvomajska proslava. Priridili jo bodo šolski otroci skupaj z mladinci iz IEV. V nedeljo, 1. maja, pa bo spreved kjer bodo sodelovala tudi podjetja s svojimi izdelki. Kot vedno, bo slavje tudi topot združen s krajevnim praznikom.

Prvi maj v Šentjerneju

Za prvomajsko praznike se v Šentjerneju marljivo pripravljajo. Lice naselja bodo spreminili. Prostor na šentjernejskem trgu preurejajo v park. Zasidli bodo kanadske topole in vrbe žanjulke. Tudi spomenik bo stal na trgu, postavili pa ga bodo šele za 4. julij.

V soboto bo v šentjernejski dvorani prvomajska proslava. Priridili jo bodo šolski otroci skupaj z mladinci iz IEV. V nedeljo, 1. maja, pa bo spreved kjer bodo sodelovala tudi podjetja s svojimi izdelki. Kot vedno, bo slavje tudi topot združen s krajevnim praznikom.

Novomeška kronika

■ Dramska skupina novomeške gimnazije je minulo soboto zvečer uprizorila v brskinskem Zadrženem domu v režiji prof. Ede Nifergal »John ljubi Mary«. Predstava je lepo uspela, dvorana je bila nabito polna. V nedeljo popoldne so dijaki z istim delom gostovali na Otočcu, zvečer pa v Beli cerkvi. Tudi tu je bil obisk lep.

■ Djalci učiteljska so se v ponedeljek, 24. aprila, ob 20. uri predstavili Novomeščanom v Domu ljudske prosvete z »Muzo na maršardi«. Režiral je prof. Tone Trdan. Starši ter prebivalci Novega mesta in okolice so si prireditve v velikem številu ogledali in jo pozvali.

Mladina je pomagala

Mladina je pomagala organizacijam terena Kandija pri urejanju društvenega prostora. Doslej se je prostovoljnega dela udeležila je mladina gimnazije in učiteljska.

Prvi koraki foto kluba

V preteklem delovnem obdobju je novomeški fotoklub izpeljal tečaj A, ki ga je končalo 10 tečajnikov. V naslednjem delovnem obdobju nameravajo organizirati nove tečaje pa tudi razstavne svojih del. Podrobnosti bodo pregledali člani fotokluba, svoje dosedanje delo na občnem zboru, ki ga bomo imeli v četrtek, 4. IV., v klubskih prostorih. Na tem zboru bodo postavili tudi program za bodoče delo.

OBISK STUDENTOV

V soboto so si sevniška podjetja ogledali člani študentovskega kluba našega okraja. Prišli so iz Brezice in Krškega, kjer so bili en dan, v Sevnici pa so obiskali večja podjetja lesne industrije in se nato po-

SAMO ZARADI BELJENJA?

30. marca smo v novomeški kroniki opozorili, da je prodajanje sladoleda v hladnih marčevih dneh nedgovorno dejanje, vendar opozorilo ni zaleglo. 13. aprila so zaskrbljeni starši klicali dežurnega zdravnika k otrokom, ki so bruhali in se vživljali v krčh. Na vprašanje, kaj si jedel, so vsi bolnički odgovorjali: sladoled! Sanitarni organi so nato v slaščičarni Bajramovič Jašar v Novem mestu ugotovili: osebe je okuženo s koki, posoda, sladoled in roke oseba pa prav tako, slaščičarna je torej leglo nevarnih bolezni. Slaščičar Bajramovič se je zaradi sanitarnih prekrškov že večkrat zagovarjal pred sodnikom za prekrške, osebe slaščičarne pa še vedno ne zadošča niti osnovnim predpisom osebne higijene. Trije otroci so tokrat preživeli zastrupitev, ne vemo pa koliko je bilo neznanh primerov ter vrst! Ugotavljamo le, da je v interesu staršev in otrok, pa tudi vseh prebivalcev, da pristojni organi v tem lokalno prepovedo opravljanje slaščičarske obrti in tako odpravijo neobehno nevarnost. Občinska sanitarna inspekcija je takoj po dogodku lokalno začasno zaprla in lastnika opozorila, naj ne opravlja nikakršnih popravil, dokler posebna komisija ne ugotovi, če je lokal v namene, katerim služi, sploh še uporaben. Listek na vratih: »Zaradi beljenja zaprto« je torej odveč!

OBISK STUDENTOV

V soboto so si sevniška podjetja ogledali člani študentovskega kluba našega okraja. Prišli so iz Brezice in Krškega, kjer so bili en dan, v Sevnici pa so obiskali večja podjetja lesne industrije in se nato po-

O iovcih iz Trzišča

V novem upravnem posloppu Kmetijske zadruge Trzišče v Telčah je imela 16. aprila lovska družina letni občni zbor, na katerem so lovci otvorili dve novi sobi za prenočevanje lovskih čuvajev in terenskih logarjev. Ob skromni zakuski in narodni pesmi so lovci zaključili občni zbor s sklepom, da še letos opremijo obe sobi s potrebnim inventarjem in posteljami.

M. L.

Pozdravi iz Požarevca

Vsem delovnim kolektivom znancem in prijateljem, zlasti pa domačim, iskreno čestitajo za praznik dela: Ivan Mrzel, Jože Svajgar, Ivan Težak, vojaki iz Požarevca.

OBISK STUDENTOV

V soboto so si sevniška podjetja ogledali člani študentovskega kluba našega okraja. Prišli so iz Brezice in Krškega, kjer so bili en dan, v Sevnici pa so obiskali večja podjetja lesne industrije in se nato po-

OBISK STUDENTOV

V soboto so si sevniška podjetja ogledali člani študentovskega kluba našega okraja. Prišli so iz Brezice in Krškega, kjer so bili en dan, v Sevnici pa so obiskali večja podjetja lesne industrije in se nato po-

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Tedenski koledar

Četrtek, 27. apr. - Ustanovitev OF Petek, 28. aprila - Zivan Sobota, 29. aprila - Robert Nedelja, 30. aprila - Katarina Ponedeljek, 1. maja - Praznik Turek, 2. maja - Zivana Sreda, 3. maja - Sasa Četek, 4. maja - Florjan Petek, 5. maja - Miran Sobota, 6. maja - Janez Nedelja, 7. maja - Stanislav Ponedeljek, 8. maja - Mihael Turek, 9. maja - Gregor Sreda, 10. maja - Ilidhar

ZAHVALE!

Državnemu zavarovalnemu zavodu v Novem mestu so najlepše znavljavice za izplačano nezgodno zavarovalnino našemu Franciju, ži mu je bomba odrgala ob roči. Kovarčičevi iz Drame 14, p. Sentjerne.

Nameste vena na grob pokopnega inž. Stojana Guzeja je daroval kolektiv Okrajnega higienškega zavoda v Novem mestu šolski kuhinji v Metliki 330 din. Iskrena hvalež - Osmovna šola v Metliki.

ZAHVALE!

Državnemu zavarovalnemu zavodu v Novem mestu so najlepše znavljavice za izplačano nezgodno zavarovalnino našemu Franciju, ži mu je bomba odrgala ob roči. Kovarčičevi iz Drame 14, p. Sentjerne.

Nameste vena na grob pokopnega inž. Stojana Guzeja je daroval kolektiv Okrajnega higienškega zavoda v Novem mestu šolski kuhinji v Metliki 330 din. Iskrena hvalež - Osmovna šola v Metliki.

ČESTITKA

Tonetu Pavlinu, ki služi vojaški rok v Aleksincu, v p. 1079/18, čestitamo za 1. maj brate, sestre, opa vsaka ter ata in mama.

KINO

Crnomelj: 28. in 30. aprila, ameriški barvni film »Beatrice Četec, 2. in 3. maja, jugoslovanski film »Strinjavski dan, 3. in 7. maja, italijanski barvni film »Benetke, mesečna in li. 8. in 10. maja, slovenski film »Dobri stari planinci.

Doč. Toplice: 29. in 30. aprila, ameriški barvni film »Clovek v sivi obleki, 3. maja, francoski -italijanski film »Moderna devojica, 6. 7. in 10. maja, italijanski film »Branim svojvo ljubezen.

Kostanjevica: 30. aprila, francoski barvni film »Tamango, 3. maja, nemški film »Lizi, 7. maja, ameriški barvni film »Avtoobus na postaji, 10. maja, mehiški barvni film »Divja strast.

Metlika: 29. in 30. aprila, ameriški film »Risarka modelov, 1. in 3. maja, italijanski film »Le pa mlinarica, 8. in 7. maja, ameriški film »Lukuzna ladja, 10. maja, ameriški film »Po sledovih morilca.

Mokronog: 27. aprila, madžarski film »Briga Ana, 29. in 30. aprila, jugoslovanski film »Razpoka v rajcu, 4. in 5. maja, nemški film »Danes se ženi moj mož, 6. in 7. maja, ameriški film »Bodimo srečni, 8. do 1. Novo mesto - Krka: od 28. do 1. maja, ameriški barvni film »Kralj kardaša, 6. do 8. maja, francoski film »Sturi sto udarcev, 9. do 11. maja, nemški film »Jaz, ljubezem in pesem.

Novo mesto - Dom JLA: 27. aprila, jugoslovanski film »Rafal v nebo, 28. do 30. aprila, ameriški barvni film »Brate Karamazovi.

Semič: 29. aprila, francoski barvni film »Francoski kankani, 7. maja, angleški film »Zgodba o dveh mestih.

Trebnje: 29. in 30. aprila, italijanski barvni film »Jez na Pacifiku. Predstava v soboto ob 20. v nedeljo ob 14. 16. in 18.30. 6. in 7. maja, francoski barvni film »Breda. Predstava v soboto ob 20. v nedeljo 14. 16. in 18.30.

PREKLICI

Preključevala izgubljeni zdravstveni izkaznici št. 327153 na ime Jože Rastohar - Brezje 27, p. Jesenice na Dol., in št. 327154 na ime Marija Rastohar, Brezje 27, p. Jesenice na Dol.

Preključevalo izgubljenno zdravstveno izkaznico št. 314268, Ladislav Duljar, Dol. Vrhnjole 11, p. Sentjerne.

Angela Muhič iz Gor. Lakovnice preključevalo in obžaluje vno škodo Darke Muhič iz Malega Podlujna iznesene neresnične trditve, ker se ji zahvaljuje, da je umaknila proti meni vlozeno zasebno tožbo.

PREKLICI

Preključevala izgubljeni zdravstveni izkaznici št. 327153 na ime Jože Rastohar - Brezje 27, p. Jesenice na Dol., in št. 327154 na ime Marija Rastohar, Brezje 27, p. Jesenice na Dol.

Preključevalo izgubljenno zdravstveno izkaznico št. 314268, Ladislav Duljar, Dol. Vrhnjole 11, p. Sentjerne.

Angela Muhič iz Gor. Lakovnice preključevalo in obžaluje vno škodo Darke Muhič iz Malega Podlujna iznesene neresnične trditve, ker se ji zahvaljuje, da je umaknila proti meni vlozeno zasebno tožbo.

GIBANJE PREBIVALSTVA

NOVO MESTO

V času od 17. do 24. aprila je bilo rojenih 10 dečkov in 10 deklic.

PREKLICI

Preključevala izgubljeni zdravstveni izkaznici št. 327153 na ime Jože Rastohar - Brezje 27, p. Jesenice na Dol., in št. 327154 na ime Marija Rastohar, Brezje 27, p. Jesenice na Dol.

PREKLICI

Preključevala izgubljeni zdravstveni izkaznici št. 327153 na ime Jože Rastohar - Brezje 27, p. Jesenice na Dol., in št. 327154 na ime Marija Rastohar, Brezje 27, p. Jesenice na Dol.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Katica Sušec iz Police - dečka, Vera Balon iz Drenovca - dečka, Nežka Omerza iz Dečnega sela - deklcio, Olga Štjelca iz Brezice - dečka, Rozalija Jurman iz Gabrja - deklcio, Belja Mušič iz Zagreba - deklcio, Irena Bahč iz Raven - deklcio, Zofka Remih iz Stranja - dečka, Angela Kostrove iz Podgorja - dečka, Marija Senčar z Vrha - deklcio, Nada Les iz Rigone - deklcio, Tereziya Katič iz Loč - dečka.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Katica Sušec iz Police - dečka, Vera Balon iz Drenovca - dečka, Nežka Omerza iz Dečnega sela - deklcio, Olga Štjelca iz Brezice - dečka, Rozalija Jurman iz Gabrja - deklcio, Belja Mušič iz Zagreba - deklcio, Irena Bahč iz Raven - deklcio, Zofka Remih iz Stranja - dečka, Angela Kostrove iz Podgorja - dečka, Marija Senčar z Vrha - deklcio, Nada Les iz Rigone - deklcio, Tereziya Katič iz Loč - dečka.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Katica Sušec iz Police - dečka, Vera Balon iz Drenovca - dečka, Nežka Omerza iz Dečnega sela - deklcio, Olga Štjelca iz Brezice - dečka, Rozalija Jurman iz Gabrja - deklcio, Belja Mušič iz Zagreba - deklcio, Irena Bahč iz Raven - deklcio, Zofka Remih iz Stranja - dečka, Angela Kostrove iz Podgorja - dečka, Marija Senčar z Vrha - deklcio, Nada Les iz Rigone - deklcio, Tereziya Katič iz Loč - dečka.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Katica Sušec iz Police - dečka, Vera Balon iz Drenovca - dečka, Nežka Omerza iz Dečnega sela - deklcio, Olga Štjelca iz Brezice - dečka, Rozalija Jurman iz Gabrja - deklcio, Belja Mušič iz Zagreba - deklcio, Irena Bahč iz Raven - deklcio, Zofka Remih iz Stranja - dečka, Angela Kostrove iz Podgorja - dečka, Marija Senčar z Vrha - deklcio, Nada Les iz Rigone - deklcio, Tereziya Katič iz Loč - dečka.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Katica Sušec iz Police - dečka, Vera Balon iz Drenovca - dečka, Nežka Omerza iz Dečnega sela - deklcio, Olga Štjelca iz Brezice - dečka, Rozalija Jurman iz Gabrja - deklcio, Belja Mušič iz Zagreba - deklcio, Irena Bahč iz Raven - deklcio, Zofka Remih iz Stranja - dečka, Angela Kostrove iz Podgorja - dečka, Marija Senčar z Vrha - deklcio, Nada Les iz Rigone - deklcio, Tereziya Katič iz Loč - dečka.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Katica Sušec iz Police - dečka, Vera Balon iz Drenovca - dečka, Nežka Omerza iz Dečnega sela - deklcio, Olga Štjelca iz Brezice - dečka, Rozalija Jurman iz Gabrja - deklcio, Belja Mušič iz Zagreba - deklcio, Irena Bahč iz Raven - deklcio, Zofka Remih iz Stranja - dečka, Angela Kostrove iz Podgorja - dečka, Marija Senčar z Vrha - deklcio, Nada Les iz Rigone - deklcio, Tereziya Katič iz Loč - dečka.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Katica Sušec iz Police - dečka, Vera Balon iz Drenovca - dečka, Nežka Omerza iz Dečnega sela - deklcio, Olga Štjelca iz Brezice - dečka, Rozalija Jurman iz Gabrja - deklcio, Belja Mušič iz Zagreba - deklcio, Irena Bahč iz Raven - deklcio, Zofka Remih iz Stranja - dečka, Angela Kostrove iz Podgorja - dečka, Marija Senčar z Vrha - deklcio, Nada Les iz Rigone - deklcio, Tereziya Katič iz Loč - dečka.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Katica Sušec iz Police - dečka, Vera Balon iz Drenovca - dečka, Nežka Omerza iz Dečnega sela - deklcio, Olga Štjelca iz Brezice - dečka, Rozalija Jurman iz Gabrja - deklcio, Belja Mušič iz Zagreba - deklcio, Irena Bahč iz Raven - deklcio, Zofka Remih iz Stranja - dečka, Angela Kostrove iz Podgorja - dečka, Marija Senčar z Vrha - deklcio, Nada Les iz Rigone - deklcio, Tereziya Katič iz Loč - dečka.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Katica Sušec iz Police - dečka, Vera Balon iz Drenovca - dečka, Nežka Omerza iz Dečnega sela - deklcio, Olga Štjelca iz Brezice - dečka, Rozalija Jurman iz Gabrja - deklcio, Belja Mušič iz Zagreba - deklcio, Irena Bahč iz Raven - deklcio, Zofka Remih iz Stranja - dečka, Angela Kostrove iz Podgorja - dečka, Marija Senčar z Vrha - deklcio, Nada Les iz Rigone - deklcio, Tereziya Katič iz Loč - dečka.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Katica Sušec iz Police - dečka, Vera Balon iz Drenovca - dečka, Nežka Omerza iz Dečnega sela - deklcio, Olga Štjelca iz Brezice - dečka, Rozalija Jurman iz Gabrja - deklcio, Belja Mušič iz Zagreba - deklcio, Irena Bahč iz Raven - deklcio, Zofka Remih iz Stranja - dečka, Angela Kostrove iz Podgorja - dečka, Marija Senčar z Vrha - deklcio, Nada Les iz Rigone - deklcio, Tereziya Katič iz Loč - dečka.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Katica Sušec iz Police - dečka, Vera Balon iz Drenovca - dečka, Nežka Omerza iz Dečnega sela - deklcio, Olga Štjelca iz Brezice - dečka, Rozalija Jurman iz Gabrja - deklcio, Belja Mušič iz Zagreba - deklcio, Irena Bahč iz Raven - deklcio, Zofka Remih iz Stranja - dečka, Angela Kostrove iz Podgorja - dečka, Marija Senčar z Vrha - deklcio, Nada Les iz Rigone - deklcio, Tereziya Katič iz Loč - dečka.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Katica Sušec iz Police - dečka, Vera Balon iz Drenovca - dečka, Nežka Omerza iz Dečnega sela - deklcio, Olga Štjelca iz Brezice - dečka, Rozalija Jurman iz Gabrja - deklcio, Belja Mušič iz Zagreba - deklcio, Irena Bahč iz Raven - deklcio, Zofka Remih iz Stranja - dečka, Angela Kostrove iz Podgorja - dečka, Marija Senčar z Vrha - deklcio, Nada Les iz Rigone - deklcio, Tereziya Katič iz Loč - dečka.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pionirji v Črmošnjicah smo postali delavni

Pionirji osnovne šole v Črmošnjicah smo se zbrali 16. marca na ustanovni občini z namenom, da ustanovimo pionirsko šolsko zadrugo. Za delo v zadrugi imamo vse pogoje, saj nam nudi Gozdni in kmetijski obrat vso pomoč. Dali nam bodo gnoj, zorali zemljo in nam nudili tudi strokovno pomoč. V zadrugi se bomo seznanili z vzgajanjem povrtin in gozdnih sadik ter s sadjarstvom. V jeseni bomo uredili gozdno drevnico, če bomo zato dobili primerno zemljišče. Tovariši kmetijski nam bodo predavali tudi o živinoreji in strojništvu. Šolska zadruga ima na razpolago 6,5 arov orne zemlje in 60 arov sadovnjaka. Ker so Črmošnjice precej visoko, smo se domenili, da bomo letos poskusili s čebulo, zeljem in ostalimi povrtinami, ki uspevajo pri nas. Nekaj pridelka bomo prodali, ostalo pa bomo porabili za šolsko kuhinjo. V jeseni bomo uredili tudi toplo gredo, v kateri bomo sami pri-

delovali sadike. Tudi najboljšo pionirsko zadrugo v občini bomo obiskali. Sklenili smo, da se bo naša zadruga imenovala Šolska zadruga "ROG".

Prav tako smo pionirji počastili dan žena z igrico "VE-DEŽ", petjem in recitacijami. Naše mamice so bile prav zadovoljne.

Organizirali smo tudi, da nam bodo tovariši partizani enkrat tedensko pripovedovali o dogodkih med NOV.

Francka Černe
učenka VII. razreda
osnovne šole v Črmošnjicah

Pisma naših najmlajših bralcev

Iz tedna v teden jih odlagamo, ta pisma naših najmlajših bralcev, pionirjev in pionirk, pa tudi mladincev iz raznih krajev. Zal nam vedno primanjkuje prostora, ker smo zaradi pomanjkanja finančnih sredstev prisiljeni stalno izhajati povprečno le na osmih straneh. Povsod v okraju so se pionirji vključili v Jugoslovanske pionirske igre, povsod pridno delajo, v šoli in izven nje hočejo pokazati, kaj vse znajo. Objavljamo nekaj skrajšanih pism, vse mlade dopisnike pa lepo pozdravljamo!

UREDNIŠTVO LISTA

osemletke pomenili o delu krožkov, sklenili pa so tudi, da bodo imeli posamezni razredi vsakih 14 dni razredne seitanke, na katerih bodo razpravljali predvsem, kako popraviti slabe ocene. Krožki, ki lepo napredujejo so: recitacijski, lutkovni, likovni, šahovski, gospodinjiski, taborniški, tehnični in fotografski. Stab odreda bo imel sestanek vsak mesec. Na teh sestankih bodo ocenjevali delo odreda.

Jelka Strajnar

Kako popraviti slabe ocene

Na zadnjem odrednem pionirskem sestanku so se učenci višjih razredov trebanjske

V sevniški občini: nov aktiv na Kalu

V začetku tega meseca se je zbralo v osnovni šoli na Kalu nekaj fantov in deklet, ki so tudi ustanovili mladinski aktiv. Na prvem sestanku so izvolili sekretariat in sklenili, da bodo preštudirali statut LMS, organizirali bodo pisne vaje, prirejali izlete, sodelovali pri občinskih mladinskih akcijah, v jeseni in čez zimo pa nameravajo nastudirati igro. Ločili so se polni volje za delo in sklenili, da bodo v organizacijo pritegnili še druge mladince in mladinke, ki jih ni bilo na ustanovnem sestanku.

-re-

Prizadevni šolarji na Raki

Tudi pionirji z Rake tekmujejo v Jugoslovanskih pionirskih igrah. Za praznik žena so izvedli Pokaži, kaj znaš, kjer so najboljši bili nagrajeni. Za praznik žena je dramski krožek nastudiral "Veselo igro o žalostni princesi". Pri tej prireditvi je presenetilo domače prosvetno društvo z novimi zavesami. Pohvale vredno je tudi delo članic DPM, ki so na šolskem vrtu uredile toplo gredo in tudi drugače pomagale mladim združnikom. Pionirji se izživljajo tudi na športnem igrišču, ki so si ga uredili sami.

I. Z.

Obiskali smo onemogle na Impolci

Da bi se seznanili z lepota naših krajev, prirejajo učenci artistske šole skupne popoldanske izlete s kolesi. Na enem takih izletov so učenci obiskali tudi Dom onemoglih na Impolci. Starčki so bili zelo hvaležni za obisk in več dijakov se je tudi z njimi fotografiralo na toplim pomladanskem soncu.

Občinski mladinski komite iz Sevnice je za vodstva aktivov na Radni 18. in 19. aprila organiziral seminar, ki se ga je udeležilo 32 predsednikov in sekretarjev aktivov. Zaključna anketa je povedala, da je seminar uspel. Razšli smo se z vero, da bo naše delo odselej bolj uspešno. Z pomočjo se zahvaljujemo tovarišema Francetu Permetu in Jožetu Bogoviču.

Mladi šahisti iz Sentjanža so marljivo šahirali. Na občinskem tekmovanju v Krmelju so poželi lep uspeh: nižja skupina je osvojila prvo, višja skupina pa tretje mesto. Pionirski odred Milan Majcen v Sentjanžu.

Pionirji v Šentrupertu so krepko poprijeli

Pionirji šentruperske šole sodelujejo pri Jugoslovanskih pionirskih igrah in v tekmovanju Moj kraj včeraj, danes n jutri. Preteklost svojega kraja so s pomočjo odraslih že precej spoznali. Uredili so si tudi steno, kjer berejo razne sestavke o partizanih in zgodovini Šentruperta in okolice. Pionirji so uredili šolski vrt, zdaj pa urejajo pionirski park. Popravili bodo še zanemarjeno športno igrišče in uredili otroško igrišče. Okrog šole je

vsak dan kaj novega, kar kaže, da bi pionirji radi najprej v okolici šole pokazali, kakšen naj bi bil njihov kraj v prihodnosti.

D. Z.

Fantje iz Mirne peči

ki so pri vojakih v Nišu, pri srčno pozdravljajo ob mednarodnem prazniku dela vse kolektive kakor tudi bralce našega lista, domače in mladino, želeč jim nadaljnjih delovnih uspehov. Matija Slak, Frano Pirnar, Alojz Smrke in Frano Jara.

OPRAVLJAMO VSA MIZARSKA DELA IN SE PRIPOROČAMO SVOJIM STRANKAM ZA NADALJNJA NAROČILA!

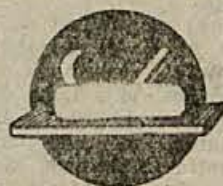
NAJ ŽIVI 1. MAJ!

Splošno mizarstvo DVOR pri Žužemberku

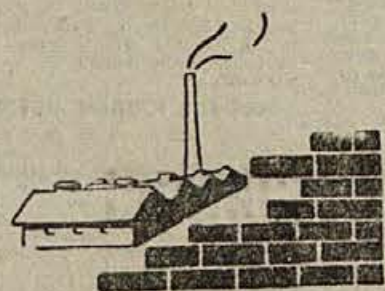
DELOVNI KOLEKTIV

SPLOŠNEGA MIZARSKEGA PODJETJA »PODGORJE« - ŠENTJERNEJ

čestita za praznik dela vsem delovnim ljudem naše socialistične domovine in jih pozdravlja!

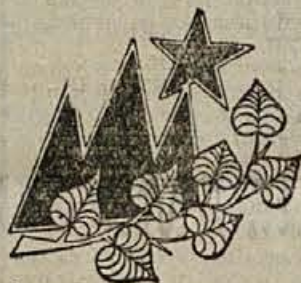

Za 1. maj — naš skupni praznik, ko proslavljamo zmage delavskega razreda vsega sveta, pošiljamo pristrčne pozdrave in čestitke!

Opekarna Zalog PRI NOVEM MESTU

Z VARČEVANJEM BOSTE USTVARILI NAJTRDNJEŠO PODLAGO ZA BLAGINJO IN SREČO VSAKE DRUŽINE!

Komunalna banka NOVO MESTO

POZDRAVLJA SVOJE KOMITENTE, PIONIRJE-VARČEVALCE IN VSE DELOVNO LJUDSTVO NAŠEGA OKRAJA, ŽELEČ PRIJETNE PRVOMAJSKE PRAZNIKE

TRGOVSKO PODJETJE »POTROŠNIK« ČRNOMELJ

NUDI POTROŠNIKOM VELIKO IZBIRO BLAGA TER SE JIM PRIPOROČA ZA NAKUP!

Pristrčne voščila za 1. maj!

Prvomajske čestitke brežških kolektivov:

KMETIJSKA ZADRUGA, BREŽICE

se pridružuje čestitkam in pozdravom naših delovnih kolektivov za praznik dela, hkrati pa pozdravlja vse kmetovalce na svojem območju

PREMOGOVNIK IN GLINOKOP

GLOBOKO PRI BREŽICAH

POZDRAVLJA ZA 1. MAJ DELOVNEGA CLOVEKA NA PODEZELJU IN V MESTU TER OB TEJ PRILOŽNOSTI ŽELI NADALJNJIH USPEHOV!

VELIKO IZBIRO BLAGA IN NIZKE CENE NUDI TRGOVSKO PODJETJE »K R K A« - BREŽICE

TER ČESTITA VSEM BREŽICANOM IN OSTALEMU PREBIVALSTVU NAŠE REPUBLIKE ZA PRAZNIK DELA

■ Naj živi 1. maj — praznik dela!
■ Naj živi delovno ljudstvo FLRJ!

ŽTP LJUBLJANA — obrat za popraviljanje voz, Dobova

PRIPOROČAMO SE ZA NAKUP V NAŠIH POSLOVALNICAH IN ČESTITAMO SVOJIM STRANKAM IN OSTALIM DRŽAVLJANOM FLRJ ZA 1. MAJ

»LJUDSKA POTROŠNJA« BREŽICE

CENJENE ODJEMALCE, DOBAVITELJE IN VSE STRANKE KAKOR TUDI OSTALO PREBIVALSTVO OBČINE TOPLO POZDRAVLJA ZA 1. MAJ

MIZARSKO PODJETJE DOBOVA

DELOVNI KOLEKTIV

Splošne bolnišnice Brežice

POŠILJA PLAMTEČE POZDRAVE Z NAJBOLJŠIMI ŽELJAMI ZA NADALJNI NAPREDEK IN PROCVIT NAŠE DOMOVINE!

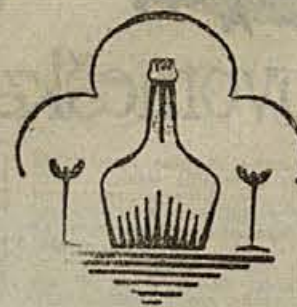
KOLEKTIV Kolodvorske restavracije Brežice

Z OBRATOMA KAVARNA IN GOSTILNA V DOBOVI

ŽELI VSEM SVOJIM GOSTOM PRIJETNO PRVOMAJSKO PRAZNOVANJE

TRGOVSKO IN IZVOZNO PODJETJE

»VINO« BREŽICE

Naša vina poznajo po vsej domovini in tudi izven njenih meja! Priprajate se o temi! Delovnemu ljudstvu Spod. Posavja, Dolenjske in Bele krajine — pristrčne čestitke za praznik dela!

Gradbeno podjetje »Gradbenik« BREŽICE

ŽELI ZA 1. MAJ VSE NAJBOLJŠE VSEM DELOVNIM KOLEKTIVOM V INDUSTRIJI, PODJETJIH, USTANOVAM IN POSAMEZNIKOM

PRIPOROČAMO SE IN ČESTITAMO ZA PRAZNIK DELA

»AGROSERVIS« BREŽICE

DELAVSKE BORBENE POZDRAVE VSEM PROIZVAJALCEM

TOVARNA POHIŠTVA BREŽICE

ŽIVEL 1. MAJ — PRAZNIK DELOVNEGA LJUDSTVA VSEGA SVETA

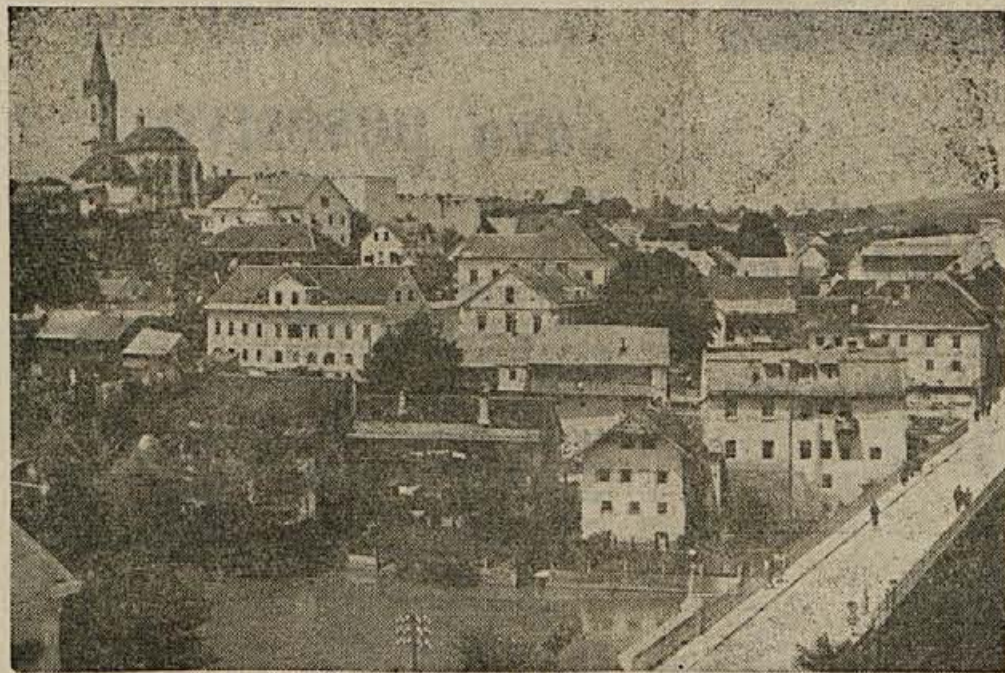
Kmetijsko gozdarsko posestvo, Brežice

VSEM KMETIJSKIM IN GOZDNIM DELAVCEM, USLUŽBENCEM IN STROKOVNIAKOM PRISTRČNE ČESTITKE ZA 1. MAJ IN ŽELJE ZA NADALJNJE DELOVNE USPEHE

Občinski ljudski odbor Brežice

- Občinski odbor SZDL
  - Občinski odbor ZB
  - Občinski komite ZKS
  - Občinski odbor RK
  - ter ostale množične organizacije in društva
- Naj živi proletariat vsega sveta!

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR

Novo mesto

Prvomajski pozdrav

vsem delavcem in uslužbencem v delovnih kolektivih, vsem tovarišem in tovarišicam, ki delajo v organih naših komun, prosvetnih, zdravstvenih in kulturnih ustanovah, v prometu, obrti, gostinstvu in turizmu, vsem zadrugnikom in drugim kmetom, naši mladini, tovarišem v vrstah LM in JLA

OKRAJNI KOMITE ZKS - OKRAJNI ODBOR SZDL -
OKRAJNI KOMITE LMS - OKRAJNI ODBOR ZB -
OKRAJNI ODBOR ZROP - OKRAJNI ODBOR ZVVI -
OKRAJNI SINDIKALNI SVET IN OSTALE MNOŽIČNE ORGANIZACIJE

»ŽITO«

LJUBLJANA - skladišče
NOVO MESTO

POŠILJA TOPEL PRVOMAJSKI POZDRAV
PREBIVALCEM NAŠEGA OKRAJA

Delovni kolektiv »KREMEN«

NOVO MESTO

ČESTITA IN POZDRAVLJA ZA 1. MAJ VSE
DELOVNO LJUDSTVO NAŠE DOMOVINE

Okrajni zavod za socialno zavarovanje v Novem mestu

s podružnicami v Črnomlju,
Brežicah, Krškem in izpostavo
v Sevnici

ČESTITA ZA 1. MAJ, PRAZNIK DELOVNEGA
LJUDSTVA, VSEM ZAVAROVANECM, KMETIJSKIM
ZAVAROVANECM, UPOKOJENCEM IN
NJIHOVIM SVOJCEM

NAJ ŽIVI IN SE RAZVIJA NERAZDRUŽNA ZVEZA
DELAVCEV, KMETOV IN LJUDSKE INTELIGENCE V
SOCIALISTIČNI FLRJI!

Občinski ljudski odbor Novo mesto

Občinski komite ZKS - Občinski odbor SZDL - Občinski komite LMS - Občinski odbor ZB - Občinski odbor ZVVI - Občinski odbor ZROP in ostale množične organizacije

ZADRUŽNA HRANILNICA IN POSOJILNICA NOVO MESTO

ČESTITA VSEM KMETIJSKIM ZADRUGAM IN
KMETIJSKIM POSESTVOM, KAKOR TUDI OSTALIM
STANKAM IN POSLOVNIM PRIJATELJEM

Delovni kolektiv

»Elektro« NOVO MESTO

ČESTITA ZA 1. MAJ VSEM DELOVNIM LJUDEM
DOLENJSKE, SPOD. POSAVJA IN BELE KRAJINE
TER SE SE NAPREJ TOPLO PRIPOROČA

POZDRAVLJAMO VSE KOLEKTIVE V NAŠI OBČINI IN JIM ŽELIMO PRILETNO PRVOMAJSKO PRAZNOVANJE

»Obrtnik«

LJUBLJANA
obrat
NOVO MESTO

PRIPOROČAMO SVOJE ČEVLJARSKE, KROJAŠKE IN ŠIVILJSKE USLUGE

UPRAVA ZA CESTE LRS - TEHNIČNA SEKCIJA NOVO MESTO

POZDRAVLJA ZA 1. MAJ VSE CESTARJE, CESTNE DELAVCE IN OSTALO DELOVNO LJUDSTVO Z ŽELJO, DA BI SE SE NAPREJ TRUDILI ZA RAZVOJ SOCIALIZMA

»KERAMIKA« Novo mesto

proizvaja peči in kamine, šamotaj material, azbestne tlakovce in opravlja montažo lastnih proizvodov!

Za delavski praznik - 1. MAJ - iskrene čestitke vsem kolektivom v podjetjih, tovarnah in ustanovah

VSEM SVOJIM ČLANOM, PODJETJEM, USTANOVAM IN DELOVNIM KOLEKTIVOM POŠILJA TOPLE PRVOMAJSKE POZDRAVE

Okrajni odbor Rdečega križa

NOVO MESTO

Kmetijska zadruga NOVO MESTO

čestita za 1. maj članom zadruga in ostalemu delovnemu ljudstvu

SGP »PIONIR«

NOVO MESTO

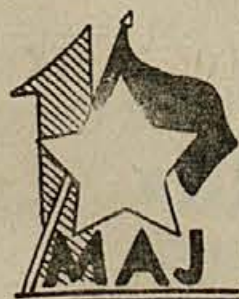
Pozdrav prvemu maju,

ki ga šestnajsto leto proslavljamo v svobodni Jugoslaviji, ki so jo ustvarjalni naporu resnično združenih narodov naše socialistične skupnosti popolnoma preobrazili

Naj se krepki in razvija enotnost jugoslovanskih narodov in enotnost naših delovnih ljudi v skupnih naporih za zgraditev socializma, za mir in enakopravno sodelovanje vseh narodov sveta

Vodna skupnost Dolenjske

PRISRČNE POZDRAVE VSEM DELOVNEMU LJUDSTVU NAŠEGA OKRAJA

Okrajna zveza kmetijskih zadrug NOVO MESTO

POZDRAVLJA ZA 1. MAJ VSE ZADRUŽNIKE, AKTIVE MLADIH ZADRUŽNIKOV, ŽENE ZADRUŽNICE IN VSE NAPREDNE KMETOVALCE Z ŽELJO, DA BI TUDI V BODOČE DOSEGALI LEPE DELOVNE USPEHE

1. MAJ, mednarodni praznik dela, POZDRAVLJAJO:

AVTOPREVOZNIŠTVO
tovorni in avtobusni promet

»Gorjanci«

STRAŽA, NOVO MESTO

s poslovalnicami: Novo mesto, Ljubljana, Zagreb, Beograd, Šibenik, Sarajevo in zastopstva: Reka, Osijek, Novi Sad

PRIPOROČA SVOJE TRANSPORTNE USLUGE IN ISKRENO ČESTITA VSEM DELOVNIM LJUDEM NAŠE SOCIALISTIČNE DOMOVINE ZA 1. MAJ — PRAZNIK DELA!

Prvovrstne
mesne
izdelke,
vsak dan
sveže meso
nudi

Mesarija

Novo mesto

TOPLE PRVOMAJSKE
POZDRAVE Z NAJBOLJ-
ŠIMI ŽELJAMI VSEM
KOLEKTIVOM V NAŠEM
OKRAJU

Kmetijsko gozdarsko

NOVO posestvo MESTO

Z GOZDNIMI OBRATI: Novo mesto, Straža, Poljane, Crmošnjice, Crnomelj in KMETIJSKI OBRATI: Novo mesto, Senti-
Jernej, Trška gora, Poljane, Crmošnjice — pozdravlja vse kmetovalce državnega in privatnega sektorja, želeč jim mnogo delovnih uspehov, hkrati pa čestita za 1. maj

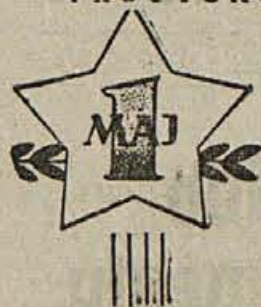

TRGOVSKO PODJETJE

»Železnina«

Novo mesto

POZDRAV
MEDNARODNEMU
PRAZNIKU
DELA

s svojimi poslovalnicami zalaga tržišče z železninskimi in gradbenim materialom, avtomobili in avtomaterialom ter gospodinjskimi stroji

DELOVNI
KOLEKTIV

ZDRAVILIŠČA Dolenjske Toplice

ZELI PREBIVALCEM DOLENJSKE, SPODNJEGA POSAVJA IN BELE KRAJINE PRIJETNO PRVOMAJSKO PRAZNOVANJE TER JIH VABI V SVOJ GOSTINSKI LOKAL, KJER BODO HITRO IN DOBRO POSTREŽENI. TERMALNE KOPELI

Naj živi in se razvija naša solidarnost v prizadevanjih za mednarodno sodelovanje, naš boj za mir in zmago vseh naprednih in miroljubnih narodov za nove odnose med ljudmi in narodi!

»Kovinar«

NOVO MESTO

Elektrotehnično podjetje - Novo mesto

CENJENE
STRANKE IN
VSE DELOVNO
LJUDSTVO
POZDRAVLJAMO
ZA 1. MAJ

ELEKTROINSTALACIJE
ELEKTROMEHIKA
AVTOELEKTRIKA

NUDIMO
TAPETNIŠKE
IN DEKORATERSKE
USLUGE TER
ČESTITAMO ZA
PRAZNIK DELA

Tapetništvo in
dekoraterstvo

NOVO MESTO
PARTIZANSKA 13

SVOJE STRANKE, ODJEMALCE IN DOBAVITELJE POZDRAVLJA IN JIM ČESTITA ZA NAŠ DELAVSKI PRAZNIK — 1. MAJ

Trgovsko podjetje

Straža

DELU ČAST
IN OBLAST!

Splošne bolnišnice

NOVO
MESTO

POZDRAV VSEM
SORODNIM KOLEKTI-
VOM NAŠE STROKE,
KATERIM ŽELIMO
NOVIH USPEHOV
V SOCIALISTIČNI
GRADITVI

Čestita
vsem delovnim
ljudem za
1. maj in jim želi
nadaljnjih uspehov
pri graditvi naše
socialistične
domovine

Okrajna kmetijsko- gozdarska zbornica

Novo mesto

Pozdrav prvemu maju, velikemu prazniku delovnih ljudi naše domovine in vsega sveta

Kmetijska zadruga Dolenjske Toplice

s področno upravo STRAŽA in URŠNA SELA

POZDRAVLJA KMETOVALCE NA SVOJEM OBMOČJU TER JIM ISKRENO ČESTITA ZA DELAVSKI PRAZNIK

Skrb za ljudi je in
ostane v socializmu
najvažnejša stvar!

SVOJIM GOSTOM
ČESTITAJO

»MAJOLIKA« Gostinsko podjetje STRAŽA

z obratoma LOVEC
v Dolenjskih Top-
licah ter SREBOT-
nik v Straži

Lani smo dosegli lepe uspehe, letos pa moramo narediti še odločnejše korake za dvig kmetijske proizvodnje v Suhi krajini

Kmetijska zadruga Žužemberk

PRVOMAJSKI POZDRAV VSEM KMETOVALCEM,
KI Z ZADRUGO SODELUJEJO

Kolektiv trgovskega podjetja

»SUHA KRAJINA«, DVOR

s poslovalnicami »GRAD« in »SLAP«, Žužemberk, Dvor, Ajdovec, Šmilhel in Sela Šumberk

se še nadalje priporoča strankam za naklonjenost, hkrati pa jim želi prijetne prvomajske praznike

ZIDARSKO PODJETJE »Remont«
ŽUŽEMBERK

priporoča svoje usluge ter pozdravlja prebivalstvo Suhe krajine in vse občine

Krepimo, spopolnjujmo in nadalje razvijamo delavske svete in druge samoupravne organe proizvajalcev

Iskrene
čestitke
z najboljšimi
željami

GOSTIŠČE NA TRGU
ŽUŽEMBERK in
MESARIJA
ŽUŽEMBERK

Za delavski praznik —
1. maj čestita

Železniško transportno podjetje

NOVO MESTO

S SVOJIMI OBRATI:

Sekcija za vzdrževanje proge,
Novo mesto
Sekcija za vleko, Novo mesto
Prometna sekcija, Grosuplje
Sekcija za V in TK naprave,
Novo mesto

Naj se krepi in razvija enotnost jugoslovanskih narodov in enotnost naših delovnih ljudi v skupnih naporih za zgraditev socializma, za mir in enakopravno sodelovanje vseh narodov sveta

DELOVNI KOLEKTIV
tovarne zdravil

POZDRAVLJA ZA 1. MAJ VSE KOLEKTIVE V PODJETJIH IN USTANOVAH, PRIPADNIKE JLA, NASO MLADINO, KMETOVALCE IN OSTALO DELOVNO LJUDSTVO

K R K A

Novo mesto

VSEM RUDARJEM NASE SOCIALISTIČNE DOMOVINE
KAKOR TUDI OSTALIM LJUDEM POSILJA ISKRENE
PRVOMAJSKE ČESTITKE

kolektiv **RUDNIKA
KANIŽARICA**

Pozdravi iz občine Črnomelj:

BELOKRANJSKO GRADBENO PODJETJE

ČRNOMELJ

VSE NASE POSLOVNE PRIJATELJE ZNANCI
IN INVESTITORJE TOPLO POZDRAVLJAMO ZA
PRAZNIK DELA - 1. MAJ - IN SE JIM SE
NADALJE PRIPOROČAMO ZA ZAUPANJE IN
NAKLONJENOST

**Kmetijska zadruga
ČRNOMELJ**

s proizvodnimi okoliši

POZDRAVLJA IN ČESTITA ZA 1. MAJ
VSEM ZADRUŽNIKOM, KMETOVALCEM,
KI Z ZADRUGO POGODBENO SODELU-
JEJO, AKTIVOM MLADIH ZADRUŽNIKOV
IN ŽENAM ZADRUŽNICAM

Delovni kolektiv

»**BELT**«

**BELOKRANJSKE ŽELEZO-
LIVARNE IN STROJNE
TOVARNE, ČRNOMELJ**

POZDRAVLJA VSE SORODNE KOLEKTIVE SVO-
JE STROKE, KATERIM ŽELI NOVIH USPEHOV
V SOCIALISTIČNI GRADITVI

Pozdravljamo velike uspehe socialistične graditve v naši domovini ter čestitamo
prebivalcem naše občine za praznik dela

Občinski ljudski odbor Črnomelj

OBČINSKI KOMITE ZKS • OBČINSKI
ODBOR SZDL • OBČINSKI KOMITE LMS
• OBČINSKI ODBOR ZB • OBČINSKI
ODBOR ZVVI • OBČINSKI ODBOR ZROP
IN OSTALE MNOŽIČNE ORGANIZACIJE

Naj živi in se razvija mednarodna so-
lidarnost delavskega razreda!
Naj živi 1. maj - praznik dela!

**KNJIGOVODSKI CENTER
ČRNOMELJ**

**KLAVNICA IN MESARIJA
ČRNOMELJ**

**PARNA PEKARNA
ČRNOMELJ**

**BRIVSKO FRIZERSKO POD-
JETJE ČRNOMELJ**

Čestitkam se pridružuje

**PREHRAMBENA
INDUSTRIJA**

»**BELSA**«
ČRNOMELJ

SOVOJE KVALITETNE
IZDELKE PRIPOROČA

**TOVARNA
PLETENIN**

»**BELOKRANJKA**«
ČRNOMELJ

IN ČESTITA ZA PRAZNIK DELA VSEM SVOJIM
POSLOVNIM PRIJATELJEM IN ZNANECM KA-
KOR TUDI POTROŠNIKOM

Prvomajski pozdrav vsem delovnim ljudem v našem okraju

Opekarna Kanižarica

Pozdravljamo prvi maj, veliki praznik
delovnih ljudi naše domovine in vse-
ga sveta

»**ZORA**« lesna
predelovalna
industrija
ČRNOMELJ

**GOSTINSKO PODJETJE
ČRNOMELJ**

s svojimi poslovalnicami

čestita svojim gostom za delavski pra-
znik in se jim še nadalje priporoča
za obisk

Kolektivi trebanjske občine čestitajo:

**GRADBENO
PODJETJE
Z REMONTOM**

MIRNA NA DOLENJSKEM

Izvršujemo vsa v stroko
spadajoča dela hitro, so-
lidno in po zmernih ce-
nah ter se priporočamo

Naj živi
mednarodni
praznik dela!

**KMETIJSKA
ZADRUGA Tržišče**
Z OMEJENIM JAMSTVOM

POZDRAVLJA VSE NAPREDNE KMETOVALCE
NA SVOJEM OBMOČJU IN JIM ŽELI KAR NAJ-
VEČ USPEHOV PRI NJIHOVEM DELU

Kvalitetni izdelki - nizke cene

»**DANA**«

destilacija, tovarna likerjev, sadnih sokov,
promet z vinom, pivom in gostinstvo

MIRNA na Dolenjskem

čestita vsem svojim strankam za 1. maj in se
priporoča

Trgovsko obrtno podjetje

»**Naši izdelki**«

MOKRONOG

PRIPOROČA SVOJE IZDELKE IN ČESTITA SVO-
JIM ODJEMALCEM ZA PRAZNIK DELA

Cenjenim odjemalcem se priporoča in jim
čestita

TRGOVSKO
PODJETJE

»**GRADIŠČE**«

TREBNJE

ZA 1. MAJ IN OBCINSKI PRAZNIK
15. MAJ ČESTITA IN POZDRAVLJA

TRGOVSKO PODJETJE

TREBNJE

z vsemi poslovalnicami

Delovni kolektiv

Opekarne Prelesje

čestita in pozdravlja vse svoje odjemalce, poslovne
prijatelje in znance kakor tudi delovno ljudstvo
FLR Jugoslavije

Boj za mir in ustvarjalno sožitje med narodi sveta že začelja kazati vidne uspehe,
zato naj živi mednarodna solidarnost proletariata vseh dežel sveta

Občinski ljudski odbor Trebnje

Občinski odbor SZDL - Občinski komite ZKS - Občinski
komite LMS - Občinski odbor ZB - Občinski odbor ZVVI -
Občinski odbor ZROP - Občinski svet Svoboda in PD - Občins-
ki odbor RK - Občinska gasilska zveza - Občinski odbor
DPM in Občinska strelska zveza

iskrene prvomajske čestitke z najboljšimi željami vsem
občanom

**Zadružniki,
napredni kmetovalci,
aktivni mladih zadružnikov,
žene zadružnice**

sprejmite iskrene prvomajske čestitke z željo, da
bi še nadalje pri svojem delu dosegali kar naj-
večje uspehe

**KMETIJSKA
ZADRUGA**

Trebnje na Dolenjskem

s proizvodnimi okoliši:

**Trebnje, Mokronog, Mirna,
Šentrupert, Trebelno, Dobr-
nič, Šentlovrenc**

ter s kmetijskimi posestvi in delovišči:

**Mala Loka, Mirna, Mokra-
nog, Jezero**

MIZARSKO PODJETJE

»**HRAST**«

ŠENTLOVRENC

serijsko izdeluje raztegljive mize in vitrine
ter opravlja vse mizarne usluge

Pridružujemo se čestitkam delovnih kolektivov
za 1. maj

POZDRAVLJAMO VSE KOLEKTIVE V NASI
OBCINI IN JIM ŽELIMO PRIJETNO PRVOMAJSKO
PRAZNOVANJE

**Knjigovodski
center Trebnje**

**KROJAŠKO PODJETJE TREBNJE
MLJARSKO PODJETJE TREBNJE
PEKARIJA TREBNJE**

Videm-Krško: prvomajske čestitke

OPRAVLJAMO VSA MIZARSKA DELA IN CESTITAMO DELOVNIM LJUDEM NAŠE FLRJ ZA 1. MAJ

**Splošno mizarstvo
VIDEM-KRŠKO**

ISKRENE PRVOMAJSKE CESTITKE Z NAJBOLJŠIMI ŽELJAMI ZA NADALJNI GOSPODARSKI PROCVET NAŠE DEZELJE

**RUDNIK
RJAVEGA
PREMOGA**

SENNOVO

PRISRČNO CESTITAMO IN ŽELIMO NADALJNJIH USPEHOV V PRID SKUPNOSTI, DELOVNIH KOLEKTIVOV IN NJIH CLANOV. S TO ŽELJO POZDRAVLJAMO PREBIVALCE OBČINE VIDEM-KRŠKO ZA 1. MAJ

**Občinski
ljudski
odbor**

Videm-Krško

OBČINSKI ODBOR SZDL — OBČINSKI KOMITE ZKS — OBČINSKI KOMITE LMS — OBČINSKI ODBOR ZB — OBČINSKI ODBOR ZROP — OBČINSKI ODBOR ZVVI — OBČINSKI ODBOR RK — OBČINSKA GASILSKA ZVEZA — OBČINSKI ODBOR DPM

Cenjenim gostom čestita za 1. MAJ in se jim priporoča

GOSTINSKO PODJETJE
**„GOSTILNA pri MOSTU“
SENOVO**

Gradbeno podjetje

**»SAVA«
VIDEM-KRŠKO**

pošilja tople prvomajske pozdrave vsem sorodnim kolektivom, zlasti pa delovnemu ljudstvu Spod. Posavja, želeč novih uspehov v gospodarstvu in na ostalih področjih

SVOJIM GOSTOM SE SE NADALJE PRIPOROČAMO ZA OBISK IN CESTITAMO ZA 1. MAJ

**GOSTILNA
»POD LIPO«
BREŠTANICA**

VSA V STROKO SPADAJOČA DELA OPRAVIMO HITRO, SOLIDNO IN PO ZMERNIH CENAH. PREPRIČAJTE SE!

**Mizarska
delavnica
BREŠTANICA**

**Naj živi
prvi maj
— naš
delavski
praznik!**

ZA 1. MAJ CESTITAMO VSEMU PREBIVALSTVU OBČINE, DELOVNIM KOLEKTIVOM, ORGANIZACIJAM IN DRUŠTVOM TER POZDRAVLJAMO NJIHOVA PRIZADEVANJA ZA NAPREDEK!

**Komunalno
podjetje
VIDEM-KRŠKO**

**Kmetijska zadruga
V KOSTANJEVICI NA KRKI**

POZDRAVLJA IN CESTITA ZA PRAZNIK DELA SVOJIM CLANOM IN OSTALEMU PREBIVALSTVU NA SVOJEM OBMOČJU!

KO VNOMIC PROSLAVLJAMO 1. MAJ, Z RADOSTJO UGO-TAVLJAMO VELIKE GOSPODARSKE USPEHE V INDUSTRIJI IN KMETIJSTVU. VSEM DELOVNIM KOLEKTIVOM V PODJETJIH IN USTANOVAH OB TEJ PRILIZNOSTI ISKRENO CESTITAMO

POZDRAVLJAMO VSE DELOVNO LJUDSTVO NAŠEGA OKRAJA IN OBČINE, HKRATI PA SE PRIPOROČAMO IN CESTITAMO

**KMETIJSKA ZADRUGA
BREŠTANICA**

PRIPOROČAMO SVOJE USLUGE IN POZDRAVLJAMO SVOJE STRANKE KAKOR TUDI OSTA-LO PREBIVALSTVO DOLENJSKE, SPODNJEGA POSAVJA IN BELE KRAJINE

**Splošna
obrtna
kovinarska
zadruga
VIDEM-KRŠKO**

**ŽIVEL 1. MAJ — PRAZNIK DELAVCEV
VSEGA SVETA!**

PRIPOROČAMO SE SE NADALJE ZA NAROČILA IN CESTITAMO ZA DELAVSKI PRAZNIK — 1. MAJ

**Valvasorjeva
tiskarna
Videm-Krško**

**Konfekcija papirja
VIDEM-KRŠKO**

CESTITA VSEM DELOVNIM LJUDEM, PROIZVODNIM PODJETJEM, POSLOVNIM PRIJATELJEM IN OSTALIM DRŽAVLJANOM NAŠE DOMOVINE ZA NAŠ VELIKI PRAZNIK — 1. MAJ

TRGOVSKO PODJETJE **»PRESKRBA«
SENOVO**

ISKRENE CESTITKE Z NAJBOLJŠIMI ŽELJAMI ZA PRAZNIK DELA!

SKUŠA V VSEM ZADOVOLJITI POTROŠNIKE IN SE PRIPOROČA

»TRANSPORT« VIDEM-KRŠKO

PREVOZ POTNIKOV IN BLAGA, SERVISNE STORITVE ZA MOTorna VOZILA, PRESKRBA Z GORIYOM IN MAZILI SE PRIDRUŽUJE CESTITKAM OSTALIH DELOVNIH KOLEKTIVOV ZA 1. MAJ IN ŽELI VSEMU DELOVNEMU LJUDSTVU NADALJNJIH USPEHOV PRI DELU!

CESTITAMO VSEMU PREBIVALSTVU OBČINE IN DELOVNIM KOLEKTIVOM, ŽELEČ NOVIH ZMAG V VSEJ DEJAVNOSTI DRUŽBENO-GOSPODARSKEGA ŽIVLJENJA NA VSEH DELOVNIH MESTIH, KJER SE BIJE BOJ ZA NADALJNJO RAST NAŠE DRUŽBE, ZA NADALJNJO KREPITEV NAŠEGA GOSPODARSTVA, ZA SOCIALIZEM IN ZA MIR NA SVETU

Občinski ljudski odbor

OBČINSKI ODBOR SZDL
OBČINSKI KOMITE ZKS — OBČINSKI KOMITE LMS — OBČINSKI ODBOR ZB — OBČINSKI ODBOR ZROP — OBČINSKI ODBOR ZVVI — OBČINSKI SVET SVOBOD IN PD — OBČINSKI ODBOR RK — OBČINSKA GASILSKA ZVEZA — in ostale organizacije in društva

**SE
VNICA**

Čestitke kolektivov ObLO SEVNICA:

PREBIVALSTVU NA OBMOČJU ZADRUGE PRISRČNO CESTITA ZA 1. MAJ

**Kmetijska
zadruga
Šentjanž**

CESTITKAM SE PRIDRUŽUJEJO:
Krajevni odbor — Krajevni odbor SZDL — Krajevni odbor ZB — Osnovna organizacija ZKS — Vaški aktiv LMS — Krajevni odbor ZVVI — Krajevni odbor ZROP — Prosvetno društvo »Milan Majcen« — Krajevni odbor RK — Gasil. društvo — Lovska družina — Društvo prijateljev mladine

V želji, da trud delovnega človeka, ki ga vlaga za nenehni dvig življenjske ravni, ne bo zaman, da nam vsem omogoči lepši jutrišnji dan, prisrčno čestitamo za delavski praznik — 1. maj

**KOMUNALNO
PODJETJE**

**»KOMUNALA«
SEVNICA**

TRGOVSKO IN OBRITNO PODJETJE

»SLOGA« - SEVNICA

s svojimi poslovalnicami in obrati čestita vsem državljanom naše socialistične domovine za praznik dela!

»JUGOTANIN«

PROIZVODNJA HRASTOVEGA IN KOSTANJEVEGA EKSTRAKTA

SEVNICA

POZDRAVLJA DELOVNE KOLEKTIVE IN POSAMEZNIKE, KI SI PRIZADEVAJO ZA ČIM HITREJŠI RAZVOJ SOCIALIZMA, TER JIM VOŠČI ZA PRVOMAJSKE PRAZNIKE!

**Kmetijska
zadruga**

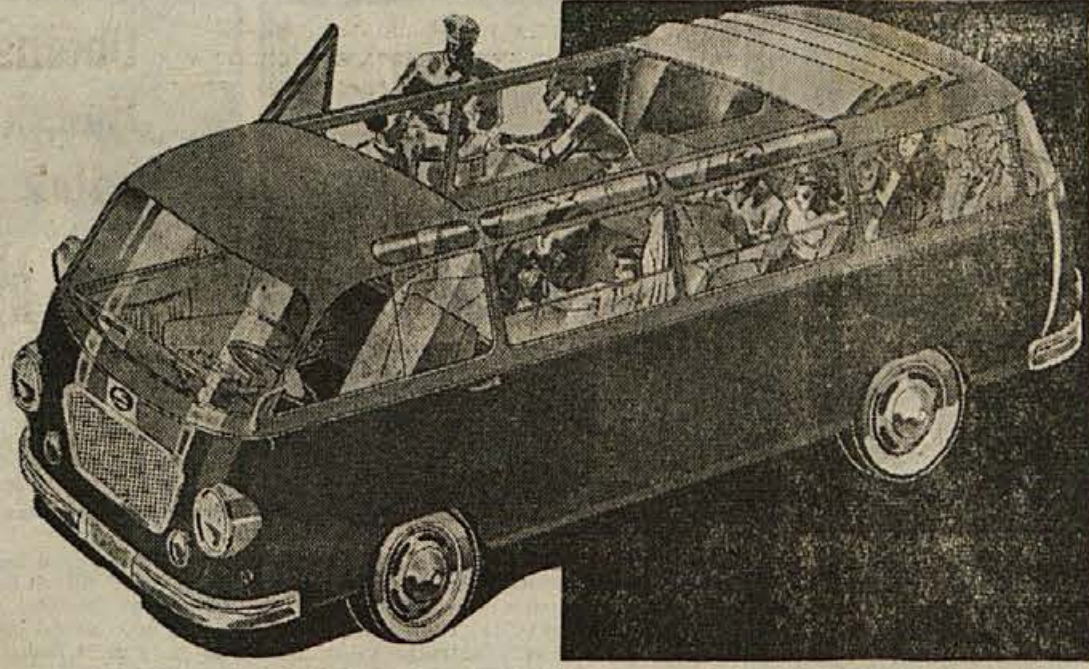
SEVNICA OB SAVI

Z združenim kmetijskim obratom in priključenimi zadrugami

CESTITA ZA 1. MAJ Z ŽELJO ZA SE PLODNEJŠIMI USPEHI NA VSEH TORIŠČIH BORBE ZA GOSPODARSKI NAPREDEK IN BLAGI-NJO NAŠEGA DELOVNEGA ČLOVEKA!

Industrija motornih vozil

**IMV 1000-TURIST – IMV 1000-KOMBI
– IMV 1000-SERVIS – IMV 1000-SANITET – IMV 1000-KURIR**

PRVI MAJ POZDRAVLJAMO Z NEŠTETIMI NOVIMI USPEHI! DOSEGLI SMO JIH KLJUB OGORNMIM TEZAVAM, NA KATERE SMO NALETALI NA TEJ POTI, KER SMO BILI TRDNO ZDRUŽENI V VSEH NAŠIH NAPORIH ZA ZGRADITEV NOVEGA, SREČNEJŠEGA ŽIVLJENJA V SOCIALISTIČNI DOMOVINI!

NOVO MESTO

Čestitke podjetij in ustanov ObLO NOVO MESTO

IZBRANA JEDILA – RAZNOVRSTNE PIJACE –
TERMALNE KOPELI – SPORTNI BAZEN

Zdravilišče ŠMARJEŠKE TOPLICE

Svojim gostom po vsej domovini iskreno čestitamo za delavski praznik in se jim še nadalje priporočamo!

Trgovsko podjetje

»GORJANCI« – Šentjernej

s prodajalnami PRESKRBA IN POTROŠNJA v Šentjernej, Škocjanu, Dragi, Bučki, Malih Poljanah, Orehoviči, Vrhpolju, Šmarju in Dobravi se priporoča in čestita za 1. MAJ!

- TISKARNA
- KNJIGOVZNICA
- KARTONAŽA

»KNJIGOTISK« NOVO MESTO

pozdravlja velike uspehe socialistične graditve v naši domovini ter čestita za delavski praznik – 1. MAJ!

HOTEL OTOČEC pri NOVEM MESTU

želi prijetno prvomajsko praznovanje vsem delovnim kolektivom in posameznikom!

Kmetovalcem, ki z nami pogodbeno sodelujejo, zadržnikom in vsem ostalim čestitamo za naš največji delavski praznik!

Kmetijska zadruga ŠENTJERNEJ

DELOVNI KOLEKTIV

Opekarne Prečna PRI NOVEM MESTU

POZDRAVLJA VSE DELOVNO LJUDSTVO NAŠE SOCIALISTIČNE DOMOVINE TER JIM ŽELI NADALJNJIH USPEHOV V GRADITVI BOLJŠEGA ŽIVLJENJA!

TOPLJE PRVOMAJSKE POZDRAVE VSEM NAŠIM STRANKAM IN LJUDSTVU BELE KRAJINE!

SPLOŠNO TRGOVSKO PODJETJE METLIKA

KMETIJSKA ZADRUGA METLIKA

s proizvodnimi okolišji SUHOR in GRADAC
SE PRIDRUŽUJE MANIFESTACIJAM IN ČESTITKAM NAŠIH DELOVNIH KOLEKTIVOV ZA 1. MAJ!

Belokranjski kolektivi čestitajo in pozdravljajo:

Prvomajski pozdrav delavcem in uslužbencem v kolektivih!

»MARMOR« GRADAC V BELI KRAJINI

Lesno predelovalno podjetje METLIKA

POZDRAVLJA PRVI MAJ, VELIKI PRAZNIK DELOVNIH LJUDI NAŠE DOMOVINE IN VSEGA SVETA!

Proletarci vseh dežel, združite se!

KOMUNALNA UPRAVA ČRNOMELJ

Vlagajmo vse sile za čimprejšnjo izgradnjo socializma!

Naj živi in se razvija nerazdružna zveza delavcev, kmetov in ljudske inteligence v socialistični FLRJ!

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR METLIKA

- Občinski odbor SZDL
- Občinski komite ZKS
- Občinski komite LMS
- Občinski odbor ZB
- Občinski odbor ZROP
- Občinski odbor ZVVI
- Občinski odbor RK
- Občinska gasilska zveza
- Občinski svet Svoboda in PD
- Občinski odbor DPM

Naj živi 1. MAJ – veliki delavski praznik naše domovine!

DELOVNI KOLEKTIV »LIČ« ČRNOMELJ LITOŽELEZNE INDUSTRIJE

OBLJUBLJA, DA SI BO TUDI V BODOČE PRIZADEVAL ZA ČIMPREJŠNJO ZGRADITEV SOCIALIZMA V NAŠI DEŽELI TER TOPLO POZDRAVLJA VSE DELOVNO LJUDSTVO FLRJ ZA PRAZNIK DELA!

BELOKRANJSKA TRIKOTAŽNA INDUSTRIJA

»BETI« Metlika

IZDELUJEMO VSE VRSTE BOMBAŽNIH IN VOLNENIH PLETENIN TER ZAVESE! PRISRČNE POZDRAVE IN ČESTITKE ZA 1. MAJ!

VSEM SVOJIM STRANKAM, POSLOVNIM PRIJATELJEM IN ZNANCEM, KAKOR TUDI OSTALIM DELOVNIM LJUDEM NAŠE DOMOVINE ISKRENO ČESTITAMO ZA PRAZNIK DELA!

INVESTICIJSKI BIRO NOVO MESTO

ZA 1. MAJ ČESTITA
IN SE PRIPOROČA

PEKARIJA NOVO MESTO

KMETIJSKA ZADRUGA ŠKOCJAN

želi vsem zadržnikom in naprednim kmetovalcem še mnogo delovnih uspehov in jim čestita za PRAZNIK DELA!

Vsem delovnim kolektivom in vsem svojim gostom čestita za 1. MAJ

Gostilna FRANC ŠPORAR »DOBRA KAPLJICA« MIRNA PEČ

Za delo, šport, oddih, zabavo, morje in planine uporabljajte kvalitetno moško in otroško perilo z zaščitnim znakom LABOD

INDUSTRIJA PERILA, Novo mesto NAJ ŽIVI 1. MAJ – PRAZNIK DELA

Svojim članom vošči prvomajске praznike

TRGOVINSKA ZBORNICA za okraj NOVO MESTO

ostalo prebivalstvo pa ob tej priložnosti lepo pozdravlja

TUDI VNAPREJ SE PRIPOROČA IN ČESTITA SVOJIM ODJEMALCEM

»PEKARIJA« DOLENJSKE TOPLICE

SODOBNE, LAHKE,
TRPEŽNE
IN KVALITETNE
CEVLJE IZDELUJE

Industrija čevljev »BOR« DOL. TOPLICE

Pozdravljamo 1. MAJ – mednarodni praznik delavskega razreda!

45. Sod je bil velik in moral sem zlestiti vanj. Odkril sem, da jabolk ni več, in občepel sem v sodu. Tu sem, varen pred ostrim vetrom, zadremal. Naenkrat sem zaslišal pogovor med Silverjem in nekim mornarjem. Silver je pripovedoval, kako je jadril in gusaril s kapitanom Flintom. »Večina Flintovih gusarjev je tu na ladji. Stari Pew je oslepel in nekaj jih je pomrlo. Ti si bistra glava in zviti kot dren, zato hočem s teboj govoriti kot z zrelim možem,« je nadaljeval Silver.

46. Lahko si mislite, kako mi je bilo pri srečanju. Silver bi me gotovo ubil, če bi vedel, da prisluškujem. Silver je govoril, da ima denar naložen v bankah, da je ob odhodu prodal krčmo in da se je žena odpeljala na domeni kraj, kjer ga bo čakala. »Do grla sem že sit kapitana Smoleta,« se je pridružil Silver, »rad bi že spal v njegovi kabini, jedel in pil, kot se spodobi. Toda dokler ne dam znamenja za upor, naj bodo vsi mornarji trezni in vlijudni. Nobenih otročarij naj ne počenja!«

47. »Kdaj bomo začeli?« je sitalnil neznanec. »Kdaj?« je zasikal Silver. »Smolett je izkušen kapitan, mi pa smo samo mornarji. Naj vodi torej ladjo do otoka zakladov. Tam bomo izkopali zaklad in ga lepo spravili na ladjo. Če ne boste vi, preklesti pasje glavi, že prej vsega pokvarili, bo vodil Smolet ladjo še pol pota nazaj in tedaj bi šele udarili po njih. Potem bomo šele videli. Morda jih bomo izpostavili na kakšnem pustem otoku ali pa jih bomo poklali, kot sva to delala nekaj kapitan Flint in jaz.«

48. »Trelawney bom s temi rokami zavil vrat,« je še dejal Silver in nato: »Dick, dober fant si, prinesi mi jabolko, da si olajšam suho grlo.« Srce in udje so mi odpovedali in pričakoval sem, da je to moja zadnja ura. Tedaj pa se je oglasil še nekdo tretji: »Pusti no jabolka. John! Naj prinese Dick malo rum.« Trepetal sem v sodu, oni pa so srkali rum in govorili o tem, da je nekaj mornarjev nezanesljivih. Tega sem bil vesel. Nazdravljali so na čast staremu Flintu. Vzšla je luna in tedaj je mornar na stizki zaklical: »Kopno, ohoj!«

0 varnosti na cesti v evropskih šolah

V mnogih državah je pouk o varnosti na cesti in prometni sestavi del obveznega šolanja. V Angliji n. pr. šolska zakonodaja tega še ni predvidela, toda s posredovanjem krajevnih varnostnih organov so le dosegli, da nekateri učitelji med poukom že razlagajo učencem o varnosti na cesti. Kraljevska družba za preprečevanje nesreč ima veliko razstavno dvorano, kjer se učenci lahko praktično učijo o raznih predpih. Na Niševskem in Svedskem prirajo avtomobilske dirke na mlinskih dirkališčih, kjer se lahko vadi več tisoč otrok. Tudi v Franciji so deloma že začeli uvajati v šolski program različna varnostna pravila, za iste učence, ki se v šolo vozijo s kolesi, pa so uvedli redne preglede koles.

TKIVA V KONSERVAVH

Naši medicinski strokovnjaki nameravajo že letos začeti s konzerviranjem tkiv, ki so nujno potrebni za transfuzijo krvi in za presajanje kostnega mozga. Zelo važno je, da bi imela vsaka bolnišnica in klinika pa tudi druge zdravstvene ustanove potrebne količine krvi, saj je od takojšnje transfuzije nemalokrat odvisno človekovo življenje. Mimo tega sodijo, da bo konzerviranje tkiv prineslo tudi marsikatero novost na področju transfuzije in presajanja (transplantacije) živih organizmov na človeško telo.

Zaloge krvi in tkiv danes še ne moremo dolgo čuvati, ker so za njihovo konzerviranje

potrebni posebni pogoji. Za sedaj sta dve skrajni rešitvi. Prva je ta, da hranimo kri in tkiva v solnih raztopinah in na temperaturi od 4 do 8 stopinj Celzija. Drugi način pa je tako imenovana metoda liofilizacije — kri in tkiva hranimo na zelo nizki temperaturi: od 40 do 70 stopinj pod ničlo.

Res je, da liofilizacija omogoča neomejen rok porabe konzerviranega materiala, terja pa zapleteno aparaturo in precej težak postopek hranjenja krvi in tkiv. Kot kaže se bodo naši strokovnjaki odločili za nekater enostavnejše metode, na primer za konzerviranje z raznimi kemičnimi sredstvi. Delo s konzerviranjem krvi in tkiv

naj bi začela, kot predlagajo strokovnjaki, posebna ustanova — postaja pri Zavodu za transfuzijo krvi v Beogradu. Kasneje bi postajala delo razširila in lahko oskrbela vso Jugoslavijo z dovoljnimi količinami teh važnih preparatov.

Mož in žena ogledujeta razstavo naših slikarjev mojstrov. Pred slikami Jakopiča in Jane vzdiha žena: »Vidiš, takele slike bi rada imela v stanovanju.«

»Bodi no pametna,« zagode mož, »saj dobro veš, da nimam časa še za slikanje.«

»No, ljuba nečaka,« pravi teta fantoma, »na žalost imam samo dva kosa torte. Eden je večji, drugi manjši, zdaj bom pa videla, kateri od vas ima boljše manire.«

»Tonček je bolj vzgojen,« pravi Franci in vzame večji kos.

»Ali je v dvorani morda kak zakonski par, ki je poročen šele 24 ur?« vpraša konferenca na prireditvi. Res prideta na oder dva mlada človeka.

»Torej vidva sta poročena šele 24 ur?« ju vpraša konferenca.

»Da,« mu odgovorita vsa srečna.

»Kaj, hudiča potem sploh prideta na prireditev!«

vino, 58. prebivalec »črna kontinenta«, 59. okrajšava, 62. zvesta domača žival, 63. olesejena gozdna ovčjalka, 66. ime hrvaškega skladatelja Gotovca, ki je napisal popularno opero »Ero z onega sveta«, 68. znamenka nemških avtomobilov, 69. vrsta primorskega vina, 70. narečna oblika za očeta, 71. japonska dolžinska mera, 72. leptični grm z lepimi rumenimi cvetovi, 73. pisarne, 75. barva igralnih kart, 77. očrt, opis, 78. plevel, 79. bližnji sorodnik, 81. lučaj, 83. kratica za »Gorsko reševalno službo«, 84. ribniški medmet, 86. isto kot 41, vodoravno, 88. glasbeno nota, 89. kratica za »glavjev«, 87. hlev, prostor za ži-

Orjaški blok za spomenik Marxu

Sovjetski geologi so dve leti iskali dovolj velik granitni blok za spomenik Karlu Marxu, ki ga nameravajo postaviti na Sverdlovskem trgu v Moskvi. Nedavno so tak blok našli in odlomili na področju Dnepropetrovska. Blok je dolg deset metrov in težak 200 ton.

V ZDA je dosegla tehnična vzgoja prebivalcev nesluhen razmah. V ta namen posebna podjetja proizvajajo kompletna orodja za vrsto tehničnih panog pod geslom »Posluži se sam« ali »Napravi si sam«. V Ameriki zna sleherni preprosti državljan vrsto obrtniških in tehničnih del, potrebnih v hiši ali pri vsakdanjih opravkih in industrijsko tako razviti državi, kot je prav Amerika. Na sliki je zbirka orodja, ki ga ima skoraj vsaka ameriška družina pri roki, kadar je treba v hiši kaj popraviti. Naša ljudska tehnika si mnogo pravega, da bi s poukom tehnične vzgoje prodrla med najširše ljudske množice, saj nam je tehnično znanje sprito napredujoče tehnike vsak dan bolj potrebno in koristno.

Prvomajska nagradna križanka

Za dneve prvomajskega oddiha smo spet pripravili srednje težko križanko našim ljubiteljem trdih orehov; vabimo jih k reševanju in sporočamo, da bo tokrat 12 nagrad za srečne izrebašence:

- 1. nagrada - 6000 dinarjev
2. nagrada - 4000 dinarjev
3. nagrada - 2000 dinarjev
4.-12. nagrada - 9 lepih knjig.

Pravilno rešeno križanko je treba poslati na naslov uredništva najkasneje do sobote, 6. maja 1961. Naročniki iz Novega mesta in okolice lahko oddajo rešitve tudi osebno v naši upravi. V levi spodnji kot kuverte napišite: KRIZANKA. Premalo frankiranih pism ne bomo sprejemali; navadno pismo je treba zdaj frankirati z znamko za 25 dinarjev!

- Vodoravno: 1. kraj ob železnici Trebnje-Sevnica, 8. ostro rezilo, britvica, 12. municija, 19. slovnično število, 20. stroimak, 22. glas, zvok, 24. figura pri šahu (konj), 25. pridružen gori, 26. utežna mera za dragocenosti, 27. divji prašič, 29. stiki, kontakti, 30. žensko ime, 31. samozavest, 32. prenapetost, strasten privrženec kakega prepričanja, 34. novejši francoski pisatelj, 35. hoditi, 36. kiselkast vojaški kruh, 37. kraj pri Veliki Loki, 38. trenje, karambol, 40. žensko ime, 41. začetnički priimka in imena podpredsednika Zveznega izvršnega sveta, 42. del roke, stara dolžinska mera, 43. žig, 45. latinski veznik, 46. cirkuški telovadec, 48. razum, pamet, 49. okupatorji med II. svetovno vojno, 51. posoda jajčaste oblike, 53. mejna reka med Nemčijo in Poljsko, 54. stroj za izkopa-

- vanje zemlje, 56. osebni zaimek, 57. kmečko gospodarsko poslopje, 60. kemični znak za prvino američij, 61. del alpinistove opreme, 63. telovadna vaja, 64. okrajšava za francosko valuto, 65. koroski narodni pes, 67. veznik, 68. naslon, 69. podpora, 72. karanje, kreganje, 73. del dneva, 74. republika na Srednjem vzhodu, 76. majhnji snopi, 78. plasti, 79. prvotni prebivalec Velike Britanije, 80. prijateljsko nago-varjam, 82. cirkuško borišče (naziv velike rimske zgradbe v Pulju, kjer je vsako leto filmski festival), 83. denarna kazen, 84. čarovniki in zdravniki pri preprostih plemenih, 85. ožgan les, 87. glina, 88. možko ime, 89. kraj v Beli krajini, 90. velika tekstilna tovarna v Novem mestu, 91. glas pri puku, 92. mlada govedina.

Large crossword puzzle grid with numbers and a central illustration of a group of people.

»Da,« je potihlo rekel Malahov. »Kdaj, pravi, se bo sin vrnil?«
»Čez teden dni.«
»Aha... Torej vi mislite, da je Gorčakov dober človek?«
»Ker si je tako hitro pridobil oba dečka, mislim, da je poštenjak,« se je nasmehnila.
»Oprostite, Galina Arkadjevna, da sem vas vznemiril. Tako je pač naše delo.« se je poslovil Malahov.

»Tovariš podpolkovnik,« ga je ustavila Galina Arkadjevna. »Na teje ovjnicji je neka beležka. Nerazumljiva. Mož jo je napisal, ko se je javil v armado. Niso ga vzeli, čeprav je zahteval.«

Ko je Malahov v pisarni prebral vse, kar je zbral podatkov, je začel mrzlično delati. Marsikaj je moral znova preveriti. Podpolkovnik je vedel, da sanj že pridobivajo, čeprav pod drugim imenom. Torej je beležka o modrem žarku resničnost, ne pa morda samo geološko fantaziranje.

Tropinovo ime in priimek v beležnici je bilo najprej prečrtano, potem pa znova napisano. Laborant je ugotovil, da je bilo to storjeno pred kratkim in da je tudi luknja od krogle iz zadnjega časa.

Podatki o Gorčakovu niso vzbujali dvomov. Ob prihodu je pokazal svoje dokumente in je vpisan tudi v vojaški seznam. Le nekaj je bilo sumljivo: Gorčakov je pogosto zahajal h Galini Arkadjevni, nikoli pa ni z njo sregovoril o moževem znanstvenem delu.

Malahov se je bal, da ne bi s kakšno neprevidno potezo zavrl rešitev te uganke o geologu Tropinju. Takoj pa je poslal nekoga po vojnika, da gre iskat Gorčakova in oba dečka.

Ko je poročnik zjutraj prišel na kraj taborišča pod ilovnatim hribom, ni našel nikogar. Zato se je z motorjem odpeljal vzdolž Donca.

ENAJSTO POGAVJE

Ko se je Kurt Wiener ovestil, je začuden pogledal Rusa. Njegov obraz je bil zaskrbljen in priazen. Kurt je poskušal vstati, pa ni mogel.

Tropin mu je pomagal, Kurt se je hvaležno nasmehnil, potem pa se je spomnil, da stoji pred njim mučitelj iz Majdaneka in je odtrnil njegovo roko. Tropin se je nagrnil k Nemcu:

»Zakaj so vas tako izmučili...?« je vprašal. »Pretepli so me skoraj do smrti.« Kurt se je skremžil od bolečin. »Ker sem hotel sprostiti Rusom da vas tukaj ne pustijo iz taborišča...«

»Ali vam je uspelo?«
»Ne,« je zategnil Kurt, ki je očitno hotel obiti časa za odgovor.
»So vas zalotili?« je hitro vprašal Tropin.
»Da, na vzhodni meji,« se je zalotil Kurt, ki je pozabil Crusejeva navodila. »Našli so beležnico...«

»Ali jo imate pri sebi?«
»Ne, so mi jo vzeli,« se je zmedel Kurt.
»Saj bi jim bili lahko povedali ustno, kar ste mislili,« se je porogal Tropin, sedel na svoje ležišče in se ni več zmenil za Kurta.

Kurt je spoznal, da se je Rus domislil, zakaj so njega, Kurta, vržili v isto celico. Najprej je pomislil, da bi stopil k vratom in zaprosil, naj mu odpro. Saj ga tale Rus lahko še zadavi. Skušal je vstati, pa ni mogel.

Obrnil se je k Tropinju, ki je sedel negibno in se delal, kot da ga ne vidi. Kurt se je splazil do svoje postelje, se ulegel na hrbet in opazoval sleherni Rusov gib.

Tropin je začel korakati po sobi in ponavljati dolge odlomke iz neke ruske knjige. Včasih je veliko bral, sedaj pa je to ponavljal na pamet. To ga je kratkočasil in mu tudi pomagalo, da prenaša trpljenje.

Kurt je pazljivo prisluhnil. V tem glasu je bilo nekaj, kar ga je pomirilo in privlačilo. Potem se je Tropin sikel in začel telovaditi. Kurt je opazil, da ima v zapestju in členkih na nogah brazgotine. Potem se je Rus ulegel in hitro zaspal.

Drugi večer je Tropin spet sam sebi citiral stavke iz knjig. Kurt je pozorno poslušal odlomke o ruskem življenju. Saj je tudi sam imel težko življenje. Izhajal je iz delavske družine, njegov oče je bil žrtve hitlerjevskega puca. On pa je leta 1941 padel v rusko ujetništvo. Spomnil se je tistih dni in bilo mu je žal, da si je izmišljal strahote o ujetništvu v Rusiji samo zato, da bi dobil službo. Zagledal se je v Tropina. Na kaj upa? Kdo mu lahko pomaga, ko nihče ne ve zanj? Zakaj je bil v okovih?

Kurta je mučilo toliko nejasnih misli, da sploh ni mogel zaspati. Od kod je ta človek? Kje je preživel mladost? Kdo sta mu oče in mati? Ali bi ta Rus prevzel vlogo, ki naj jo odigra on, Kurt Wiener? Sicer pa on to dela zato, da bi zmagala pravica. Tropin je mučil ljudi, pa noče priznati. In Kurtova naloga je, da ga spravi pred sodišče.

Dva dni Kurt ni postavil Tropinju nobenih vprašanj. Molčal je. V glavi pa mu je brnelo od vprašanj, na katera ni našel odgovora.

Vtem so Tropinina nekajkrat poklicali na zaslišanje.

»Zahtevam, da me pošljete ruski komandni,« je ponavljal Tropin. »Na nobeno drugo vprašanje ne bom odgovoril.«

Nekdo, ko se je Tropin spet sikel za telovadbo, je Kurt stopil k njemu:

»Ali so te brazgotine iz Majdaneka?«

Tropin se je obrnil. Kurt Wiener ni bil več človek, ki ga pozorno zasleduje že od prvega dne. Kurtovih oči je zgnilo nezaupanje, kazale so le strah sprito neke nepopravljive napake.

»Da,« je na kratko odgovoril Tropin, »najprej v Osviečinu, potem v Majdaneku.«

»Ali so vas dolgo mučili?«